

Pratarall

för den 5te H.

9de April och följande dagar 1883

& Co

moken

och

1883

lin

erg &

el & Co

Merlo Arkiv

DOM, SVANBERG

Nederkalix

Udrag ur dom

och 9 april en
ande dagar
tåsten mellan
dom, Svanber
och
man, Hummel

Utdrag af Perskild dombok, hälsad
a° 1886 års lagtima Högstämning med Norder
Hälsed tingslag uti tingshuset i Hysko-
staden den 6te November.

§ 3.

I. O. Atti det under § 3 uti Norder hälsed
dombok för den 27 Juni 1884 antecknade, da° sed-
nast handlagda mål emellan Handelsbolaget Skarbo
af^{ne}, Hälsed, samt Aktiebolaget under firma Berg-
man Munnel af^{ne}, Hälsed, angående skadestånd
för brändande i ålagen tunnslösa meddelades nu,
efter det så nedanstående höllnadsräkningar:

1884		Höllnadsräkning			
Juni 17	År. Nöje från Pils stas till Norder				
	.. Skat 14 5 mil	43	74		
	.. Vagnslaga för 14 1/2 mil i 6000 mil	8	70		
	.. Färd- och besökskostnader	3			
	.. 300 Norder från Pils till Norder Hälsed	30			
	.. Lika skjut öter	43	74		
	.. Vagnslaga	8	70		
	.. Färd- och besökskostnader	3			
	.. 300 Norder från Norder Hälsed till Pils				
	.. Skat	20			
	.. En förrättningsdag	10		188	58
	.. Öfrö fördelning med 7 ^{te} andra mål				
	.. uti en tredjedel af förberäda summa				
Juni 26	.. Skjut, vagnslaga, färdkostnader och besök				
	.. höllnad lika med föregående	170	58		
					60 37

Löjtnant
H. H. H.
H. H. H.
H. H. H.

Handelsbolaget Skarbo af^{ne}

1886 Juni 6	La. 3 förrättningsdagar	30	200	88	
	Efter fördelning med 2 ^{de} andra mål:				
	1/3 del i skjut, vagns- och färjpenningar				56 96
	samt reskostnad eller				
	af ofvannämda timmers förrättningsdagar				3 33
	belägnas på detta mål en tredje del				
	Skjut, vagns, färjpenningar och re-				
	kostnad samt förrättningsdag lika med				
	de under den 17 Januari 1884		180	88	
	Efter fördelning med 2 ^{de} andra mål				
	eller en tredjedel af rättämda summa				60 29
	Summa			180	87

Neder Kalle den 6 Nov. 1886.

L. J. Strander "

1886.

Ok. 21. An. Kansat ledamöterna i Styrelsen för Aktiebolaget Bergman Hummelst. L. F. Thorsström, Grosshandlar- den J. A. Bergman och v. Kansat J. A. Bergman 2:00
Summa 3.

Neder Kalle samt ofvann

L. A. Öqvist O. Rindbock

belägnas fördraget och efter det att partarna i god tid underrättats därom, att utslag i målet hamnar på denna dag med afbrunns, följande

Utslag

Enan, i fråga om det i sammanhang afbragade Kon- trakt af den 13 September 1878, som, enligt hvad Stäm- de bolaget vid Stämman upplyst, belägnat i Stämman miss-

daterat till den 13^e i stället för den 20 September, och hvarigenom Stämmande bolaget genom O. Hummelst. tings- bundits att till Stämmande bolaget under samma års samman och i slutet af Juli månad desäpaförande är vid Neder Kalle kyrkostånd och kyrkostad leverera tiuhopar cirka 70000 timmer, Stämmande bolaget vid på- tingsangens böryan förklarats berörda kontrakt vara Gudsjordt, tillstått för Stämmande ledamöterna allmäst- det af i målet förde Stämningstalan, som ofvann- das sig a^o det af Stämmande bolaget anstämde kontrakt af den 7 April 1879 mellan Stämmande bolaget, a^o ena, samt Stämmande bolaget genom J. E. Rönns, a^o andra sidan, hvarigenom Stämmande aktiebolag skyldighets att, mot visja, af Stämmande bolaget åtgäna förpligtelser, till Stämmande bolaget mot bestämde priser leverera vid Neder Kalle kyrkostånd dels samma års samman cirka 10000 stycken fagtimmer och dels under sam- ma års höst en lika stort antal anstämde timmer.

Belägnande hvad Stämmande bolaget i målet in- vänt förut mot kontraktet af den 7 April 1879, som och mot förklarade kontrakt af den 20 September 1878 till 10° vid det nednär kontraktet belägnat af Stämmande bolaget under påtingsangens afbragade, för att giva till utredning om den påtämde leveransbrevet enligt det förre kontraktet, eller att intellera af kontraktet, så- samt y^o af Stämmande bolaget ledamöterna undertecknades, samt hvarigenom utkom, och att både kontraktet be- stämde betraktas såsom i giffen verket ingångne und-

län handelsbolaget under firma Bergman Nummelfelt,
samt Båstehusens sågverk, hvilket eget af före-
nämnda handelsbolaget och Hålands bolaget till hufvud
hvar och förvaras af det sednare, 2^a andra sidan;
så, dockval icke är visat, att E. Strom och D. Strom
med varit behållna af Hålands bolaget ingå, den
förra kontraktet af den 7 April 1879 och den sednare
kontraktet af den 30 September 1878, likväl som icke
allmät Hålands bolaget inför Näsens, på följande
protokoll i målet för den 5te April utvisas, vidare,
att både leveranskontrakten uppgjorts med Hålands
bolaget, utan och handelsbolaget Bergman Nummelfelt,
hvars deltagare äro arkiverade direktörer i Hålands
bolaget, enligt hvad i målet är upplyst, att ett emellan
Hålands bolaget och Hålands bolaget om denna Näsens
anklagigt mål angående fordran, beropad sig på bå-
da kontraktet, de omhandlade leveranserna, hvar
och blifvit till större delen af Hålands bolaget
verksamhet; samt intetdera kontraktet gifva minsta
angivelse derom, att leveranserna skulle ske för Bå-
stehusens sågverks räkning, men att handelsbolaget
Bergman Nummelfelt med dem skulle hafva sig-
gat att skaffa, finna Näsens Hålands bolagets
ifrågasatt användningar i följande vidare af-
skede.

Beträffande sjelfva saken, så har Näsens vid
förhörande, att totalt antalet timmer, som skolat le-
vereras, enligt förhörande båda kontraktet, icke blifvit

i någotdera kontraktet till bestämt siffertal angifvit, utan
endast till "cirka" 20000 stycken; hvartdera kontraktet, fört
af nöden att, emellan Näsens intas sig på häromätales
vidare bedomande, bestämma det minsta antal, som
kan anses hufvudsaken under uttygighet cirka 20000; Och
aktar Näsens skäligt, då ifrågasatt uttygighet heller
bör tolkas till Hålands bolagets fördel än till dess nackdel,
härmed fastställa det minsta antal, som därmed bör för-
stås, till 19850 stycken.

Härnäst är att tiess i hvad mån Hålands bolaget
må hafva, på så Hålands bolaget påstått, brustit i
den timmerleverans, som Hålands bolaget ålagt, på
grund af kontraktet af den 7te April 1879, i uttygighet
hvarmed, såsom här ovan är nämnt, Hålands bo-
laget skolat till Hålands bolaget under samma års
varumått och liest vid Nedre Kallid. kyrkostånd hvar
cirka 20000 sagtimmer; Och emellan af Hålands bo-
lagets i Näsens protokoll för den 5te April 1883 in-
tagna påminning framgår, att Hålands bolaget påstått,
att Hålands bolaget under året 1879 icke levererat
mer än 16143 sagtimmer, dock, vid förhörande att
7901 stycken utgjut sig till till, enligt Kon-
trakt af den 30 September 1878 bestämt 11945
timmer och 94 slagne stockar, men, då de
slagne stockarne på anses hufvudsaken till timmer,
slagne stockarne på anses hufvudsaken till timmer,
11949 timmer, 2^a kontraktet af den 7te April
1879 följaktligen belagt allmät 8248 stycken; Ty
som Hålands bolaget icke gittat stycken, att mera

timmer, än hvad Hårande bolaget sålunda medgifvit, i kontraktsslig tid levererats, finner Nämnen, utom afseende å hvad Hårande bolaget deromot invändt, Hårande bolaget lagligen berättigadt till ersättning för den skada och förlust, som Hårande bolaget, till följd af den sålunda uppkomna leveransbrist af 11608 stycken timmer, visat sig hafva verklig lidit.

Väl har Hårande bolaget i sådant afseende påstått, att det timmer, som i dess förlusörda räkning finnes upplagadt såsom under, år 1880 levereradt eller tilläpna 7143 stycken, hänfänt sig till andra emellan parterna ingångna kontrakter, men emå detta påstående icke bekräftat med bevisning i någon mån beledsagadt, vorder detsamma af Nämnen funnadt utom afseende, hvadan Nämnen är afseende, att, vid bedömande af Hårande bolagets förlusörda skada och förlust, taga i betraktande till det afseende, som derå må skönas skälig påstått, ifrågasättande afleverans af 7143 timmer; Och emå då, genom hvad i påföljande förkommit, parterna skolas vara ena derom, hvad desutom och är Nämnen hårdt, att trävaru-priset under året 1880 och de närmast derpå följande år betydligt stegrats, samt fördenstullen, liksom Hårande bolaget icke gillat visa att motsats förhållande antagat för, att Hårande bolaget skulle skadats omist till förlust derigenom att leveransen af ifrågasättande 7143 timmer försenats till 1880, finner Nämnen Hårande bolaget ej hafva

drabbats af skada och förlust för såvitt brist i den af Hårande bolaget åtagna timmerleverans, enligt kontraktet af den 7de April 1879, än för 4465 timmer, som, för så vidt visadt bekräftat, ännu ej levererats; Och förseende Nämnen skäligt med påstått afseende å försämrade med året 1880 inträdda fristegring å trävarar, skäligt uppskatta den Hårande bolaget genom sistnämnda leveransbrist fränkända omist till 75 öd för hvat timmerver, för hela bristen, 3338 kronor 75 öd, hvilket belopp, jämte 50 öd samt derå från stämningdagen, Hårande bolaget å andra härigenom förpliktas att, mot gott, till Hårande bolaget gennast utgifva; Hvarvid Nämnen Hårande bolagets yrkande om Hårandens bel. förseende för påföljande missbruk af argt uppsat, utom afseende.

I anseende till sakens beskaffenhet vorder påföljande förklarade parterna emellan skälig gott, i följande förklarade de tillseende att utstått, hvad och en sira i mistad härda utseende och i sådant afseende utgifva, Hårande bolaget till en kvar af Inspektören L. A. Sundh och Oskar Bergman 142 kronor 32 öd, och Hårande bolaget till en kvar af Kamprare O. E. Taube och F. Taube 7 kronor 50 öd, till Sektare Albert Braggström 10 kronor, till Bokhållaren August Östman 10 kronor samt till en kvar af Handlanden Mauritz Jädelöf, Bokhållaren Carl Gustaf Ullberg och Tullodaren Fredrik August Ny 5 kronor.

Hörsamheten för sista Nämnen sammantaget.

3 Nov. As with day run of man

2. j. Names

Benghorn

colleg

26, J. J. L. L. L.

N° 76.

Utdrag af Domboken, hændt i
Lagtima Wæringet med Nederka-
le tingslagets tingshuset i Kyst-
staden følgende Lagar år 1883.

Den 5 April

P. L. Fæstags blev fortsat behandlingen af det under N° 59
af 142 i Lørra tingsets Lørra anteknede målet mellem
Handelsbolaget under firma Bergman Svaneberg, Mærsk,
samt Bergman Skummelby, Svaneberg, angående forbræt,
och udstånde sig med approp af målet i Råaderidens
delegaten i Råaderibolaget Carl Bergman ifølge och i rætte-
gangen bistået af v. Råaderibolagets Elise Tugman, samt
for Svanebergbolaget delegaten deri Spræghandlens
och Riddaren J. A. Bergman.

Efter fordragning af protokollet for forre rætte-
gangen blev det anmærket Bergman at forvarende
mål ikode i skiljaktigt samband med ett af Svane-
bergbolaget med nederparten jernst. Sædvanen til vist
hindre hævning indestemt mål, hvilket skiftet blev
spjunde rættegangslagen af nu pågærende ting appropu-
tet och spikale nu Bergman, at dette mål jernst mål
te udsætes at a nævnte rættegangslag forekomme
for at da i sammanhang med anførte mål
behandles.

Tugman gemindte hær at i det nu forvarende
målet atminstone forekomme tolv punkter hvilke
ikke inginge at det af Bergman Skummelby an-
hængiggjorde, navnlig de følgende om kærherken

Ⓢ

Læs 34:50

Apr 102:50

Apr 137 Kroner

gen dels och påtänket att Bergman Hummel & Co för en del under år 1874 skeddade transaktioner undantogs gästgörens 1873 års pris, hvilka betydligt understigit 1874 års pris, yrkande nu Ingman att Svarandebolaget måtte icke icke åläggas att åtminstone i afseende på nämnde punkter genomtråda i svaransvår.

Bergman bestrid nämnde yrkande under för-
målan, att jemväl nu ifrågasättande punkter inginge
uto förutträmmande mål; och afslade Håradets Rätten efter
öfverläggning följande

Beslut:

Målet fortsatta behandling uppskjutts till nästa rätts-
gångsdagen af nu pågående ting, då Håradets Rätten kom-
mer att meddela utlåtande, huruvida detta mål må
helt af sig hället eller delvis behandlas i sammanhang
med det af Bergman Hummel & Co emot Bergman Swan-
berg & Co och J. Lillström anhängiggjorda; och då parterna
hafva att vid den påföljd, som för deras uttusen denna
dag är stadgad, vid uprop iakttaga inställelse.

Den 9 April.

Nr 1444

J. J. Vid uprop till fortsatt handläggning af det em-
den Nr 76 här ovan i domboken antecknade målet
emellan handelsbolagen under firma Bergman Swan-
berg & Co i ena samt Bergman Hummel & Co i an-
dra sidan, angående fordringsanspråk, instälde sig
parterna såsom vid senaste rättegångsfallet.
Jemte det af fjorde rättegångsdagen komma

na de tillkännagifvande afkunnade nu Håradets
Rätten till en början följande

Beslut

Håradets Rätten, som anser det af Bergman Swanberg & Co
emot Bergman Hummel & Co instämnda mål stå i
det samband med det utaf Bergman Hummel & Co
emot Bergman Swanberg & Co jemte Johan Lillström
anhängiggjorda, att deras behandling icke bör,
särskiljas, och icke anser lämpligt, att de af Bergman
Swanberg & Co angifna delar af deras Rättsmål, som
till föremål för särskild handläggning, kom-
mer att i ett sammanhang behandla båda des-
sa mål.

Emnan här efter något vidare förutogs nu
Bergman och Ingman såsom tillägg och tilldel-
se till protokollet för senaste rättegångs-
fallet hafva till protokollet antecknadt, dels
beträffande behandlingen af andra punkten
i stämningen, att blott med inräknande af
den utaf Bergman Hummel & Co medgifna till-
ökning 1872 års rikt utgjort summan femtio
åtta kronor 18 öre, hvaran således i satsen "att
enligt de anna äre rikt, afsedd stetta
ordet "afsedd" borde emot ordet "inberäknad"
utbytas, dels och vidkommande behandlingen
af den utaf Bergman Hummel & Co ingifna pro-
memoria med anledning af Bergman Swan-
berg & Co förteckning öfver skilnaderna i

Omkostnader

Provision, courtage etc	1099 16		
Agentprovisioner, parton etc	4231 65		
Egen provision	3317 08		
Part & telegraphparta	792 50	9440 39	
Påfört ränta efter 8%, omgar	3350 65		
godtgjort endast	2512 99	837 66	
	<u>Cr.</u>	<u>10278 05</u>	

1878.

Julland	Cr.	38 61	6060 84
Paul Adrien		122 16	19984 18
Gunnilla		67 77	10918 76
Rapid		52 76	8417 97
Pietro		46 55	7383 86
Harfruen		15 97	2453 26
Orvah		12 10	1806 95
Swift		103 23	16994 88
Clara Josefina		69 36	11018 27
Lauzen		46 97	7619 40
Alpha		45 71	7242 16
Terius		67 29	10840 85
Glattad		112 54	8717 "
Agnes		65 08	10637 40
Wijnhandel		44 15	7149 82
Uller	Fr 10000		
afgar assurance premier af 195.25			
a' 7120	Fr 7804.75	40 96	6980 98
Frjelling	Fr 29441.69		

afgar frakt og Kamassament Fr 13375.21

Assurance premier	37175 13746.96		
a' 7120	Fr 15694.75	64 17	11174 65
Bankar & batters tie P. J. Kman		858 16	
		1015 18	18645 38
		8717	128897 01

Omkostnader

fr. Uller:

Betalning tie ass. Maklar Luctens	Fr 109.57		
Commissions delere dere 4%	400 -		
	Fr 509.57	362 81	

fr. Frjelling

Andel i resa tie Bardeaus	Fr 200		
Transit vekseltampel & plats			
förlust	118.60		
Courtage 1%	294 43		
Commission 2%	586.83		
	Fr 1201.86	855 73	

Ofvanskende provision, courtage etc	1015 18		
provision etc tie J. O. Ellberg	3383 20		
d. " Alf. Alenius etc	874		
telegraphparta, Atump & Harlund		46	
£ 2. 10/5 a' 18.25		1156 10	
Ketschens Englandresa etc		617 75	
Provision tie L. W. Pettersson		1071	
telegrammer, parta		3934 43	
Provision a' 2%		1046 14	13481 64
Omkostnads-räkning		Fr 3455 58	
Ränta, påförd efter 8%, ga			

endast godtgjort

1879

	3023 63	431 95	
	Pr	13913 59	
Urania	67 27	11004 42	
Hoppet	39 51	6374 59	
Maria	34 32	5512 50	
Cecilia, nettabelagget Pr. 10/12/75			
Contage & Kommission Pr. 15/6/77			
a 7/1/78 111 31	63 02	10238 56	
Skandia	54 69	8907 15	
Florentine	46 35	7516 44	
Dagmar	48 66	7901 44	
Gerdas, nettabelagget Pr. 3/12/70			
Canegens Contage & Kommission			
Pr. 4/6/78 a 7/1/78 332 38	20 03	3461 78	
Lundden	20 65	3234 53	
Henri de Marie	26 25	4000 22	
Union	37 40	5855 11	
Venskabet	71 33	11513 29	
Duke of Northumberland	29 94	4781 64	
Lda	51 95	8449 94	
Mert, nettabelagget Pr. 3/9/75			
Canegens Contage & Kommission			
Pr. 5/9/77 a 7/1/78 297 43	25 01	4357 28	
Therese	57 58	9221 38	
Lundden	45 23	6495 79	
Lanka	38 60	6229 02	
Mina, nettabelagget Pr. 2/13/75			

Canegens Contage & Kommission

Pr. 2/9/80 a 7/1/78

Elin

212 29

13 33

2225 54

Pr. 1/25/80

afgav 2 1/2% diskonta

431 34

104 77

16822 26

Linnæa

49 71

7875 08

Konafide

92 91

15109 35

St. Johannes

50 83

7950 60

Lotta

29 51

4709 66

H. Outhandel

41 85

6599 22

Sigrid Elisabet

21 05

5299 11

Hanna

10 35

1514 55

1192 12

16822 26

30553 88

145784 11

Omkostnader

Ofranstående provision, contage & Kommission

1192 12

Canegens Contage & Kommission

per Mert, Cecilia, Linnæa & Lda Pr. 1/12/75

1053 41

2% Kommission pr. Venskabet

2 1/2% af £ 33. 1/10 a 18. 15/

245 51

Omkostnader af J. O. Ödberg Pr. 3/9/75 a 7/1/78

2870 14

do G. W. Petersen, 3302 a 5/1/78

2374 14

egen provision Pr. 3680 --

post & telegrammer 1354 45

utländska reor 1590 53

6655 25

Ketchers provision m. m.

142 21

Provision & Omkostnader a Lda

689 58

Maklar Contage 1/2% & Lda 600

Provision 1/2%

35 37

Maklar Contage 1/2% & Lda 730

Provision 1/2%

1880

	20.25	24.55			
	13280.23				
Lylgia	6.05	799.35			
Herkules	20.88		3272.78		
A. C. L.	58.89			9606.13	
Castor, fakturam Frs 19863.50	86.27			14222.29	
inkasseringsomkostnader i paris Frs 72.65	52.02				
Roetus	13.77			2086.35	
blara Maria fakturam £ 126 1/4					
affär frakt £ 31. 3/10 -					
2 1/2% diskonto 2. 3/10 -	" 33. 12/8				
a 18.15/	£ 92. 10/11	10.54			
inkasseringsomkostnader i West.					
Hartlepool £ 0. 13/11 a 18.15	12.62		1679.70		
India £ 196. 15/6					
affär frakt £ 64. 11/4					
2 1/2% diskonto " 3 5/11	" 67. 17/8				
a 18.04/	£ 128. 18/3	15.20			
inkasseringsomkostnader i bar-					
diff. en Specification £ 0. 13/3 a 18.04/	16.42		2325.54		
Veritas	170.69			28240.99	
Tyne	9.87		1437.84		
Ulrida	12.05			1849.23	
Isela	8.19		1156.05		
Laura	76.54			12347.47	
Santos	39.12			6311.44	
Freden	121.02			19961.20	

Hesperas

Leonard

Mf

Pimsoil

tio E. Palmgren

Häf.

Margreth Heeg

Joseph & Margreth

Sparar.

Lylgia

Roetus

blara Maria & blaria £ 515. 14/ plus £ 2. 10/4

inkassering i Vest Hartlepool £ 2. 10/4

a 18.15/

India

£ 315. 10/ plus £ 0. 17/3

inkasseringsprovision i Vest Hartlepool
£ 0. 17/3 a 18.04/

Tyne

Leonard

Pimsoil

Omkostnader

Ofranstående provision, kontingent af

Provision till E. Veroleau Frs 724.60

Till E. Veroleau för reglering med.

200-

Pendel

Reisekostnad till baen 116-

Commissions avude till Pottum, 4912.92

279.83	31679.69		
139.05	20355.58		
107.27		17670.49	
5.65	943.65		
	458.59		
40.56	6552.07		
44.43	7196.16		
57.33	9345.29		
30.57		4054.41	
57.41	9405.62		
45.67			
35.40	5707.17		
15.55			
25.77	4104.40		
16.78	2587.83		
4162.80			
1631.71	15709.63	97440.43	116550.

1631.71

Andel af post & telegraphporto	1178.20	
a' 71.60/	Trs 7131.72	5106 31
Thomas Astrups post & telegraphporto	8. 2/3	
Andel af Commissions		
arode	49 3/4	
a' 18.20/	L 57. 5/8	1042 18
Andel af Omkostnadsrækning	Kr 706.57	
2% provision	3404.51	4110 88
Provision til Shaw	L 12. 10/6	
d' Dressers	8. 15/10	
d' Astrup	6. 2/11	
	L 27. 9/32	
a' 25.25	Trs 693.41	
Andel i Petersens provision	1545.56	
d' i dets post & telegraphporto	262.64	
a' 71.60	Trs 2501.61	1791 15
Thomas Astrups post & telegraphporto	L 0. 9/-	
Andel af Commissions arode	12. 8/2	
a' 18.20	L 12 17/2	234 02
egen forsøgningsprovision	Kr 703.28	
Andel af omkostnadsrækning	157.51	860 79
Thomas Astrups commission for		
Uniona	L 15. 10/1	
d' post & telegraphporto	15 - 10	
d' Commission i Joseph Moor-		
gasthor, Margarethe Moys datter	19 1/2	
a' 18.20	L 49. 15/1	905 32
egen 2% forsøgningsprovision	Kr 266.-	

Andel af Omkostnadsrækning	55.06	321 06	16003 12
Påført skatte efter 8% omgør	Kr 2179.55		
d' d' "	810.25		
d' d' "	397.92	3387 79	
Godtgjort endast	Kr 1634.66		
d' d' "	607.69		
d' d' "	298.49	2540 84	846 95
		Kr 16850 57	

Sammandrag af J. Lallströms förestående försøgningsrækningsår for åren 1877, 1878, 1879 & 1880.

	Totala Omkostnader	Indkomster	Kapital	Engang	Andet
1877 års forsøgningsrækning	Kr 10278 05		57867 07	120978 76	
1878 " d'	13913 59	18645 38	8717	138897 01	
1879 " d'	15280 23	16822 26	30533 33	143784 11	
1880 " d'	16850 57	15709 65	97440 45	116550	
Konst	56523 44	51177 22	194553 43	510209 88	

Anm: Træn 1879 års Omkostnader bør afgå den del af summan Konst 329.17/ "Assurans p. stempel och co-utage for "Lankas" last", som må i virkeligheden utgøre en assuransbeløp for lasten.

Oframtændt sammandrag af Herr J. Lallströms försøgningsomkostnader for Rættensår for år 1877, 1878, 1879 & 1880 års af des gennemgængne och befunnet riktiga, som försäkras. Meddelat den 14 April 1883 i en Rætt 6 J. Lallström egenhändige namnteckningarna, intyga 6 Rættens

L. C. Backman
 Uträkning öfver hvad försäljningsomkostnaderna hade uppgått till, derest Bergman, Hummel & Co, berätt de försäljningar, som Herr Sallström utfört för Båtekårens under åren 1877, 1878, 1879 & 1880, enligt Omstående sammandrag.

Accept & försäljningsprovision för försäljningar till
 engelsk Köpade Nr 194558.45 a 3 1/2% Nr 10700.71
 di di till Köpare a andra,
 utländska plåtar „510209.88 a 4 1/2% „ 23959.44
 di di inländsk Köpade „ 5117732 a 1 1/2% „ 767.65
 Nr 755.945.63
 egen provision a försäljningsbeloppet a 2% „ 15118.71
 öfriga omkostnader „ di „ 0.88% „ 6652.32
 Kronor 56199.00

Ofranstående uträkning är granskad och riktig
 befunnen af Rader Kallie den 7 April 1883. L. C. Hum.
 Kant L. C. Sallström
 egenhändiga namnteckningarna, intygga L. C. Backman
 L. C. Backman
 anmärkande Bergman, att i sin förvarande jämfördes, på sätt motparterna yrkat, jemväl ränta bland omkostnadernas upptagits, dervid Bergman och Ingman gummälde, det de ingalunda yrkat, att Bergman Hummel & Co skulle upptaga räntan, utan att anmärkningen afsäga, att som omkostnader ej befunnit görda för årslutet, ränta a dem icke bort räknas, hvilket icke eller Sallström gjort,

afvensom att den nu ingifna jämförelsen icke öfverensstämde med Bergman Hummel & Co egna försäljningsräkningar, enär af desamma framgick, att den högre eller lägre provision, som af Bergman Hummel & Co beräknats, varit beroende, icke af det land, till hvilket varan sålts, utan af det myntslag, hvori försäljningen skett, så att, om till exempel försäljning inom landet skett i pund, provisionen då beräknats efter fem och en half procent och icke efter en och en half procent; öfveropande Ingman härvid särskildt försäljningsräkningen för år 1874

Bergman gummälde häremot, att den ingifna jämförelsen vare uppgjord efter andra grunder, än den föregående, att den nämligen vare helt och hållet grundad på Sallströms räkningar och att sålunda talet om särskilda myntslag här icke vare tillämpligt hvaremot Ingman vid höll, att olika provision påförts allt eftersom försäljningen skett i pund, franc eller Kronor, och att sålunda myntslagen varit bestämmande för provisionen, ingifvande Ingman a sin sida följande handlingar:

Sammandrag af Herr Bergman Hummel & Co försäljningsräkningar för Båtekårens Årsräg, jemte beräkning öfver öfriga hafda försäljningskostnader under medan skrifvel är.

1873			
Försäljnings Räkningens brutto belopp utgår	155806.59		
Åtgär rabatter	6103.70	149702	

Omkostnader			
kommissioner "kruka" £ 6. 1/100	Rkr 118.65		
Agentprovision a £ 7158 1/2 a 5 1/2%	, 6928.98		
Do Do 18178.56 , 4 1/2%	, 817.68		
Do Do 11654.57 , 1 1/2%	, 174.82		
Agenturer £ 18.15/	, 330.00		
Telegrammer & porto	, 700.00		
1 1/4% ränta a Omkostnaderna	, 269.18		
Egen provision 2% Rkr 155806.59	, 3116.13	12455.44	

1874			
Försäljnings Räkningens brutto belopp utgår	176744.27		
Åtgär rabatter	7798.90	168945	

Omkostnader			
Commission a Sändningarna till Hamburgh	Rkr 72.25		
Agentprovision a £ 6915. 11/100 a 5 1/2%	, 6808.57		
Do Do 58242.66 , 4 1/2%	, 1828.09		
Do Do 12327.79 , 1 1/2%	, 184.92		
Egen provision a 176744.27 , 2%	, 3534.89		
Andel i telegrammer	, 650.00		
Agenturer £ 5.15/15	, 100.68		
Andel i porto & brefflösen	, 149.75		

Ränta a omkostnaderna 1 3/4% 367.50 13696.83

1875			
Försäljnings Räkningens brutto belopp utgår	146140.77		
Åtgär rabatter	4170.57	141970.20	

Omkostnader			
Agentprovision a £ 1099. 1/92 a 5 1/2%	Rkr 1088.10		
Do Do 135262.12 , 4 1/2%	, 4375.76		
Do Do 24673.72 , 1 1/2%	, 370.11		
Egen provision a 146140.77 , 2%	, 2922.82		
Andel i telegrammer	, 650.00		
Do porto & lösen	, 147.59		
Do J. A. Bergmans & Agenturer	, 677.00		
Ränta a omkostnaderna a 1 3/4%	201.25	10632.45	

1876			
Försäljnings Räkningens brutto belopp utgår	219619.85		
Åtgär rabatter	14314.15	205305.70	

Omkostnader			
Akcept, försäljningsprovision: £ 8323 1/2 a 5 1/2%	Rkr 8408.71		
Do Do 73894.56 , 4 1/2%	, 2328.97		
Do Do 14432.95 , 1 1/2%	, 216.57		
Egen provision	4392.10		
Andel i telegrammer	750.00		
Porto & brefflösen	168.77		
J. A. Bergmans & Agenturers reor	938.75		
Ränta a omkostnaderna Rkr 27000 a 1 1/4%	472.50	17706.64	
Omkostnader för Skicater påfärd om			

	38 61	6060 34
Jylland	122 16	19984 18
Paul Adrien	67 77	10918 76
Smilla	52 76	8417 97
Rapier	46 55	7383 86
Pietro	15 97	3889 26
Schafreuer	12 10	1806 95
Finah	103 23	16994 88
Swift	69 36	11018 27
blava Josefina	46 97	7619 40
Laugen	45 75	7242 16
Alpha	67 29	10840 85
Linus	112 34	8717
Trastad	65 08	10637 40
Agnes	44 15	7149 88
Wynhandel	40 96	6618 17
Uller	64 17	1015 22
Frühling	1015 22	10318 92
Förädlings Räkningens brutto be-		15561
lapp utgåva	155618 75	
Högär rabatter	8023 26	147575 49
Triskammer, J.P. Kemans factura		858 16
<u>Omkostnader</u>		
Ofvansända Skäklarekontage	1015 22	
Agentprovision till Odberg	3382 20	
Abenius & L	874	
6 Mo. Ketscher rese. till Hüll	1156 40	
Agentprovision till S. H. Pettersson	617 75	
Egen provision	2954 48	

Telegrammer & posta

Omkostnader enligt särskild speci-

fication

Kommission för Uller

Frühling; andel i resa till Bordeaux

Frank. rekestämpel & plats-

förlust a cours

Courtage 1%

Commission 2%

a 7120. Ties

1879

Fartygens namn

Urania

Thoppet

Maia

Beilia

Skandia

Troentine

Pagmar

Serda

Landderen

Mert

Therese

Sandöen

Tieus de Marie

Union

Wenskabet

Duke af Skarhumbeland

1071

1146 14 12217 14

200

200

118 60

294 43

588 83

1401 86

998 12 13215 26

67 27

11004 42

39 51

6374 59

34 32

5512 50

63 02

10127 25

54 69

8907 15

46 35

7516 44

48 66

7901 44

20 03

3129 40

20 65

3234 33

25 01

3959 35

37 58

9221 38

45 23

6495 79

26 25

4000 22

37 42

3835 11

71 33

11513 29

29 98

4781 64

Tida	51 95		8449 94
Lauko	38 62		6229 02
Alma	13 33		2013 05
Elina	104 77		16822 26
Linea	49 71		7875 08
Bonafide	92 91		15109 35
St. Johannes	50 80		7930 60
Latta	29 51		4709 66
Hanthandel	41 85		6599 22
Liquid Elisabet	21 05		3299 11
Hanna	10 35	1192 12	1514 55 190086
Försäkrings Räkningens brutto			
belopp utgör	Dr. 190086 84		
Afgår Rabatter	4556 48		
Assurance premier för Lattas & Lau-			
kos Last.	341 32	4897 80	185189 04
<u>Ankorthader</u>			
Skäklarcontage enft. Specification		1192 12	
Agentprovision till Öberg Tre	2240 10		
Post & telegraphporto samt resekont-			
nader	1306		
För expertis till Lyde	80		
Stämpel & vetel på Palacios & Ac-			
centprovision	36 58		
till L. W. Pettersson för			
provision & ankorthader räkning	3302		
a 7,70 Tre	6964 68	5007 60	
fr. Öllberg Skäklarcontage & br. provision		35 37	

Pettersson			
Andel i post & telegraphporto m m	1384 45		24 55
Utländska resor & telegrammer m m			
den samma	1590 83		
Egen provision	3680	6655 28	
Netschers provision post & telegraph-			
porto		142 21	
Kommission för Musikaliet & 13 3/5 d.			
Afgår i London	217 9		
£ 16, 8, 2 d 1885		297 51	13354 94
<u>1880</u>			
Karttygens Namn			
Tylgia	6 05		799 35
Herkules	20 88		3272 78
A. B. L.	58 89		9606 13
Baron	86 27		14222 27
Ractus	13 77		2086 35
Maria	10 54		1679 65
India	15 20		2325 56
Westas	170 69		23240 79
Tyne	9 57		1457 84
Lida	13 35		1849 23
Gefa	8 19		1156 05
Lama	76 58		13547 47
Santos	39 12		6311 44
Treden	121 02		19961 20
Hesperus	279 83		31679 69
Leonard	159 05		30325 58

Alf	107 27	17670 49
Phinsall	5 65	943 65
Carl Palmgren Luleå	1181 18	458 59
Försäljnings Räkningens krentta	176584 31	176584
belopp utgår	4296 -	
Afgår rabatter	820 69	5716 69
Assurance för entre fraktklaster	171467 62	
<u>Omkostnader</u>		
Ofranstående Mäklar courtage	1181 18	
Agentprovision till G. W. Pettersson	5106 31	
" Thomas Astorp	1042 18	
Egen provision	3404 31	
Porto & telegrafer	706 57	
Inkasseringsskostnader i Paris		
från 72,65 a 71,20	57 73	
" för blanda India & India & 1 1/2 % a 18.04	29 01	11521 29
<u>1881</u>		
Partygrens namn		
Arthusa	93 90	2522 44
President Harbets	120 20	3258 12
Yngre	22 20	3492 49
Liana	91 43	2455 34
Dr. Wenner		3786 91
Flora		2775 00
Pomana	44 16	7157 74
Althar		3668 82
Aritha	27 70	4424 70
Terrara	288 62	47336 67

Grey	93 25	15320 35
Jenny	106 88	8617 47
St. Mathews	115 71	3116 17
Susanna Thoft	39 13	6300 27
Carl	23 62	609 17
Thora	273 18	2552 06
Hella	16 67	2563 71
Habab Master	19 32	2983 39
Agnes Linck	61 46	1950 30
Lieda	295 53	1733 54
Afgår diskonto		11339 70
Försäljnings Räkningens krentta belopp utgår		136224 52
Afgår rabatter gr. Bremer & Nilsson	5870 70	
" G. W. Pettersson	1355 63	7226 33
<u>Omkostnader</u>		
Agentprovision till Bremer & Nilsson	2522 22	
" G. W. Pettersson	1428 18	
Egen provision	2540 -	
Telegrafer & porto	698 34	
Mäklar courtage	1733 54	8922 25
<u>Total Sammandrag af Herrar Beyman Hummel & Co. tiaruförsäljningar för Rättskärsnäs Ångsäg</u>		
	Försäljningsbelopp & den rabatterna afdragte	Försäljnings Omkostnader
	Kronor	Kronor
fr 1873	149.702 57	12.455 44
1874	168.943 37	12.696 53

1875	141,970	20	10,632	43
1876	205,305	70	18,011	87
Kronor	665,924	16	54,796	34

Ofranstående af Bergman Hummel & Co påfärde för försäknings omkostnader belöpa sig till 8,229% i Kronor 665,924,16 och utgörande såsom synes Kronor 54,796,34

Af J. Sallström påfärda omkostnader belöpa sig till 6,971% och skulle följaktligen på ofranstående belopp utgjordt 4642,15

Sallströms omkostnader således lägre med Kronor 8,375

Total Sammandrag af Herr Joh. Sallströms hävarer för försäkringar för Båtskärsnäs

	Försäkningsbeloppet den rabatten afdragit Kronor	Försäknings Omkostnader Kronor
År 1877	166,953 35	9440 59
År 1878	30,802 46	1537 00
1879	148,453 65	13,215 26
1880	185,189 04	13,354 94
1881	171,467 62	11,521 29
1882	128,998 49	8,922 28
	831,864 61	57,991 16

Omkostnaderna här för skulle enligt Bergman Hummel & Co påfäring 8,229% i Kronor 831,864,61 utgjöra Kronor 68,454,44
Herr J. Sallström såsom synes endast påfärdt i procentberäkning 6,971% Kronor 57,991,16
Således äro Sallströms omkostnader billigare med 1,258% Kronor (sine)

10 463,00

Att förestående Sammandrag och uträkningar äro riktigt gjorda, så vidt vi kunna fatta det från för ofo företedda, af Bergman Hummel & Co och J. Sallströms utfärdade försäkningsräkningar, sådant så vi härmed under edslösket intygga, äfvenså att i sammandraget på omkostnaderna från J. Sallströms försäkningsräkningar är intaget allt utom diskonto och omkostnader för assurance af consignationslaster. I sammandraget från Bergman Hummel & Co försäkningsräkningar är inte heller intagit diskonto och assurance. Skedd Kalle Kärbyn den 29 Mars 1883 Jonas Anton Ulberg Hems Jacobson

Bergman Hummel & Co tillkommande Kostnader, samt provision för försäkringen af Båtskärsnäs tillverkning

1873	Kommission för lura & 6.11.10	1760	116 02
	Agentesor	1815	330
	Telegrammer & porto		700
	1 1/4% ränta i omkostnaderna		269 18
1874	Kommission i Sändningen till Hankin		
	Kari		70 33
	Telegramkostnader		650
	Agentesor	5 150	102 72
	Porta & breffläsen		149 75
	Ränta i omkostnaderna		367 50
1875	Skudel i telegrammer		650
			1342 60

	Porto & brefflösen	147 39	
	J. A. Bergmans & Agenteser	677 -	
	Ränta i omkostnaderna	202 25	1675 40
1876	Andel i telegrammer	750 -	
	Porto & brefflösen	168 77	
	J. A. Bergmans & Agenteser	938 75	
	Ränta i omkostnaderna	472 50	
	Påford i enskild räkning omkostna- der för Merkator	305 23	2635 20
		Kronor	7068 69
	Försäljnings Räkningarnes brutto be- lopp för afbranstående tid		
1873	R. 155 806 59		
1874	" 176 744 27		
1875	" 146 140 77		
1876	" 219 619 85 = 698 311 48		
	Omkostnaderna R. 7068 69 utgör 1,012 % af brutto försäljningsbeloppet 698 311 48		
	Total Sammandrag af Herr Joh. Lallströms För- säljnings-Räkningar för Båtskärsnäs		

	Realiseradt i Eng. Mynt	Realiseradt i andra Utländska Myntslag	Realiseradt i Kronor
1877 Skjobergs logorägnung	19376 03	15830 70	
" Båtskärsnäs tillverkning	57867 07	120978 76	
1878 " "	28311 23	127809 35	
1879 " "	47356 14	142730 70	
1880 " "	62686 50	112737 17	1402 24
Kronor	215596 97	520086 68	1402 24

Försäljningskostnaderna hänfår utgöras enligt Her-
rar Bergman Hummel & Co pått att debitera:

Accept & försäljningsprovision	
för i eng. Mynt realiserade R. 215 596 97 a 5 1/2 % R. 11 857 83	
i andra utländska myntslag 520 086 68 . 4 1/2 % 23 403 90	
Kronor realiserade 1402 24 . 1 1/2 % 21 03	
Egen provision a 2 % a R. 737 085 39	14 741 71
Tillkommande omkostnader 1,012 %	7459 30
	198 57 483 77

För afbranstående försäljningar har Herr
J. Lallström påfört i omkostnader 49068 88
Således hans omkostnader tilligare med R. 8414 89
Att förstående sammandrag och uträkning för så-
vidt vi kunna fatta och företa är i alla riktigt be-
tyggas under edspflicht - Skedd Kalix den 7 April 1883.
Jonas Anton Ulberg Herr Jacobson
Total Sammandrag af Herr Joh. Lallströms
Försäljnings-Räkningar för Båtskärsnäs

	Realiseradt i Eng. Mynt	Realiseradt i andra Utländska Myntslag	Realiseradt i Kronor
1877 af Skjobergs logorägnung	19376 03	15830 70	
" Båtskärsnäs tillverkning	57867 07	120978 76	
1878 " "	28311 23	127809 35	
1879 " "	47356 14	142730 70	
1880 " "	62686 50	112737 17	1402 24
1881 " "	87733 39	39486 53	9015 33
	303319 06	559573 23	12478 12

Försäkringskostnaderna för afanstående Summa
utgör enligt Bergman Hummel & Co. samt att debitera
Accept & försäkringsprovision

för Rönar	303,319.36	5 1/2%	Rönar	16,682.50
"	559,573.23	4 1/2%	"	25,180.80
"	10418.12	1 1/2%	"	156.27
egen provision 2%	873,910.71	2%	"	17,478.21
Tillkommande omkostnader 1.012%			"	8837.90
			Rönar	68,333.78

För afanstående har Herr J. Lall-
stäm påfördt i omkostnader 57991.16
Sålides hans omkostnader tilligare med Kr. 10,332.50
Skeder Kalix den 31. Mars 1883.

Att förestående sammandrag och uträkning för
vidt vi kunna fatta och förstå är i alla riketigt
betygas under eds plikt Skeder Kalix den 7 April 1883.

Jonas Anton Ulberg Herr Jakobson

För att hvar å sin sida styrka riktheten af
de utaf ^{dem} uprättade jämförelser emellan försäkrings-
kostnaderna, anhållt parterna om vittnes förhör,
Bergman med Janjunkeraren Carl Emil Kant och
Kassören Carl Fredrik Åkerström samt Ingman
med Bakhållaren Henrik Jacobson och extra Fö-
raktnästaren Jonas Anton Ulberg, hvilka samtliga
voro vid Rätten tillstädes

Vid framställd fråga, om jäf för något af de
åberopade vittnena förefunnos, anmärkte Ber-
gan, att åberopade Åkerströms vore ledamat af

reken för aktiebolaget Bergman Hummel & Co.
samt att Bergman Hummel & Co. hade rättgång an-
hängig med nämnde bolag; och sedan nämnde
förhållande af Åkerström uttordats, förklarade
Herr Rätten Åkerström jäfvis att i målet vittna.
De åfriga vittnena deremot fringo, då jäf smat dem
icke infördes eller Kunde uttröas, aflägga vittnes
eden, an hvars rikt de erinades, hvarefter de, sär-
skildt hörde, berättade.

Plant: att vittnet, som jemte åberopade Åkerström
genomgått och med Lallstoms räkningar jemfört
den af Bergman nu ingifna jämförelsen emellan
Bergman Hummel & Co. samt Lallstoms försäkrings-
kostnader, på eden togs riktheten af sina å den
samma tecknade intyg med tillägg, att jemfö-
relsen öfverensstämde med Lallstoms försäkrings-
räkningar, att försäkringssummorna blifvit in-
förda i rätta kolumner, afvensom att efter de af
Lallstom afgifna räkningar berättats, huru sto-
ra Bergman Hummel & Co. omkostnader skulle
blifvit i händelse de haft försäkringarne om
hand; tilläggande vittnet på derom af Ingman
framställda frågor, att vittnet icke med säkerhet
Kunde säga, huru vida rabatterna afdragits från
de belopp, ^{och för sålunda provisionen beräknats} hvare provision berättats å försäkr-
ningarnes brutto eller nettobelopp, ej eller om
påföringen af de olika provisionerna berättats på af-
sättningsorten för lasterna, eller på det myntslag,

hvare försäljningen skett, liksom vittnet icke el-
ker kunde säga, hurvida vid försäljningen inom
landet annat mynslag än kronor erhöles, och hu-
ru i sådant fall provisionen beräknats.

Med anledning af vittnets senaste uppgifter an-
såg Ingman, att vittnet icke egt kännedom om
de grunder, hvarest jämförelsen blifvit uprättad
och att sålunda de af vittnet undertecknade in-
tyg vare utan betydelse; anförande Ingman
derjemte att Sällstoms alltid beräknat provisionen
å försäljningens nettobelopp, men Bergman Hum-
mel & Co deremot å bruttobeloppet.

Bergman gennämlade här, att som Bergman Hum-
mel & Co alltid beräknat provisionen å bruttobel-
oppet, vid uprättandet af jämförelsen äfven å
Sällstoms försäljningar provisionen beräknats å
samma belopp, samt att han ville redovisera vid
det afslutnings-öfverlämnandet de särskilda lasterna
bestämt beräkningen af provisionerna, så att till
exempel att, hvast provision i grund beräknats,
blifvit såldt till England och så vidare.

Ingman ansåg, att då Bergman medgifvit, att i
jämförelsen provisionen å Sällstoms försälj-
ningar beräknats å bruttobeloppet, ehuru af
hans räkningarna framgick, att han endast be-
räknat densamma å nettobeloppet, Bergman
dermed och nedlagt sin fört hafda uppgift,
att Sällstoms försäljnings räkningar legat till

grund för den uprättade jämförelsen -
Jakobsson: att vittnet, serjente nästa vittne Ul-
berg uprättat de af Ingman ingifna belagarna
Nr 21a, 21b och 21c, toge på eden sina derunder
tecknade intyg och att sålunda Bergman Hum-
mel & Co försäljnings omkostnader beläp sig till
8,229 procent, men deremot Sällstoms till endast
6,971 procent, äfvensom att de af Bergman Hum-
mel & Co påförda så kallade "tillkommande kost-
nader" utgjort 1,012 procent af bruttobeloppet, tillägg-
ande vittnet på särskilda delar af vederparter-
ne fransställda frågor, att vittnet icke kunde
säga, hurvida uti sammandraget den af Säll-
stom påförda ränta tagits i beräkning samt att
parterna "spannförsäljningsräkning 1880" och
"Stäfförsäljningsräkning 1880" lika litet som
parterna ettusen fyrahundra åttio två, 75 francs,
utgörande för banegens omkostnader vid up-
rättandet af sammandraget tagits i betrak-
tande.

Bergman ingaf följande:

Afskrift

1879

Herr Jön Banegens omkostnader
för nedanstående skeppningar från
Båtskärens

fr. Mert' kontor & kommission	fr	57 57
Beckia	fr	10 47

Alma 20 8 1/2
Gerda 20 4 1/2

298 ⁸⁰	
467 ⁸¹	1482
Francis	1482

Nederkalix den 23. Febr 1883 Joh Sallstam
Herr J von Banerjens omkostnader äro rätta i
försämringsräkningen upptagna emedan de äro
att betrakta såsom hans enskilda försämringsämbets
skattdömande med originalet intygga. M. Oehufors
Adel Björk

Stockholm d 29 Dec. 1877.

Hen Joh Palttram Platis
BB

Dina skrivelser af 18819 de jemt de sen sednare
 atföljande nyrgift, hafra ingätt - - - -

Hvad om de 2^{ne} anmärkningarne beträffa som
 du gjort mot fjolårets afværens kommission, så
 får Du för 1878 tillämpa samma som du utryp-
 gifvit eller 6% ränta och 2% provision. De penin-
 gan som sålunda lemnas i juni månad drab-
 kas af 10% i ränta och provision. Och vidkomman-
 de räntebeträffningen i realiserade valutor, så må
 du redan för 1877 tillväga gå på sätt som föreslå-
 git.

D. Hummel
 Rätt utdägot ut D. Hummels bref intyggar. Elch

Ingmar Al Johansson
Rätteligen extraordentlig intygga M Ordförande
Nederkalas den 19 December 1877
Herr Samuel Stockholm

Påskarsnäs "Lär det Kommande året mårte
en liten förändring ske i den öfverenskomme-
lsen som träffades i riksdagen februari. Det står i den
att jag har att tillgodoräkna mig 8% ränta för
förlaget samt lika godtgörelse för medlen som
inflyta. Denna beräkning går inte ihop för
mig, enär jag till Petersson betalar 6% ränta och
2% provision. Jag vill därför hafva det samma som
jag betalar hvilket väl inte kan vara obilligt.

Joh Læstadius
 Rätt utdraget ur Joh Læstadius copiebok in-
 tyga. Ullrich Ingman
 Rätteligen extraheradt intyga af Ockelfruds
 samt ansåg att beloppet ettusen fyrahundra
 åttatvå, 75 francs bort bland Læstadius om-
 kostnader upptagas.
 Med anledning af vittnes målet, anmärkte
 Ingman, att ranteskednaden, med sin jämvärd
 de sak icke hade något att skaffa ena Læstadius
 genom enskild afvicenskommenda samt berätti-
 gas att debitera den af honom påförda ranta;

att parten ettusen fyrahundra åttatvå, 75 francs icke upptagits, enär densamma icke af Rättens utbetalats, utan vare att anse såsom fröbarnens enskilda försäljningsvinet, samt att då vittnet på sig intygat, att de af Bergman Hummel & Co upptagna tillkommande Kostnader utgjort 1,012 procent af bruttobeloppet, de med och vare visadt, att att Bilagans Lit A, deruti de af Bergman Hummel & Co upptagits till 0,69 procent vare oriktig, hvarjehande Ingman medgaf att "spanförsäljningsräkning 1880" och "stäfförsäljningsräkning 1880" icke intagits men ansåg Ingman, att det skulle händt Rättens till fördel om på hade skett.

Bergman vidhöll, att de af honom anmärkta posterna bort upptagas, samt att det icke vare visadt, att parten ettusen fyrahundra åttatvå, 75 francs icke blifvit utbetald, afvensom han anförde, att i den vid förra rättgångstillsfället i hemmade jämförelse procenttalet af tillkommande Kostnader blifvit lägre, emedan då bland omkostnaderna ränta icke upptagits, och vill Bergman derjehande påpeka, att han aldrig sagt, att den fört af honom ingifna Bilagan No 20 var oriktig, ehuru han medgifvit, att den icke var absolut riktig.

Efter Härdens

Utlägg, som berättade sammanställande

med vittnet Jacobsson.

Bergman ingaf häfter ett skriftligt anförande, som med deri åberopade bilagor hade följande lydelse.

Till Nederkalns Händs Rätt!

Vi stå inför Herrar Bergman, Wamberg & Co den senaste uttima ting inlämnade skriftliga anförande i vår tvist med dem. Om vår inlagas vilka främmande omdömen: "måsterprof, brundhansvård skicklighet, lysande uttryck" - beklagligt blott att "innandömet" vare för oändeligen fullt. Men denna inre fullhet är ju afverensstämmande med allt djurlifs lag. Skulle man vända ut och in på varandens, hvem vet hvad man då frige se, knappast togs varandens sig bättre ut för det! Vår lycka var det och att bifallet ej var obetingadt. Det hade eljest lätt kunnat gå oss, som fabeln ontalar att det hände den dansande björnen; ej frak honom moget för små delen och grinet men vid bifallet - hvem kan undra om det fall! Den förvarande digra lutan kunde väl också innebära något för moget med åttande; men vid genomgåendet deraf synes den hufvudsakligen innehålla färdant, som icke kan hafva något inflytande på färdens, med den begränsning stämningen derät gifvit, färdant som icke förtjänar något för eller färdant som genom förtäringt beris redan blifvit ådaga.

lagott utgöra endast färingplåsa uppgiften.
 Hvarfärharet andra rättsgångs dagen vid rättin-
 tinget happar vi skall äfven hafva tidsåtgång att
 vidare kunna någon tvekan göras, på hvilket
 sida man ogeneradt antitade alla möjliga
 fallsträgar, men endast dess mer trasslade sig
 in i väfnaden af för ögonblicket hopoprunna hufvud-
 ären. Vi ha oss själunda kunna kunna helt och hål-
 let å fido, eller åtminstone endast i förbigående
 beröra, mängden af uppdyktade eller förvängde
 berättelser och insinuationer utan att behöfva
 riskera, att de skola blifva troddes. I det följande
 skola vi därför föka att begränsa oss, mest
 möjligt, dels till att visa att Svaramäternes till
 Rätten inlämnade beris i form af allegat, inga-
 lunda äro några stöd för deras påståenden
 utan, tvärtom, gifva oss det bästa handtag-
 till att andraga något till stärkande af den
 bevisning som vi fönt förbragt.

Leveranskontraktet

Svaramäternes berättelse om tillkomsten af det
 ta kontraktet förbigå vi förledes, såsom vran-
 de utan någon vidare betydelse, men vilja här
 gå med att granska Svaramäternes allegat N:o 1
 kontrakt ur vårt bref af den 10 December 1872. Redan
 i dess första mening angifves uppgiften för det
 bref vara att afhandla frågan om tillverkningen
 - 1872 års Rättskärns fäktning - hvarfär

vi fåga oss anse tiden vara inne. I fortsättningen
 af brefvet förutsätta vi oss själva såsom käpa
 re till denna 1872 års fäktningssättning likasom
 vi fönt varit det af det föregående året. Der
 fästes nämligen: "enär de prisen, hvilka vi - märk
 vi - äro i tillfälle att betala, kunna under näs-
 ta år engod förtjänst m. m." Men om Svaram-
 äternes ämnar genom det anförda ej skulle vara på
 det klara med hvad hämed menas, och ifall
 de skulle hafva tappat bort fortsättningen af
 vårt ifrågasvarande bref af den 10 December
 1872. och således ej hafva uppsättligt framkommit
 med extrakt, afsett att fara bakom hvar, så
 äro vi lyckeligen att kunna friska upp deras min-
 ne med fortsättningen af detta bref. Denna fort-
 sättning följer således såsom vårt allegat N:o 1.
 Deri står bland annat följande att läsa: "Vi
 bifoga emellertid, i förhoppning på bestående
 förhållanden, Kontraktet i 2: exemplar, alldeles
 lika med fjolåret i afrikt men - med en vä-
 sendtlig prisstignad (förent angifven till 1 Ster-
 ling per Standard) hvilken vi med någonting med-
 skrifvit och torde det en exemplar, efter rätt-
 färmade, af eder undertecknad, till vår Säll-
 skapens äfverlemnade Samma bref, som gifven
 vid handen, att vi ej vore villige att kunna
 Svaramäternes en önskad prisstigning i 1872.
 års tillverkning innehållen således absolut

uppkande på kontrakt för 1873 års tillverkning.
Man kan ej vara tydligare. Vårt bref af den
10 Dec 1872 bevisar gäldes gänt upp satta mat-
saten till hvad Ivarandenne dermed ville hafva
bevisadt, nämligen att våra pristäenden äro de
riktiga och deras icke fanningsrentiga. Vi gå
nu att kanta ett öga på Ivarandennes allegat
nr 16, deras eget bref af den 29 Dec 1872. Högskolans
obesvärade fatta Ivarandenne själfr pris på
vårt fäktimmer, dels 80 öre dels 50 öre + stock
på samma gång deras egna uppköp från K
med angifvas kosta 3 Kronor & 62 öre + stock. Dessa
prissatser äro ej endast kalkulationsvis gjor-
da, utan med dessa ord: "från Kalix hafva vi
erhållit 7803 stycken timmer à 80 öre -- från fkeas
gården -- 4374 à 50 öre. Angfartyget Kalix: för
"resor till Hamhinkaari à 15 P + resor 825. Lå-
dekretera Bergman, Ivarandenne B", men förlags-
kontraktet, angående våra timmerleveranser,
outalar de "priser, vi själfr betala med tillagd
ränta" och kostnader" och angående våra bogse-
ringkostnader, få hade de att gälla, hvad egent-
ligen gånghant var. Ivarandennes allegat nr 2, vårt
från de förenämnda bref af den 11 Jan 1873, an-
giver orsaken till 1873 års mindre goda resul-
tat af fäktverks drift, såsom först och främst
beroende derpå, att en del af det köpta tim-
ret blef för dyrt, vidare på alltför höga fäkt-

nings och fäktverkskostnader samt flutligen,
på fäktet huru omkostnaderna för byggnader
och platsens förbättring bakfärts, men innehåll-
des derjemte en protest emot Ivarandennes
fäkt att fäktat priset på våra timmerleveranser,
hvarå vi, som jag att, äro berättigade på egen vä-
ra egna utlagda penningar fäktat kostnader
och fäktant fäktat byggant! Hela tonen och
innehållet af den i afskrift förekommande,
delen af vårt bref visar tydligen att vår up-
fattning af förhållandena var grundad på
helt och billighet, då våra matpriser alltid
gick ut på att fäktat tillränsa sig obehöriga för-
delar. Men detta vårt bref har af Ivarandenne
nu förebragts icke i afseende att bevisa detta utan
att bevisa att deri ingenting förekommer om
vår fördan, att på kontraktet på 1873 års tillverk-
ning. Den här fördan hafva vi i vårt före-
gående bref, allegat 1a och 13 visat, redan våra
famhället och orsaken hvarför den afven nu
ej förekommer i Ivarandennes förebragte hand-
ling, är helt enkelt den, att de nu, precis
som vid förtillfället, afsluta kontraktet frå-
håre der det både börja. Som Ivarandenne
gäldes nu uppgöra samma manövrer, som de
nips gjort, att komma med riktiga bedande ex-
trakt, få måste vi antaga att det sker fullt af
sigtligt. Liksom Ivarandenne fäktat och fäkt

behagligt reglerande i tidernas fullbordande af
 sin läkning med oss, fäste sitt hela hopp på den
 gräfrann, så äro de nu färdiga till en djurf Rygg
 - att fästa ut sitt allt färdig insats på skansen
 att ha haft till bundsförvandten vissa små, i ma-
 garin och källare förkommande gnagdjur, som
 ej fräga efter lår och ben, då det gäller att till-
 fredställa deras aptit. Svaranderne beskylla
 oss att "måla framt till hvitt och svart". Svaran-
 derne själfrö visa nog den bästa vilja att få
 söka god framt till hvitt och det genom att lå-
 ta till och med det frästa äta rygg. Det hvita
 men lyckan står ej alltid den djurfve bi. Således
 åter, återigen ett förbuseende, en missräkning
 fortsättningen af vårt återuppräde bref finner
 orsakad i vår breffkapie - bok för året 1873
 pag. 302 och föregående sida, och biläggas i vid-
 meradt extrakt under Sk. 13. I den af Svaran-
 derne förbragte delen af vårt bref tala vi om
 ifrågasatt tillräkning å 1872 års tillverkning med
 följande ord: "Vi skola dock för att till det
 första gå liden till mötes, medgifva en materi-
 sande förhöjning å tillverkningens värde, så att
 resultatet må bli detsamma, förutsatt att vi
 icke kastat en del byggmads och andra för-
 sägrörelsen förmående kontrakter på densam-
 ma, hvilket ä kontrakt deruppe genom utlo-
 från räkenskaperna för utredas. Likaså ska

Kalix: godtgäras för de resor, som i Sammen-
 bak finnes upptagna i förhållande till hvad
 som föra året godtgjordes "Kalix" för dyrtida
 eller dermed jämfärliga resor? Således allt be-
 roende på en, på behörigt sätt gjord undersök-
 ning af omständigheterna - I den af oss före-
 tedda fortsättningen af detta ^{Sk. 13} bref står det:
 "Det faller sig så begravt att Kasta skulden
 till det mindre goda resultatet på priset å till-
 verkningen, men man bör icke göra färdant,
 utan att desto ega grundade skäl, utan söka
 utforska de verkliga bidragande orsakerna
 i alla afseenden." Vi hoppas emellertid, att de
 priser, som i år af oss betalas, gäms iakttagan-
 det af möjliga besparingar och förbättringar,
 som öka tillverkningens värde, skola åstad-
 komma ett nöjaktigt resultat, synnerligast
 då härtill kommer att vi, tillfäge af, sedan vår
 förra skrifvelse i faken afgafs, ytterligare upp-
 vädd prisstegring äro i tillfälle att öka priset
 å hvad som hörer till 3/4 tums kategorien med
 en riks daler samt till 2 1/2 tums afdelningen
 med 66 2/3 delar på talft 14 fots beräkning.
 Vi hafva tillskrifvit vår föreläsning att göra det
ta tillägg i kontraktet. Frågas om igen, kan vår
 förklar på att för året 1873 års fögtillverk-
 ning tydligare vara angifven? Och dertill
 de vi dessutom af förlagskontraktet bestämt.

tillförsäkrad rätt, ingalunda beroende på
Svaranderne godtycke, såsom de förmena. Men
 villighet att medgifva någon form helst tillräk-
 ning på 1872 års tillverkning förklarades den
utan o villkorligen bero på om Båtkärsnäs
räkenskaper vare förde på rättfärdigt sätt. Men
 huru dessa räkenskaper fördes, det hafva vi
 följt genom företeende af revisionsberättelserna
 och på många andra sätt visat. Hela Berghen
 Tranberg & Co diktan och sträfvat gick ut på att be-
 reda sig fördelar på medintressenternes bekost-
 nad och detta forts räl förhållande berde dessutom
 af oss belönas med direkta presenter? Men följde
 en lång historia i Svaranderne skrift, som går
 ut på att visa att, om de äfven fått sig efterkom-
 te ett belopp af Kr. 12137:51 så vare det i själva ve-
 ket ingenting, i stället för tack, som åttio min-
 ne för syns skull förekommer i Svaranderne,
 af oss, till Rätten, vid föregående tillfälle, under
 ett i ingifne bref af den 23 Jan 1873, öfverhvar
 vi, nu med grafva förändelser. Beriset på att de
 eftergift, som vi förklarade af, under visa be-
 tingelsen, beredde att lämna, hade ingen bety-
 delse, består i en Ralkyl öfver hvad tjänsten vi
 skulle ha fått å för högt fäktimmerpris och
 för att på Ralkylen att visa färdan rimst fått
Svaranderne själva ett lägl pris å timmet,
 fullständigt gripet ur luften. Därför svarar

V rätten är Svaranderne afvägrarna nog. In-
 gälunda Ralkyler på priser, som de till och
 med själva förklarar vara endast imaginära,
 endast profarna. Beriset derom förekommer
 i fortsatta extraktet af Svaranderne förenäm-
 de bref af den 23 Jan 1873 Nr 14, der de insäktar
 sig för oss för deras Ralkyler och förklara det
 de ej voro illa mente, endast tillkomna profar-
 ma. Kan oförsyntheten gå längre? Slutligen
 hafva Svaranderne rätt i sitt påstående under
 rubriken "Belörkesaffärerne", att det är myc-
 ket illa berättadt med vårt "omdöme" - eller ok-
 på är det, nu som för, endast falskhet och lögn,
 hvanned Svaranderne komma. För att bättre
 belypa förhållandena vid ifrågasvarande tid-
 punket bilägga vi äfven, under Nr 15, i extrakt,
 vårt bref af den 27 Dec 1872, hvilket affattats
 näst efter det redan kända brefuet af den 10 i
 samma månad och näst före brefuet af den 11
 Jan 1873. I detta bref framhållas - till svar på
 Svaranderne återkommande Rätt - att det
 pris, som vi för 1872 års Båtkärsnäs tillverk-
 ning betalt, var baserat på Skullefteå Angsögs
 Aktiebolags Kontraktspris. Vårt senare bref den
 11 Jan 1873 Nr 15 - eller den af Svaranderne undan-
 lätne delen deraf, anförde, till och med vidli-
 meradt extrakt af Skullefteå Angsögs Bolags åbe-
 ropade Kontrakt samt beaktning öfver de ifrå-

44.
46.
48.

gävarande tillverkningarnes Kompratativa
värden. Svaramedne fläs fälunda på fingrar
ne med beris om att deras klagomål, deras far
dingar varit ej endast obefogade, utan aför
synte; att de fullt ut fått hvad i förlagskon
traktets andra paragraf bestämdes. "i arten
för dylik tillverkning allmännaast gångbar
pris" och mera dertill. De tvingas till och med
att med begagnande af deras egna ord - se be
gan 2: I bekänna, att deras fördrag, de
prisuppgifter varit mer eller mindre afverdiga
na, hvadan deras jämförelse måste bli mer
eller mindre oiktiga, ej långt från - hufvud
sa!! Men fullkomligt obessvärade af att haf
tit med i smeten, stiga Svaramedne nu inför
Rätte nygr, såsom en ny Phaenix, men långt ifrån
hufvudlösa, liksom de fjarare Lerneiska hysla
på milken 2 hufvuden reete igen för hvarje, för
afhögg. Nu Kommer i ordningen

Försäljnings omkostnaderna

men till talat om dem återkomma Svaram
edne under rubrik. 3. Sällstörns försäljning
räkningar, hvadan torde vara lämpliga
att vi till dess nygrskjuta att rätt frarom
härutinnan afgränsa. Vi gå fälades med all

Lärlaget

Svaramednes påstående, att vi, inseget intet
skulle, till höger och venster, gjort alla möj

49

ga ansträngningar för att låna upp penning
gar och det för att riskera dessa penningar
på Svaramedne, så opålitliga, som ingenting
egde och aldrig gjorde någonting annat än
trakasserade och bråkade - är visserligen i ö
gonen fassande absurd. Det vill synes som
skulle man få höra mera härom under rubrik
"Beträffandes affärerna". Vi afvaga fälades till

Räntefoten

Förlagskontraktet innehåller icke den me
ning, angående räntefoten, som Svaramedne
vilja finna deri. Kontraktet, som chru upp
rättadt den 30 Dec 1871, förklarades gälla från
och med årets början, under sex års tid, fälades
till och med slutet af år 1876, bestämmes näml
ligen i "§ 2. Vi Begnare Himmelab förlägga
fortfarande Båtekännas Ångsäg mot beak
ning af sex 16/1000000 årlig ränta i utlagde
eller utläggande förlag samt realisera m.
Vårt förläggande af Båtekännas, som med
1876 års slut upphörde, står fälades i aktlysk
ligt sammanhang med fältet för räntebäknen
gen. Vår skyldighet att tillhandahålla pen
ningar till 8% upphörde skönjbarligen i sam
ma ögonblick som vår skyldighet att förlägga
upphörde 8%, som bestämmes det skulden vid
kontraktstidens slut skall vara inom tre år betald,
utan att ingen räntefot, eller står endast. Med den

a uppläpande ränta! Att någon ränta ej be-
 stämde är lätt förklarligt, då man vid Kontrak-
 tets upprättande, hvarken hade sig bekant hvad
 detta förskuldebör skulle komma att slutligen uppgå
 till, ej heller hvad penningarna, den tid Kontrak-
 tet utläpte, kunde kosta. Nu var det också för-
 hållandet det, att penningarna blefvo främare
 att anskaffa och dyrare vid Kontraktstidens slut
 än vid dess början. Svaramännen själva hafva
 tydligen utan afrikt att göra oss en tjänst, li-
 väl underlätta vårt besvär, att om detta för-
 hållande ästadkomma bevisning. De säga näm-
 ligen själva: "då kända vi till att penningarna
 under denna tid synnerligast de första åren
 vore förhållningsvis lätta att anskaffa samt
räntefoten låg, i förhållande till hvad den blef
 de sista åren af sjuttio-talet". Att 1871 tillhörde
 första samt åren 1877, 1878, och 1879 de sista af
sjuttio-talet synes vara tämligen obestridligt.
 Afvenledes är det styrkt, att Svaramännen från
 och med 1877 års början till sin nya förlagsman
 betalade gamla högre ränta, som vi affordrat de
 som denne förlagsman var beredd till den
 ena af Svaramännen tog han säkerligen åtnim-
 stone ej högre ränta på sina penningar än
han fick betala för det han måste låna. Sedan
 Svaramännen uppenbartligen på beräkning af
 en liten summa af 1 Mk 30 ö 38 i vårt debet beräk-

nat ränta efter 6% med 1 Mk 18 ö 68, för summa de det-
 ta Karaktärs dag till den grad räknat, för att de
 nästan med tårarne i ögonen, fråga "om de haft
 grannlagheten för nämna"! De ha redan glömt
 att de i bilagan Nr 4, som just återuppsatt näst för-
 re denna rörande fråga, tillskrifvit i vårt förlags-
 centa för 1878 ett mycket närt observandum:
 "Ränta af 8% på afrensade fald från 1877 har
 af misstag - märk misstag - i våra böcker blifvit
godtgjörd. Herrar Bugzman Hummelb's enkild
 ta räkning - beloppet är i 1882 års räkning åter-
 gjordt - detta är också grannlag? Vi hafva före-
 bragt bevisning om, att vi både till betalning
 uppsagt våra penningar och fått till svar att Svaramännen
 ej maktade betala dem samt att deras
 ställning vore mycket öfver - och nu talas milt
 och beredt om vår rättighet att få betaldt och
 deras skyldighet, om kräfde, att betala, hvilket
 de visserligen vid födla händelse ögonblickli-
 gen skulle hafva gjort! De äfven detta grannla-
 ga? Och då Svaramännen och deras förlagsman
 ej maktat betala oss och vet hvad våra penning-
 ar kosta oss, att göra undandraga sig att er-
 sätta oss denna kostnad - är också detta grann-
 laga? Öfrigt synes oss räntefrågan vara för-
 fullständigt, som möjligt, i vår senaste, till Rät-
 ten levererade memoraria, utredt, och öfverak-
 tiga bevis om behörigheten af vår räntebereknig-

fammanförde, så att vi ej förstå att något
kan mer bindande bevisas.

Finnska eller Svartenskygget

✓ Här börja Svartens sin förklaring med be-
gagnande af sin vanliga taktik att förneka
eller bortförklara uppenbara fakta. Första ka-
pitlet hade vi tillfälle att visa huru som Svartens
samma själve bevisat erkännande om att
de för år 1877 godtgjort oss för den ränta, vi for-
drade. Denna godtgörelse måste misserligen må-
stora samvinnlighet hafva tillkommit tillfälligt
af vår, den 29 maj 1877, till den afgifne protokoll
med fordran af förenämnde räntefat. Hvad som
följdes den stundens åtminstone syntes vara en
klar och öfverenskommen sak bortresonneras
nu såsom beroende på ett misstag! Vid sist-
nämnda tillfället förnekade Svartens oss
att de någon sin för vedlagtärgen till sin an-
båt i sina bänkar upptagit hvarken åtgånget
famnantal eller pris, endast en rund summa af
750 Kronor årligen. Öfverensmista om att uppgiften
var stundande mot verkliga förhållandet, hettas
då att en annan skrift till det i deras bänkar
det hela berodde på ett misstag. Sammaledes om
3 värt förslagskontrakt förekommer ingen bestäm-
melse, hvarefrån levererade timmer skulle tagas
men detta var också utan betydelse, beroende
dast på ett förbiseende, ett misstag. Efter den

inledning, som förändrat till förestående erin-
dringar, framhålla Svartens försom deras för-
tjent att några koncessioner med hänsyn till
beräkningarna af Kubikmassan samt räntan i
stubb örens vinnits af Svartens intressenter.
Svartens talanger i reklamationssak haf-
va vi aldrig bestridit, men då de själunda fått,
hvad de velat, så borde de väl vara nöjda. Säkert
derifrån! Det intresset nämligen nu, ett eller an-
nat är efteråt, att vi skulle hafva fått våra byl-
kar upptagne till för lågt Kubikfamnantal. Det-
ta intressande bestod deri, att Svartens be-
hagade tillämpa profunda-systemet och upp-
taga på lågt af oss erhållne bylkar till 35 Kubik-
fat per stycke, ett mycket högt Kubikfatantal,
och på detta fått befinnas de 1874 afverkade 940
stycken bylkarne på häret vara lika stora som
de 1875 afverkade 385 stycken, fullständigt på
samma sätt, som då Svartens äsatte värt
timmer fins profunda-gräver af 80 öre och 50 öre
skog måtte Svartens härvidlag äfven begätt,
om än af annan art, något förbiseende, nå-
got misstag. Och anledningen hvarför Svartens
derne ansågo sig berättigade att reklamera
mot oss för högre bylkepris, är också i fullstän-
dig harmoni med det öfriga. Denna anledning
uppgifves nämligen vara den, att de, år 1873, således
äit fört af Båtkärens intressenter genom

samma tillhörighet, sina medintressenter oät-
sporda, tagit 257 stycken stora timmer, som uppe-
skräddes till bjelkar och som Ivaranderne deraf
användt för enskildt del. Oss och troligen äfven
andra förefaller färdant vara äfven ett temligen
graft & misstag. Men Ivaranderne anse detta va-
ra, tvärtom, högt meriterande, ty de visa sig der-
för ha godtgjort 10 Kronor per stycke. Hvad betyde
de det att vi ensamma hade rätt att realisera
Båtskärsnäs trävarar och borde derä ätnjuta för
säljningsprovision? Då Ivaranderne, godtyck-
ligt, sätte dessa bjelkar ett värde af 10 Kronor,
hvad bevisar detta annat än uppenbart gelfs-
vård? Skyldige varo Ivaranderne, hur som
helst, att åtminstone godtgöra för bjelkarna
hela det belopp, som de därför erhålla. Om nu
för skett, hvilket vi ej känna till, så var priset
10 Kronor + stycke, levereradt i Båtskärsnäs, in-
galunda för högt, handelsvinsten inberäknad
då detta jämfäres med hvad vi äro därefter, 1874,
betalade för Ivarsteins bjelkar äfven hufvud
per 7 Kronor 50 öre + stycke, i Tärnäs elf levereradt.
Till priset af Rr 750 örar nämligen att lägga,
flättningskostnad och beigering från Tärnäs
till Kalix samt öfriga arbetspengar. Och hel-
handelsvinsten härå var vår tillhörighet, der-
est någon sådant upprätade. Denna jämförelse
- föledes grundad på färdant, att de af

Ivaranderne utgallrade 257 bjelkarna och våra
940 bjelkar varit lika stora och lika goda. Men
härvidlag är att ihågkomma, att kubikinhälet
af de bjelkar, som Ivaranderne togo ur Båt-
skärsnäs sågbo, i verkligheten kontraherades
af dem själfr. Vidare att beskaffenheten af själv-
va trät äfvenledes af dem blef kontraheradt, så
att de nyptogo endast, hvad som var friskt och
fullgodt till färdant. Då vi betalade 7 Rr 50 ö
+ stycke, var detta för bjelkarna medan de vo-
ro gräslagna, färdana som de framdrifits ur
skogen, och innan de undergätt den granskning,
som först, efter färdad färdant, kan göras i
sjelfva lastplatser. Med denna färdant, upp-
täckas alltid mer eller mindre förkommande
fel och aldrig är något bjelkparti så godt, att
ej åtskilligt måste karreas för puttet, tuvrak.
Där detta vrak hade vi äfven betalt 7 Rr 50 ö, ty
priset var äfven hufvud för frankördt från
skogen. Bilaga så synes, likasom alla Ivaran-
derne bevisningar för äfvi, endast vara
fattigdomsbevis och må tyckas andra ha
mera skäl än Ivaranderne att förväna sig
på det högsta att motparterna velat blatta
fragheten af denna punkt. Härmed torde
vi, under vådsamt hänvisande till den genom
vi, under vådsamt hänvisande till den genom
gäende behandling, som denna punkt, i våra
tidigare inlagor undergätt, kunna gå vidare

Ena tillägg borde dock kanske jämt göras. Svaramanerna ha påstått att detta Svanteins bygge var det, som orsakade förlusterna på Båtkärnsnäs för 1875 och 1876 — och detta utan vidare bevisning. Vi ha deremot påstått att år 1875 led Båtkärnsnäs en förlust på misslyckad flötning i Kemi, som i böckerne upptogs till öfver 20,000 Runar, men hvilken i själva verket nämligen varit vida större deligen om att fåg timmer lifvit till sjös och gått förlorat, och detta vårt påstående har varit stödligt af bevis ur Svanteins egna räkenskaper, allegat D. Ytterligare ha vi påstått, att det är vi som enbildt, lidit förlust på Svanteins bygge och icke Svanteins — och detta vårt påstående stödes af beviset allegat Ö¹, som vid senare rättegångstillsfallet inlemnades, och som har med åberopad.

Bilvirkesaffärerne

Bjälkaffärerne och Sparhyggerna

Denna artikelserie, som vi här endast kort skola behandla, börjar på ett, för våra motparter fullt värdigt sätt. Hitintills känna vi åtminstone icke en enda osannfärdig uppgift hvarmed vi kommit, men väl att vi icke till bevisat Svanteins andaganden vara af denna beskaffenhet. Svanteins jämta påstående är att vi sålde minst en os af Skole

Kalix Tillstånds bevis öfver Bjälkskeppningarne samt att detta vare en viss präfarten för beständes andöme. Det är verkliga förhållandet det att just Svanteins näppat på Kraken, utan vidare bevisning och till och med fräkt den på grundligt, att det göras churungens knif att få ut den. Saken är den att, i det jämt af oss aflemnade beviset öfver Bjälkskeppningarne "från Båtkärnsnäs", vara de sista tre orden utlemnade — hvars vara Svanteins framme och förklarade, att beviset rörde hela Skole-Kalix distrikt. Emellertid bifogade vi, som under tiden bemärkt, att beviset var inkomplett, vid sista rättegångstillsfallet, nytt bevis i original, hvaraf inhemtas, att detsamma gälde, fäsom vi påstått, utslutande Båtkärnsnäs hvar och icke hela tilldistriktet. Efter att återigen fått tillfälle berisa, att vi icke alldeles sakna andöme, men bevisen tyckes förefinnas på den motsatta sidan samt att Svanteins åter utsatt sig för misslag, få hoppas vi icke behöfva, punkt för punkt, följa Svanteins följande uppgifter. Att genlifna dem alla skulle vara ett tidsödande arbete och, som vi förtä, till intet genomslut. Tvärkontant, för hvars betalande till följande belopp af Run 195.772.524 vi flämt, hafva vi icke markerat något annat knif i reklamationväg för be-

laddt rika än från skeppningarna af lyjelkar
från Båtskärsnäs, från och med 1880, detta af
den anledning att, derest vi ej lyckades att, u-
tan allt för stor omgång, förmå Skaranderna
att redovisa för hvad de behöfviga afverkade
från gemensamt egande skog till sin enskildt
framma, det syntes oss nödigt, att undvika, det
kräk, som var förenadt med bevinning i detta
stycke och som endast skulle vara i våra matro-
ters intresse, att nämligen i oändlighet på ut-
draga denna rättgång. Vi skola därför, sedan
vi, äfven såsom redan sagts, blott i förbigå-
nde behandlat onyttigt tal i Skarandernas af-
riga artiklar, vidare återkomma till Båtskärs-
skeppningarna från Båtskärsnäs från och med
1880 i inlagan rörande Lättstämman. Skaranderna
framställa sig så gerna som lidande; af oss
blefvo de behandlade såsom "slafvar, som lifegår".
De hade här i yttersta nordern, att utskärpa
nutidens stid på lif och död mot Kapitalet
och mot en hvar medborgare, som förvärfvat
en förmodligare ställning och mera respek-
tades än de - detta deras ungdoms program,
och smaken fitter väl i ännu. Der af detta lå-
gande hat detta skriftställ, som enklart kunde
passa förtryckte iaskatolans, med eller utan
tel, i den förkallade världens hufvudstad. Skar-
anderna hade ingenting att förlora något stort

alltid att vinna, då ens nästa tron helst det
onda, som föges om en annan Allegatet SkB,
som Skaranderna andraga till stöd för sina
själfsväldiga åtgärder, innehåller inte hvad
Skaranderna söka finna deri - det innehåller
raisonnement, som visar endast den välvilja,
som alltid å vår sida visades samt huru denna
berömdades. Der står nämligen: "under förutsätt-
ning att det bemärkes, att i fästet något värde
på de fördelar, som eder beredas". Den gemen-
ta afrensens Rättmelsen med vår J. Hummel
är alldeles ypperlig, vi skulle säga till dem Båts-
skärsnäs plankstekar å 1 Kr 50 öre stycke, hoc
est 9 Kronor + tolft, och sedan köpa igen dem
till 18 Kronor 50 öre + tolft $\frac{3}{4}$ 14 fots beaktning
att jädant, som gränisar till det ataliga, e-
melletid kunnat passera är tyranri å vår
sida och de som tillkomsat sig sådana förde-
lar äro de förtryckte! Vi förmånas "icke lagt
fingrarna emellan utan först gnidit ner på-
set så lågt som möjligt - sedan ifrågasätta
vi att köpa något af den lilla behållningen.
Huru det i verkligheten hängen ihop med den
na sak berisas af hörföljande allegat SkB,
J. Lättstämman befr af den 3 Mars 1878. Der ante-
las att Skaranderna hållit på att följa egna
och våra plankstekar till en viss basel, men
att Lättstämman endast fått affären genom att be-

vilja "en tilläkning af 50 öre eller 18 Kr 50 öre i tillägg
3 x 14 fots beräkning, emedan de skulle visa
sig gentila mot basen"! Nu ha vi bevisat, att
branderne fått tilläkning i pris, istället för
att detta skulle ha givits med samt att det
var icke vi, utan Gallström, som nygjorde hel
affären. Trägar åter, kan man mera fräckt
tala mot verkliga förhållandet och hafva ej på
dana personer, som det göra, i och med de som
man afsagt sig hvarje anmärkning att de liksom de?
För branderne komma till fina bylkehästar
en, dyker åter upp den färdigstfärdiga handlingen
att ha tagit 257 stycken stortimmer ur gemensam
egande bon och använt dem själva - men den
na har redan blifvit förskäddad vid klarare
dager än den belysning af nedbrunna talgsta
par, som branderne bestå tillt emellanåt,
men dermed endast lärna sig själva i för
rarne. Och är det någonting, som man kunde
ha att "redna öfver", så är det att hafva gifvit
sig in i affärer med färdiga personer, som
branderne och ställt det så, att man fallit
i deras händer utan knappast en tillstyrkan
se till skuldebrev! Under år 1879 bekänna sig
branderne, lika nämt som förut, hafva ta
git ur gemensam fåglan 150 stycken stortim
mer till bylke för enskild räkning och detsa
 varit för "gravelagen" - gravelagenhet, och an

visna fjärl på målen med från ringarne för
loradt stift - att godtgöra 8 kronor per stycke!
Alla branderne bylkeaffärer hafva vi natur
ligen ingenting att beställa med - det är bran
derne ensak att med rätt gemensamma timmer
lager, med vår lastplats med dess tillhörigheter
och med dess arbetspersonal handla bäst dem
behagade! Afdelningen Sparhyggarna inne
håller, som vanligt, egentligen en grävlingard
mot oss, så att derä är intet att fara. Hvad
rabatter i skyddningarna beträffar, så kunna
de visserligen ike öfver med bästa vilja helt
och hållet undvikas - men de kunna genom
outanke och ordningslöshet och punktlighet
begränsas. Någonting oersänligt hafva vi aldrig
af dem fördrat. Och efter denna ståtliga afgrä
heter beken ännu på branderne läppar om
det "gravelagenhet" - faktialen fallen också
på likt och alikt, och blir ej orenare för det.
Redovisningar öfver Båtkäromå

Vi hafva redan fört i vår utredning anmärkt,
att vår revisors fästa observation gällde 1878 års
räkning samt att den då framgick på det
aldrig "facilare fätt". Efter denna tid kunna
vi honom öfver ge sig in på omständ, der vi
ej fört, att vi anmodat honom att uppräda
1879 års revisions berättelse lätet det likasom
Ljungberg, af oss blifvit tillsatt att föra talan

för våra motparten. Med hänsyn till förlu-
sten af Nr 95,056:21. fäges nämligen att försäljnin-
garne på utlandet ej kunde realiseras annat
än till oräsligt låga priser, så har flertalet af
verksegarne fått det sorgliga nöjet (!) att erfa-
ra stora förluster. Att inlåta sig på humorkriter-
ka studier derom hade ej revisor erhållit nå-
got uppgång af oss. För vår del hade han en-
dast att hålla sig till räkenskaperne och hvad
de innehåller. Till vår ytterliga förvåning finner
vi samma Herr Jungberg också den 25 Aug 1879
hafva afgifvit ett bevis at Sällskapet eller Bergens
Tramberg & Co att, den förtuämmandes försäljnings-
kostnader, ensamt för ett år, skulle ställa sig
flera tusen Kronor billigare, än om vi skulle haf-
va samma varor realiserat. Hela detta bevis
innehåller endast nonsens; Herr Jungberg har
underskrifvit hvad andra dikterade och utlå-
tet för vår revisor belifvit våra vederparters fals-
kärare. Inte under att vi själve aldrig fingo
se några försäljningsräkningar; Herr Jung-
berg var rätt mannen och ingen annan, för när-
ögon de fingo komma. I flera års tid fingo vi
vänta på en del räkningar och fruktan för
Höfvens Rätters följande dom förlades det, för
att de sista skulle krypa fram. Hvad om
vänderne anmärkning afver singheten af den
arvode, efter Nr 20001 är för det hela beträffande

✓ så är denna ju fullständigt obefogad, då det
ihågkommes, att Svandens dejenste tillgä-
dangata, ensamme, hela vinsten af varuförsälj-
ningen i Båtskärmäs, en fördel, som var värd
flera gånger lönebeloppet en fördel, som ingen
annan förvaltare i dessa bygden åtnöjt. Och
dessa under tiden till och med 1879, då Svand-
en ensamme tog för sig hela den vinstgif-
vande delen af affären, vågade därför red-
visa och låt obekantast förlora penningar!
Af alla de ridlyftiga och leserärliga resorne,
som de så mycket framhålla, toga de själve
all frukten och låt oss betala resekostnaderna.
Hvad då meningens med att de öfver sig be-
skärma? Om vi bara fått igen våra penning-
gar, hade Svandens gerna fått sitta hemma
eller ännu hellre fått resa sin väg utan att nå-
gonsin behöfva komma igen, således hafva re-
kostnaden inberford. Hvad Konkursens be-
träffar, hafva vi här haft att utstå en så oför-
miftig, som möjligt, som också fört fluta de, för-
dan en god del af forken var nära nog ruine-
rad. Det felades nu bara att, såsom Svanden-
en finna behålligt och rättvist, vi afren fått
toga på oss deras förluster på utestående för-
dingarne för att göra allt komplett. Sv-
andens anmärkning att vi ta hvem som be-
rättat oss om deras statthäit. De kunna ger-

na få höra det; våra egna ögon och deras eg-
na räkenskaper. Dragar kunde anskaffas
till billigare pris än hvad räkenskaperne vi
sa att man betalt. Dragarernes berättelse, an-
gående det att vi skulle en gång varit i resor
skap, är i den mån riktig, att vi befunnas oss
ombord på samma ångbåt och föra till samma
plats; vi uppfattade det åtminstone ej på an-
nat sätt. Men Dragarernes inbillning, att de
der antalade kaffekoppen skulle hafva smar-
kat så oändligt väl - förmodligen emellan-
dem, såsom enda vinstutdelningen under
nå års tid, var så oändligen dyrt köpt - är de
emot alldeles ogrundad. Det frukade sam-
ligen ej efter mera, om Dragarerne må ha
eller ej. Det är till och med därför vi i dem
fund, då detta framlemnas, stå här. Säg
ende ranteberäkningen, så veta vi endast
Herr Jungberg på sin tid, gjorde så skarpa
anmärkingar, som göras kunde, mot Draga-
rernes förtäring. Eget nog tyckas Draga-
rerne numera, såsom de påstå, göra afve-
gningen. De veta väl bäst själve, om så,
hvarför så? Men det är för att i all tyg-
het sticka oss i hand, såsom tacksamhets gå-
likasom en silfverprakt, med inskription om
derföretädd. Den högrunnade förlägs gifvare
tacksamme gäldenärer. Det åter alltså

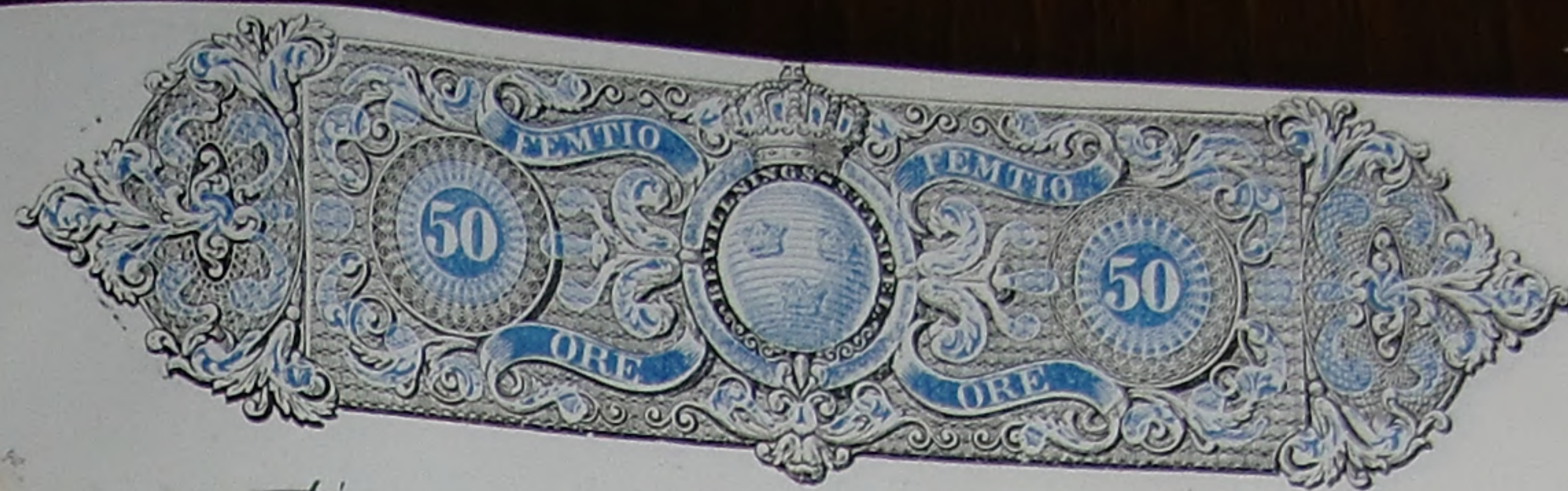
men är kanske förtä.

Om Dragarerne

Dragarerne påstå, att vi i vår tabell riktigt
sammanfört, hvad som ej hörde tillsammans.
Om en och annan utgift kunnat efter annan
princip föras i en annan kolumn, än der vi
placerat den, gör afven sådant föga till sak.
Totalsumman står dock kvar och talar för o-
tveetydiga ord om att sådana massa af utgifter
för en liten surmig fåg, är - onaturlig. Draga-
rerne arbeta för oss - huru uppfattande! Och
vi lemna dem utan lön - huru oränskligt! Ja,
de ha arbetat, hvad möjligt, att ruinera oss,
men de menade så innerligen väl och därför
kunna vi ej nog ersätta dem oskadd möda. Å-
ter och åter onaturligas de 207 stycken hyllkar-
ne och de 150 stycken så också vara med omigen.
Lika skogens ludne förfäring, som förtäring
i leiningen, vilja Dragarerne nödvändigt
så in hela skapet också. Och vi utvalde hyll-
träden i skogen då Dragarernes Intressenter gör-
de hygget för sig själve och för oss - och stod för
sitt val och det fastän vi endast mottogo
de hyllkar (således de redan till hyllkar ante-
radet träd), som Dragarerne tilldelade oss
och hvarmed Dragarerne för öfrigt hade in-
tät att skaffa Dragarerne tala om riktigt
ga sammanlagt. Om vi blott så veta, hvilka

som äro oiktiga, skola vi stå till tjänst att
 bevisa, att så ej är förhållandet. De samma
 dag, som afrensstämman med Svanderne
 egna hoppas vi åtminstone ej skola blifva o-
 riktiga därför att de anföras såsom bevis för
 vår uppfattning af förhållandena. Kommer
 så Svanderne påhitt om de 280 Stands plankor,
 som eljest erindrat om de på brädväg-
 gar målade byarne vid vägen, den en ^{ross}
 herrokammar genom sitt Rejsardörne dag
 framme. Tunnas de till, så medgifva Svander-
 nerne i alla fall, att nog var det något ruttet
 i dem och det med besked. "Ruttenheten" i vår
 bevisföring hade förmodligen förskattoris framt-
 tat våra stackars stockar. Gynst tänket, om
 ej så alldeles troligt! Timmertimmerarnes vittnes-
 med historiska stjernan dervid, konstatera att
 af 11925 stycken stockar, som under Svander-
 nes egna, för allt hvad ruttet är, så öppna ö-
 gon, befunnas vara friskt och godt, så när som
 på 354 stycken, hvilka åter karaktärisera de
 som vrak. Å dessa vrak hade vi, derest också
 våra timmeruppköpare, vid stockarnes mät-
 gande, gjort sin pligt att Passera, liksom haf-
 tigt obetydliga påkostningar genom flatta-
 ning och arbetspengar. Men vår till Svander-
 nerne hemnade räkning å timmerlev-
 nansen visar, att vi för dessa 354 stycken in-

genting fördelat och ingenting fått. Och af 354
 stockar erhålles högst 10 Stands plankor.
 Utan att tro på en demisk frutt afren inom
 plankerelden, kunna vi ej förstå huru om de
 10 Stands vrak kunnat till inemat 280 Stands
 ards förföra sin obotliga kraftskada; men
 Svanderne, som nog äro oss i slika appreci-
 ationer afverlagone, och sefa i dem, som fruker
 i rättnet, de ha också kallt blod tillräckligt
 för att komma fram med afren de djervaste
 hypoteser! Fänt hafva Svanderne dock
 ligen framhållit, hvilken gräslig förlust de
 lidit, att de af oss fått timmer från andra
 håll och ej så mycket, de önskat, från Kalix
 Hvarfäre så? Vårt Kalix timmer var ju idel
 ruttenhet och det fastän flatta om flatta, u-
 tan val eller gallning, togs antingen till Båt-
 skärnäs eller till vår egen lastplats. Om
 timret, man fågar, ställer sig väl dyrt plågar
 vanligt människaförstånd hålla det i alla
 fall för tiofaldt bättre, än då det är rått
 rakt af - ingenting. Vi fänta åtminstone ej
 bättre! Det är också vårt fel att tablan 19
 ej går längre än till och med 1880, då vi må-
 ste uttaga stämning för att få reda den siff-
 ra, som borde för år 1881 utfyllas. Då vi i
 vår bonta buant, förslagsvis, upptaga rinten
 till 12,000 Kronor och den sedemera visat sig va-

na endast cirka 10000 Kronor, så synes oss
 oförhålligheten af dessa siffror förare inne
 bära motsatsen af Svandernes mening, att
 vi nämligen icke kände till det belopp, hvårför
 Svanderne ernade redovisa som vinst. Jär å
 ret. Nu köpa Svanderne upp något groft ar-
 tilleri, men jordrogeringen börjar först riktigt
 i nästa Kapitel, fåges det, detta kalladt

Öfverringarne

Hvad nu det förbragte brefvet från en agent
 firma i London beträffar, så må det gerna för-
 oss gälla det, det förmår - hvar och en kan sin
 smake för sig - men misserligen var det brefvet
 skrifvet af ett hus för agenturen, som önskar
 att få tillverkningen i Kommission och litet
smått kunde ju inte vara så alldeles för an-
 darna öfverringarne och derintill var det nog
 anledning för angifne Köparen att anmäla
sig om igen som spekulant, ty det var just
 han, som först köpa Båtskärsmåns plankor till
 så mycket lägre pris, än hvad han nyss förut
 märkte till oss betala. Eljest var det just vi,
 som fingo stå till tjänst med att rädda Svan-
derne undan den förantade förlust, som de
 rosa handt nära att lida på just förenamne
Köparen. Skulle vi vilja uttela hela denna
 historia, icke var dermed någon ära för os
 der öfrande att förstå, men det är nödligt

och här ej tillfaken. Säkert är att Svanderna
 ne göra ej om affären. Nu demarkeras de grof-
 ra pjesserna. Affären i alla skåpbattens flod-
 dalar och förluster på förluster i gräsliga tal
 och allt äro vi skuld till - och det till fört och
 bedrägerier i bakfångsväg - och ännu an-
 das vi, och kanske ännu står litet hopp kvar,
 att Svanderna skulle hålla till goda med att
 räkna oss höra till resällskapet - om vi fun-
 nos ombord på samma båt! Vi finna alls ej
 underligt, då vi passera ett par Kopplade
 hundar, att de skälla det vänta de orka, det
 är ju deras natur, men då vi finna någon få
 och hålla i kopplet, någon som både ha varit
 i tillfälle att lära litet bättre, utan att hu-
 ta till det, det plågar förundla oss och så
 gör det än idag. En höjllås Konkurrens i
 förening med Svandernes penningutpress-
 ningar och trakasserier under agynsam kon-
 junktur gjorde att ej alla förhoppningar
 mid ett angifvet belopp bildande kunde uppfyllas,
 hvad det af oss uppfattades som en
 pligt att göra ett stort personligt offer till
 våra medinteressenters framman. Det är nu det
 ta, som tyckes vara höjden af Karaktärens
 förändhet och uppgifves vara orsakadt af
 ett mat oss gjortt klaf. Och vår personliga
 mellankomst, hvårigenom ett annat belopp red-

70
dades från förderf - är vårt andra fel -
Aftalet af 1879 & 1880.

Swanöerne böja med att förklara att de, den
20 Oktober 1879, begärt att af oss på malongate
on med betalningen af sin skuld. Detta är
ju således godt att taga fasta på - de ha för-
ut påstått, att det vare vi, som önskade för-
farande ha våra penningar placerade hos
dem, tydligen emedan penningarne vare för
färdigt till! Men det får geschwindt åberopa
de allegatet nr 14, som skulle bevisa, att Swan-
öerne fått denna malongation kunna vi ej
finna derom innehålla det ringaste. Swan-
öerne lunnade oss några accepter att begär-
nas som ackommodationsveklar och hvilka
vi inte fånga på annat sätt om hand, än
att vi åtego af att infria dem själfr - detta
att Swanöernes under nr 15 förbragte pro-
memoria af den bolagsmannen, som med
stäm träffade det af Swanöerne förnekade
aftalet, och hvilken memoria blifvit ve-
derbörande tillstånd, med anledning af
gon tvistighet angående obehöriga timmer-
köp, är endast en ytterligare bekräftelse på
vår uppgift att muntligt aftal, enligt för-
sedde kontrakt, egt rum. Per anmärkes, att
oafgjordt lunnade endast, huru lång tid af
talet bör omfattas. Denna memoria var

71
tydligen uppsatt efter det Sällstämman mottagit
och muntligen godkännt vår första projekt-
kontrakt, som innehåller en kontraktstid om
10 år, men innan vi bestämt oss för antagan-
de af nya förslaget, gällande blott för 2de år.
Vi kunna ej nog vara Swanöerne tacksam-
ma för att de förbragt detta ytterligare be-
vis för riktigheten af vår uppgift, att munt-
ligt aftal, på basis af den af Sällstämman inlem-
made promemorian, egt rum. Den förmenta
malongationen med skulden, den erhöles na-
turligen - mena Swanöerne - åberopande af
projektkontrakternas förkastande! Dessa kon-
trakter vore "aförnuftiga" förkastade! Vi våga dock
fråga om Swanöerne ej någorin och det
för ej alltför länge sedan, ingått med oss
just lika aförnuftiga kontrakt, kontrakt på
ungefär samma villkor? I förhoppning att
Swanöerne skola erkänna detta, hoppas vi
ej behöfva mestera bevis derom. Åfvenledes
får vi fråga Swanöerne om de aldrig exem-
pelvis för i år, ena låta komma oss till ga-
do vår aftalade $\frac{1}{3}$ del af vinsten i Båtskäro-
näs bjelkeaffär? Vi hoppas att Swanöerne
erkänna sin skyldighet att aflemna denna
 $\frac{1}{3}$ del af bjelkevinsten för att vi ej heller behöf-
va komma fram med beviset derom. Hvilken
grace af Swanöerne att bland annat, ej haf

va varit af med sparrarne, liksom med alla
det äfriga; sparrarne, som de nu, i frid mat
föregående uppgifter, med erkännande att
✓ dessa togas från gemensamt egande skiften
förklara sig alls ej behäft redovisa för. Efter
det således kan bevisas, att Stranderne se-
dermera godkännt de villkor, som förekomma
i de för Rätten förtedde projektkontrakter
ne af 1880, återgiffande det af oss återopade
muntliga aftalet; att de godkännt hvad de in-
för Rätten förklarar vara oförnuftigt och
hvad de påstått sig aldrig skola skrifva
der - och efter att således hafva på det er-
barmligaste komprometterat sig; på hvern
passar ej Stranderne reflexion, om ej på den
sjelfve, då de säga: "föret efteråt tyckas de bli
klaka i Medgifvas måste att nog kunna Str-
anderne litta på produkter innehålla, hvil-
ka galenskapen som helst och nog vare deras
rätta plats i prappers korgen, men då de nu
sjelfve presentera dem inför Hårens Rätten
nålgas vi äfven göra för med; sådana vi för-
dem, måste vi äfven lemnas dem

1879 års realisering af Båtskärs nås tillver-
ning.

Våra andraganden i detta stycke höras ha-
va gjort allarm hos hvars redligt tänkande
affärsman: Om ja, inte måtte väl Berg-

Stranberg, b. räknat sig till affärsmännen
och onödigtvis lätit allarmna sig? Och der-
till - till de redligt tänkande! Man bör aldrig
tänka för högt om sig sjelf. Hur som helst är
det ett faktum, att Stranderne fallit i de "all-
varligaste begrundanden". Är värt affärs-
färdant att farvet släshet skall spela hufvud-
rolen? Försöka i djupt begrundande, tale
Stranderne visserligen för sig sjelfve och om
sig sjelfve - I samma melanholiska stämning
färdatta Stranderne sedan: att de måste fin-
na sig i ödet och kunna "icke skylla på nå-
gon viss person" - endast på vår Herre och på oss,
desse således, icke några vissa personer utan
dena diaboliden! Måns melanholin kan till
någon del ha sin förklaring i de åt annat
håll underskifna utmätningssjälde reveren-
se, som gjorde det nyttigast att tåga och hålla
till gods med förlagsmannens husmans kost?
Som Stranderne sålunda föret förklarar sig
ej hafva annat att frara, än att finna sig i
ödet - men sedan hålla ett långt föredrag, för-
moda vi att detta är idel skalkeri - liksom
värt andragande förmennas vara - och till vi,
eftersom vi hafva denna räkning egentligen
att med Stranderne Sällstäm upp göra, att des-
sa utgjutelsen nu kunna utan skada förbigås
Län och Högsta

förklara svarandene ej höra hit, det faller sig själft!

Reklamation rörande Nr 8.388.29 är för grundligt af oss förut behandlad, att dermed torde vara nog och svarandenes nu uppges de påstående dermed få anses gendöfne svarandenes påstående, att vi skulle förmåna priset för det beändle, vi påfört deras Ångbåt, vara alldeles för lågt - är ett fullständigt misstag. Vår anmärkning rörde quantiteten fammar. Svarandenes förmåna att de aldrig angifvit det båten påförda beändlet i fammar, hafva vi redan här anmärkt, vara af oss nederlagdt och bevisadt vara ett af svaranderna begånget misstag. Vi måste således fullständigt stämma in i svarandenes efteråt förekommande mening, ifall det i själva verket är någon mening alls, att de anse det "pris", de påfört ångbåten, vara mer än tillräckligt samt att verket deigenom har stort förlust. Vi finna att svarandene ej fästa sig vid om de ångbåtar, som verkställa ett så kallt bogseringsarbete, äro i bästa skick och därför ställt sig dylbara eller icke, utan förmåna betalningen böra utgå efter det arbetet, som är förenadt med bogsering. Vi äro visserligen ej "för hemma i maskinläran", att vi kunna fatta att det arbete, som åstadkom

"fördel" här
och förlust

af en maskin, som behöfver arbeta och beräknas t.ex. dubbelt för att uträtta samma arbete, som en annan gör med lätthet och säkerhet också borde med dubbelt högre betalas; vi ha juare tvärtom. Skulle meningen åter vara en annan, än hvad som föges, eller att betalningen böra bestämmas efter det arbete, som af båten uträttas, få frukta vi, att svarandene i svenska språket ej äro stort mer hemmastadda än vi anse vara det i maskinläran. Ötydligheten är dock i följande fall af mindre betydelse, så att vi ej deremot förut skäl att göra anmärkning om ej dunkla och fräfsattliga meningar förekomme litet emellanåt och allt detta uttaladt med en tvärsäkerhet i tonen och en öfversynthet och hållet i ett färdigt språk, som visserligen behöfde den mot oss påpekade "hårsten" och det afvida allvarigare art än den i skabbanken. Svarandene finna sig i bogseringsfrågan reklamerat "för litet" - detta beror på dessa återkommande "förburende"! Vi torde nu kunna afvaga till

Svarandenes löpande räkning med oss

Svarandene finnas minner hafva fräit att fatta, hvad det talat innebär, att vi hafva och hafva hos dem en förlagsfordran eller ffordran på förlag. Men vilja de blott göra sig bevar, att kasta ett öga på raden af deras egna gittlen

cer af åren 1871-1875, så skola de visserligen
finna, att de själve fördom uppfattade sin
ställning till oss, försummande våra gäldenärs
äfrer hvad rörde Båtskärsnäs förlag, såsom in-
nestående hos dem till redovisning. Om svaran-
derne med sin skrift af Båtskärsnäs än kom-
mit till det resultat, att de funnit anledning
vid något tillfälle att anteckna oss såsom skyld-
diga på årets förlag Nr 3, 961:38 eller någon annan
främlig summa, hvad betydde detta, då de i verk-
ligheten vara oss skyldiga tielopp, gärande på
hundra tusental? Hadde de ikke i verklighe-
ten varit oss skyldiga och det för förfallet skulle
tielopp, hvarföre anhålls det - som de numera
själfve erkänt - att så prolongation med be-
talande af denna skuld? Det mesta af hvad
Svarandernes upptagit såsom hos dem innestä-
ende förlag för verket, det har också redovi-
sats på det förtitt, att det ej vidare fanns till-
alldeles som redovisningen äfrer de 1,000 lyjel-
skarne - de funnos ej vidare till som lyjelskar.
Såsom fört är ådaga lagott äfrerens komms om
Sällskapet det har, trots våra stora äldre utlägg
hade att tillhandahålla åt Svaranderne de nöd-
diga Kontanterna för att verket skulle kunna
drivas utan att vi behöfde ha något vidare
att med Svaranderne beställa. Någon anmär-
kning å Svarandernes sida att Sällskapet icke

fullgjort den åtagna förbindelsen har icke
gjorts och visar sig således talet om rätt ber-
stande i förlag för Båtskärsnäs endast vara
ord utan betydelse. Vi äfrer gå nu till
3 Sällskapets försäljningar i sammanhang
hvarmed vi nu behandla frågan om
Försäljningsomkostnaderna

Svaranderne hafva vid åtkilliga tillfällen
under rättegångens lopp och särskildt nu ä-
ter berört denna senare fråga. Svarandernes
påhitt, för att trassla in sakerna, att frågan
om försäljningsomkostnaderna ej hörde till i för-
gärande rättegång, utan borde behandlas
som ett mål för sig, synes de dock hafva fränt
att i praktiken genomföra. Hvaradsoften har
äfrer ålaggt båda parterna att inkomma med
fullständiga jämförande kalkyler äfrer Säl-
skapet och våra försäljningsomkostnader, be-
dan Svarandernes arrangement i detta sty-
cke icke tyckes vara väl träffadt. Efter att
nu i sin långa skrift hafva äfrer oss med
alla möjliga grapheter än det i sammanhang ej un-
der att Svaranderne måtte liksom föka efter-
andam. De sakerna rent af och för att uttys-
ka sin afsikt mat oss, att Sällskapet i sina räk-
ningar ibland icke specificerat de laster, han-
gätt, att han deri ofta upptagit delar af last-
istället för lasterna i sin helhet, att han såsom

vid affären den 3 b: icke ens upptagit prisen
 och dygmedelet för oss omätliggjort att bevisa
 till him mycket lägre pris, han sått, än vi vid
 samma tid och till samma hus, samt att han
 endast efter årtal och till sist endast efter
 mättagen flämning aflemnat sina redovisning-
 ar - är detta det prisvärda? Att vi ärligen,
utan flämning, aflemnat specificerade för-
 säjningsräkningar, som svaranderna sjelfva
 är efter är, sunt riktiga och godkända, är
 detta det afskyvärda? Att ja varit förhållan-
 det bestrykes af de äldre allegaten, svaran-
 dernes egna vittnesbörd. Innan svarandernes
 förmuntade indignation hann komma till sin
 murande kulminations punkt, som visser-
 gen framkallats af den, som inför rätta tagit
 svaranderna under upptäktens, hvar var de
 som stod för denna afskyvärda behandling
 af svaranderna? Vete var det väl den, som
 de nu hafva att beställa med? Han visade
 blott några månader om året, under skepp-
 ningen, häuppe och handlade alldeles icke
 svarandernes saker. Menne det icke när-
 mest var den bolagsman, som åren 1871, 1872,
 1873 & 1874 var till en god del ensam hufvud-
 man vid hvar arande kontor och till det mest
 hade på sig anbytena med svaranderna? Hvar
 var denne om ej Sallstén sjelf? Begick han

rättfärdigheter eller gjorde sig till redskap därför
 och det mot sin egen broder? Om arättvisor be-
 gingas, hvarföre afskys ej han - utan i stället fram-
 hålles som ett monster? Hvarför gäller ej flämnin-
 gen honom? Vore det allt samt, hvad svaranden-
 ne påstode, visst vore väl Sallstén den afsky-
 vardaste af oss tre och den, som skrifver detta, den
 borde väl deremot vara som engel i svaranden-
 nes ögon. Eller har Sallstén allt försonat med
 att han ställt sig på svarandernes sida för att
 med sin auktoritet få människorne att tro
 på rättmätigheten af svarandernes anspråk och
 för resten, utrustad med svarandernes reverser på
 fickan, reverser, som han visserligen icke tog för
vår räkning medan han var vår bolagsman, men
väl sedan förkjödt sina klienter att affispa? Att
 Tit Jungbergs vittnesbörd afser Sallsténs försäl-
 ningsräkningar icke är af någon vidare betyd-
 se, hafva vi fört visat. Jungberg har aflemnat
 det egendomliga intyget, att om vi år 1877 för-
 stätt Båtekårsnäs försäljningar skulle dessa kos-
 tat ensamt för detta år Nr 6027:84 mer än Sall-
 sténs. Detta intyg hafva svaranderna sjelfva be-
 näget vederlagt. De hafva nämligen till stället
 inlemnat kalkyler, som borde visa, att för alla
 fyra åren 1873, 1874, 1875 & 1876 teckna skillnaden
 skalat uppgå till Nr 8657:15. Kalkylerna förteddes
 nämligen olika! Men vi lifoga nu väl jämfä-

rande kalkyl, oggord på fullständig form
ligt, deri vi fått följa Svarandernes egna siffror
der de kunnat följars och nu, med beagagnan
af erhållne upplysningar öfver ottydligheter i försäljningsräkningarna, och upptagande af rätt
kostnaderna, fallande på båda parternas försäljningar. Denna jämförelse visar, att Lättstäm
och våra försäljningskostnader i verkligheten följa
sig ungefärligen lika, Lättstäm något dyrt.
Detta var resultatet af våra förra kalkyler,
som med oerhördt larm stämpelats för som
med flit förfalskade. Icke nog med att vi för
ut bevisat, att Svaranderne fullständigt
kännt våra försäljningsräkningarna och
till Kruanterne ingående försäljningsomkostnader
der samt att dessa voro våra vanliga omkostnader,
vi hafva äfven nu företett bevisning att våra
kostnader stå på sig ungefär lika med Lättstäm
och till sist, att det är på Lättstäm själf, som
ställningen i första hand bör utlagas, om Svarandernes
ansäga sig ha något fog till Rön
der. Härmed torde väl nu en gång för alla
utom den juridiska äfven den moraliska bevis
genheten af våra omkostnader vara bevisad,
i och med detsamma vara ytterligare styrkt,
som af parterna, såsom i detta och andra fall
stett, beagagnar oiktiga sammandrag och
transumpter för att befria sina siffror.

vi gå nu till Svarandernes försök att komma
ifrån sina talika brätt mot kontraktet.
Första brättet.

Genom allegaten N:o 12 & 13 är bevisadt att vi affor
derat Svaranderne 1873 års Båtekörs när tillverk
ning på grund af förloppkontraktets § 2. Genom
allegat N:o 14 är vidare styrkt, att Svaranderne
nekat utan vidare, att inlåta sig på prisfrågan
Deras egna ord voro: "att vi omöjligen kunna af
velåta innevarande års tillverkning till något
bestämt pris". Således första brättet bevisadt. Sam
maledes är det, genom allegat N:o 15 visadt att
Svaranderne protesterat mot godtgörande af
vår vinst på 1872 års tillverkning, hvilken vinst
det endast under vissa betingelser var föga
om att efterlemnas.
Andra brättet

Förutom den bevisning i öfrigt som vi ärtad
kommit om huruvida Svaranderne, hvilka ej
egderätt att göra några egna skogs köp - der
vit egna trävaruaffärer från Båtekörs när,
så hafva vi att återgå de bevis, hvarmed Svaranderne
sjelfne förtett af, med hänsyn till brättet,
lighet i förvarande fall och detta genom
deras eget erkännande, att de från och till jämte
med H. Svarandens bidrag N:o 8 Båtekörs när dele
gar tillhöriga skogs köpen, för enkelt del,
afskat planketockar eller "Kantingar" - hvilken

benämning gifvits åt fyrkantigt huggna plankor, som innehålla åtminstone ännu två plankor att förändras för att lemna åtminstone $\frac{1}{6}$ del planktalft. Hårfär hafva de förklarats sig godtgjort verket med 1 Kr 50 öf + talft 9 kr + talft, hvaremot vi genom allegat Nr 12, sjelfva kontraktet, visat att vi derför fått betala 18 Kr 50 öf + talft $\frac{3}{9}$ till 14 fots benämning, ett pris, tillkommet genom afserbetalning af en annans bud af 18 Kronor.

2de genom Svandernes erkännande i artikelkaffäerna, att de af Båtskärnsås delegatens egendom tagit och för enskildt del annars 257 stycken fäktimmer, som de omskräddt till bjelkar. Härmed är andra kontraktets beaktat bevisadt.

Tredje brottet

Af våra under Lit B II lemnade allegat inhemtas, att de rabatter, som vi varit tvungna att lemna för felaktig fäktning från Båtskärnsås utgjort:

under år 1873

Kr 4433.71

under år 1874

7899.55

under år 1875

4170.57

Men under fjärde året af kontraktets tiden uppging dessa rabatter till den oerhörda summan af närmare Kr 14,000.- Nu färdig vår protest af den 29 Maj 1877, se bilaga Nr 7. Om ett i rab-

ter ärligen utgående belopp af inemot Kr 4000 för som år 1873 & 1875 kunde anses jämsom på något sätt ursäktligt, så var rabatten för 1874 eller nära dubbla beloppet det visserligen icke, och ännu mindre rabatten för 1876, som var flera gånger så stor! Härmed torde ett tämligen påtagligt bevis vara förbragadt, huru Svandernes fäkt om fäkttimmerutgifningen och dess lastning Svandernes erkänna afven, i förvarande punktet, att de någon gång fäktat "rä vara", och vi hafva dertill fogat bevis, B II i hvilken afantlig fäktala denna oerständiga fäktning denna "någon gång" förekom. Detta var det just som skulle bevisas.

Fjerde brottet

Vi behåfra ej främmande långsiktare bevis, än då vi erinra om Svandernes erkännande användande, för enskildt del, af de 257 stycken Båtskärnsås tillhöriga bjelkestockarne, hvarom redan ordats, då plankstocksaffäerna äro tillfyllt, som bevis för brottet i förra fallet eller tvärtom.

Femte & Sjätte brottet.

Genom förtedde Båtskärnsås räkenskaper, genom extrakten derur samt genom Svandernes eget erkännande är icke lagadt, att de, utom för allahanda andra stora kontrakter under diverse rubriker, emot rätt och rättsors

beredande, påfört af från deras Hushålls kon-
naden, som vi ej hafva något att göra med. Vi
dare är försäkradt genom ettakt ut Weds Kon-
ta bevisadt, huru Ivaranderne taga för sig
samma all vinst på detta Konto med mera i
samma väge. Sjelfne hafva Ivaranderne vidare
erkänt att de, vid Båtskärsnäs, deffra egna fiske-
skippingar och begagnade således lastplatsen,
verkets tillhörighet och arbetsfolk till egen fram-
man.

Sjunde brattlet

Att Ivaranderne handhaft räkenskaperne på vä-
kost och vilsledande sätt, med upptagande af
fingerade vinster för att dölja sina operationer
i öfrigt, är vardet styrkt genom allegaten B.
och styrkes äfven af de till Rätten inlemnade
räkenskaperne. Ivaranderne hafva äfven ut-
sin hela affär under detta skifte gifvit ett ka-
raktäristiskt åkännande, som fullständigt öf-
ensstämmer med vår uppfattning, att der fram-
nagenting uttelt i allsamman.

Åttonde brattlet

Att hvad, som under denna rättegång förekom-
mit, framstår påtagligen, att Ivaranderne an-
vänt alla möjliga medel att undgå betäl-
ningen af sin skuld, till sist genom att påstå
sig icke blifva tillräckligt i någon skuld utan
trösta sig på att förlora af oss.

Nionde brattlet

Genom vårt allegat till B är bevisadt, att Ivaran-
derne, under kontraktstiden, obeskärade af ingång-
na förpligtelser, deffra trävaruaffärer i Björkfors
floddal. Därutom från Kathjärvi köptes virke från
Långträsk, Espynäs, Lappträsk och Kappträsk m.
fl. byar, som falla inom Björkfors floddal.

Tionde brattlet

I detta stycke, rörande skogs-skiftes köp i Wäna-
fjändern, erkänna Ivaranderne till och med, med
förnagelse "riktigheten" af vår uppgift, som fram-
nas vara "den enda med samma förhållande af
verensstämmande af allt hvad" vi andragit
eftersom så ansett erkännande borde väl och vi-
dare bevisning vara öfverflödig. Men Ivaran-
derne ord tyckas som vanligt, ej ha någon vi-
dare betydelse; åtgärden misäktas med något
med J. Sallsterns träffadt speciellt aftal, som
vi, vid genomgående af korrespondansen, af-
ven funnit hafva mellankommit. Men vi be-
ga så taga fasta på de ord, hvarmed Sallstern
antalar, nämligen såsom den den tiden re-
resenterade firmans i orten och såsom den person,
med hvilken Ivaranderne förmåla sig träffat af-
tal liksom med firmans sjelf. Och detta var
just den person, som sjelf påstod sig endast va-
ra vår bolagsman och ingenting gjorde, alldra
minst något med Bergman, Frankberg & Co.

Elfte berättet:

Angående Köpenskap af skogs effekter från stat
järni medgifva svarandene de af oss anmärkt
förhållandena, ehuru de inkränka det afver-
skade partit till några hundra stycken; äro
minne ontala de att virke från närliggande
Långträsk fick göra Kathjärvi - virket förskäp
Kontraktet innehåller, att svarandene icke ge-
re, genom andre eller tillsammans med andre
personer under någon form finga uppköpa eller
delfra köpenskap med trävaror från Karlis och
Långis elfvars floddalar, det vill säga från alla
dessa elfvar och deruti fallande biflöder, omgif-
vande skatter, präster och Konormark. Hela afver-
enskammelsen i detta stycke beror ju på att un-
rika kallrioner i samma vattendrag, fört genom
köp af sjelfva skogen, sedermera genom framför-
ting, uppläggning, flötning och skeppning af
skogseffekterna m. m., hvilket innefattas efter
förstånd i uttrycket att "delfra köpenskap med
detaljerna om huru svarandene utan någon
förmyn upplade sina varor på förbjuden mark
och aldrig satte i fråga anhållan om upplags-
plats äro anförda för att visa med hvilken
fräckhet de, emot åtagna förbindelser, bröta, mot-
talet derom tyckes vara för få "grundaga" perso-
ner likväl ett alldeles frammanför tungomål
Vårt allegat Litt C

Fjätte & Trettonde berättet:

Att svarandene, under Kontraktstiden, uppkö-
pt virke i Björkfors floddal och således brutit
Kontraktet äfven härutinnan, är myck bevisadt
och att svarandene efter Kontraktstiden, fort-
satt sina virkesköp i Björkfors floddal - nå-
got som kvarje annan, i svarandenes för-
mång mot oss, skulle ansett för som ett brytande
af tro och lofven - är genom deras erkännande
stycket, om detta än ej är af synnerlig vikt att
taga fasta på, då Kontraktet bröten äro nog må-
ga äfven om, hvad skett efter Kontraktstiden, ej
skulle kunna räknas till desamma.

Vi hafva nu genomgått svarandenes skrift för-
när som på dess sista Kapitel: Innan vi med
några ord taga afsked af svarandena genom
dettas besvarande, anhålla vi för redogöra för
hvad som, enligt protokollat äfver det muntliga
förhöret inför Rätten, den 10 nästlidne Januari,
hvilket nu kommit oss tillhanda, egde sam-
Vårt allegat Nr 20.

Svarandene uppgåfvo, att denna vår beräk-
ning gjord för att visa medelprocenten af våra omkost-
nader, var oniktig derför att procentberäk-
ningen till det högre beloppet af 3% rone derifrån
utslutem. Detta var uppenbart vanställdande af
verkligheten, som för ögonblicket lät för som in-
nehålle den någon befogenhet, men egde den

vissertligen icke i minsta mån. Kalkylen var baserad på följande förhållanden. Vid försäljningar på England, der prima vara ofta betingar högsta pris, äro försäljningskostnaderna dyrare än på andra platser. För vår del hade erfarenheten gifvit vid handeln, att försäljningskostnaderna proportionellt stälde sig som följer:

på England vid $5\frac{1}{2}\%$
Frankrike & andra Kontinentala platser $4\frac{1}{2}\%$

tin Köpare inom Sverige $1\frac{1}{2}\%$

På nu Sällströms och våra försäljningsomkostnader borde bedömas, var följande åtgärden att taga i betraktande åt hvilka håll Sällström samt åt hvilka håll vi förnämligast fälde Båtskärns tillmärkning. Af vår utredning deröfver (allt gitt 20) visade det sig, att Sällström hufvudsakligen gjort sina försäljningar på Frankrike. Hvad han fält på England, der vi betäknat $5\frac{1}{2}\%$ provision, borde moträgas af hvad han fält tin Köpare inom Sverige, hvare vi icke beräknat mer än $1\frac{1}{2}\%$. Vid sådant förhållande borde naturligen en jämförande Kalkyl baseras på dessa fakta. Vi ansågo därför såsom riktigt att då Sällströms försäljningsomkostnader med våra jämfördes, borde de jämföras med de kostnader, som skulle hafva drabbat varorne vid realisering genom oss på samma marknad som dit Sällström fält dem. På Sällström fälde

äfverhufvud haft Frankrike och platsen under samma Kategori tin sin marknad, borde jämförelsen göras med beaktning af den provision, vi påfört för Frankrike, således efter $4\frac{1}{2}\%$. Detta är faktiskt och behöfde väl ej mycket explikation, om våra motståndare ej hade för vana att allt förmånga. Vår pretension med denna Kalkyl var icke att uttöma ämnet, men genom en ungefärlig Kalkyl visa, huru faken förhöll sig; att våra Kostnader alltså ej vore äfvermåttade och ingalunda större än Sällströms. Den var således riktig, utan att vara absolut riktig. Hvad beträffar Sällströms anmärkning, att vi icke upptagit $1\frac{3}{4}\%$ i ränta på försäljningsomkostnaderna, så var det ju rätt att icke upptaga den där, i andra falden, icke upptaga den om Kostnad genom ränta, som drabbade Sällströms försäljningar. Men i den Kalkyl, som nu till Rätten intennas, hafva vi upptagit, färäl vår ränta af $1\frac{3}{4}\%$ bland våra omkostnader, som Sällströms räntepåfaring bland hans. Således, som sagt, våra följande Kalkyler ingalunda oriktiga; ehuru ej så fullständiga som vi sedemera vant i tin jämförelse göra, men visserligen ledande till samma resultat. Ofelbarhet kunde deputation ej uppnå, emedan det materiel, vi hade att tillgå, Sällströms försäljningsräkningar, innehålla åtskilliga betydligt heter, hvare vi numera genomfö-

väl Sällskaps för Bergbom, Brånberg & Co utlaggnings
 förklarings. Emellertid synes uppenbartligen
 att våra kalkyler äro gjorda i afsigt att föka ut
 försäkringen och icke att föka undanhå-
 la den. Svandernes Kalkyler deremot äro tillka-
 nar i motsatt syfte. En annans namn, under form
 af verifikat, förete man en handling, afse del att
 visa att år 1877, jäsom redan anmärkts Sällskaps
 försäkring var Rkr 6,037.84 tilligare, än om vi ha-
 de dessamma utfört, och Svandernes frite alle-
 gat Rkr 106, eller samt Svandernes i eget namn gjor-
 da Kalkylt kommer dock ej till större skilnad än
 Rkr 8659.15 för 4 år frammanför. Skilnaden emel-
 lan Svandernes och vår Kalkyl har således uppr-
 kommit dels deraf att Svandernes väl upptagit
 den ränta, hvaraf försäkringarne genom års-
 drabbats men icke den större ränta, hvaraf de, ge-
 nom Sällskaps realisering betungats; vidare ic-
 ke tagit hänsyn till att vi realiserat en större del
 af försäkringen på England, der vi ansågo den
 bäst passade i det att den större proportionen af
 de dyrbara kvalitetserna der lättare kunde tag-
 ut sin rätt. Och angående vårt omvärde i för-
 säkrings väg hafva vi af Svandernes själfr-
 ja ansett missord, alligat till J. - hvori det för-
 ges att det finnes ja af Norlands färgreke egare
 som på ett ja omsorgsfullt och betygsgående sätt
 realisera sina varor, som vi, hvarigenom de ha-

na det också utomordentligt betygsgående att in-
 gen kan förorda mera af oss. Nu till Svandernes
 anmärkning mot första punkten i stämningen:
 Bergbom Brånberg & Co förmena sig varit oförhindra-
 de att göra egna färgs affärer och bedriva egna
 färgningar, hvarför de fäkt stöd den, att Kon-
 trakterna af den 30 Dec 1871 och den 12 Nov 1873 i och
 med 1876 förmenas hafva upphört att gälla. Dessa
 uppgifter äro icke med verkliga förhållandet fullt
 öfverensstämmande. Genom uppsägning af fär-
 lag kontraktet upphörde dessamma att gälla jä-
 som ordning för förlaget och realiserings sättet,
 men därför icke på alldeles tråtom tjente det
 till rättens, i tillämpliga delar, på grund af
 den bestämmelsen i Kontraktet som säger att
 eganderätten, enligt 1^{sta} punkten, förblir dock
 orubbad. Tillfäls af denna vår oavstående
 eganderätt var det som § 4, rörande Bergbom,
 Brånberg & Co åtnjutande af ett arvode för vår hälft
 af 1000 Rkr för en omsorgsfull skattel och aflast-
 ning af färgtillverkning och bjelkar, fick fort-
 farande gälla utan att ersättas af någon ny
 förändring mellan Bergbom, Brånberg & Co och oss.
 Vidare gälde §§ 5 & 6, som rödde Bergbom Brån-
 berg & Co förbindelser angående vår rätt till fär-
 kerhet för vår fordon hos Svandernes samt
 fäkt för skuldens betalande, att detta öfver-
 konfirmerat genom öfverenskommen med

Sällskapet af den 7de följande året. Men i an-
 nu minne man förfallit kontraktet / allegat Nr 8 / om
 skogs köpen. Deri talas det om handel, gjord för
 all tid och detta kontrakt har icke blifvit up-
 sagt och kan ens icke annulleras, utan att be-
 da parterna derom äro eniga, ty det gäldar en-
 för alltid och tillerkändt egande rätt, som oss till-
 kamme, så länge vi kvarstode som egare till Bå-
 skärnäs ägande frågan om begreppet "skog-
 köp" äfven munde innefatta begreppet "skogseffek-
 ter", så må hyas hvad tanke som helst, så föres-
 skref väl rätten här, att intet undantag fick ge-
 ras, om skogen vore färd eller stode på rat, ty
 Bergom, Tranberg & Co egde inga pengar att köpa
 hvarken det ena eller det andra. Af oss skäl-
 de dessa pengar mot att alla köp af skogs-
 skogseffekten skedde för gemensam räkning
 våra telegram till Sällskapet, allegat Nr 6, följande
 åtminstone hvad vi mente med skogsköp, och
 hvilka order Sällskapet fick i detta stycke. Der-
 står nämligen: "alla Bergom, Tranberg & Co skogs-
 skiftesköp, timmerköp måste skriftligen konstateras
 vara Båskärnäs fågverks delegares gemensam
 ägande". Vidare: "Uppsköpen ske för
 gemensam räkning, lika intressen hålla fullt
 jägstimmerförlag Båskärnäs". Då nu Hara-
 dernes, med Råmedan om våra vilkor för pen-
 ningförståckningarna aflemnade, tillvalde

toga våra pengar, var det påtagligen miss-
 bruk af förtroende att använda dem till annat,
 än hvad vi förskrefva. I förtä rummet var mis-
 senligen avsedd för omsorgfull skötsel af Bå-
 skärnäs egendom förverkadt genom att sköta
 egendomen väsendtligen till egen nytta. Beträf-
 fande 2^{dra} punkten i stämningen hafva vi bevi-
 sat att Hara dernes återopade allegat Nr 1 a ej
 återgaf vårt yrkande på 1873 års tillverkning en-
 dast derigenom att afskriften af brefvet afsköt
jurt der talet om tillverkningen började, således i
uppenbar afrikt att föra Rätten bakom guset.
 Och den tillräkning, som då ifrågasattes af de 4
 Standard a 370 Standard eller 1 Krona per talft re-
 presenterade endast en tillräkning af cirka 13000,
 hvantill Hara dernes sjelfre äfven i sitt allegat
 Nr 1 c, samman beräknade. Af Hara dernes om-
 följande uppgift, att 1872 års vinst, "afsedd den
 af Hara dernes bolaget medgifna tillräkningen, ut-
 gjort 6058 Kronor 18 öre". framgår att den, enligt
 Hara dernes mening, ovilkorligen erhöles
 pris tillräkningen a Båskärnäs tillverkning för
 1872 till ursprungligt belopp af 12137. — icke
 ens af den sjelfve i räkenskaperne för 1872 upp-
 tagits någon faktisk eftergift. Hvad be-
 tyddes Sällskapets anordning att förelagor vis
 våra böcker, utfylla samman i Bergom, Hara-
 dernes & Co Kredit, liksom den följande året deri-

från affördes, då anledningen, hvarför den del
upptagits, ej längre kvarstår. Af 1873 års Båtskä-
näs räkenskaper hafva vi ej fått afskrift, men
enligt allt hvad vi af Revisors specifika redogä-
relse kunna finna förekommer icke heller deri
förvarande summa af Rr 12137.-, hvadan det sy-
nes såsom hade Bergman Tranberg & Co. aldrig någonsin
sin upptagit denna summa. Delegarne till god-
känna allt, hvad vi icke lagat, framgår således
att Trananderne icke ha något att beställa
en tillräkning, som vi icke oumlöpligen medgif-
vit eller medgifva Beträffande stämningen
fjärde punkten få hafva vi ingenting att skaffa
med om Trananderne betalt åt Sällstern 500
nor eller åt någon annan, än den som penning-
arne borde uppbära, utan fordra att verifi-
kat för utgiften oss företes, således givna a de
hittills till Herr Skerfving icke utbetalte 500
Kronor samt de där upplupen ränta af 6% med
1/3 del räntetillägg eller samma ränta som Båtskä-
näs delegare där fått betala eller också att sum-
man till oss utbetalas för att genoms oss med-
delande tillhandahållas. Hvad nu beträffar
Tranander Sällsterns uppgift att han med-
delat Herr Skerfving hos sig för beloppet, så
till Skerfving icke har någon räkning med
Sällstern eller någonsin anmokat honom om slike
del, på beaktning af att aldrig i verklig het

få ut beloppet, så är detta ju ett morrens, ett
prättagligt jurenskäl för att undgå fullgörande
af en oumlöplig skyldighet. Men Trananderne, som
i sin räkning upptagit ifrågasvarande Rr 1000.-,
hafva också att visa det betalningen fullgjorts.
Angående vårt påstående i 5te punkten gynn-
Trananderne icke vara tillfreds med att vi fören-
tett bevis af Aktiebolaget själf, att det icke ha-
de någon genomgående räkning med Bergman,
Tranberg & Co. Vi lyckades ej ens stappa till mun-
nen på dem, fastän vi, genom ettakt under
sina egna böcker, visade att de deri aldrig uppta-
git Aktiebolaget såsom deras fordringsägare el-
ler gäldenär eller timmerleverantör utan att
finniam Bergman Hummel & Co. attt igenom haft
det något att skylda der. Men jag de rätt o-
föväntade och afgörande bevis för riktigheten
af vårt påstående förklarades oss bero på, att
hvarken Bergman Hummel & Co. och Aktiebolaget
Bergman Hummel & Co. voro hvarandra så lika,
att man för Rörhetens skull använda det ena
i stället för det andra. Vi äro förbundne för
detta erklärande af Trananderne, att de plåga
föra sina böcker efter denna alldeles egenlämli-
ga metod. Att man har räkning med person-
or, så bakför man hand omhyten under namn af
personen B. och tvärtom. Men förmodat kalla an-
dra människor för att icke föra ordentliga räk-

kenskaper samt att vara oförenligt med en or-
sorgfull skätsel af en affär. Sålunda man
rar vara obekanta vid tiden för jälagskontraktet
upprättande och således med 10,000 Kronors rät-
te efter som Svandene nödvändigt vilja ha mer
bevisning, så lät oss se tiom ej den kan åstad-
kommas. Om förvaltare af en jägverksamhet
icke kunna anses vara tillräckligt litterata att
kunna skilja emellan den ena och andra pers-
ners namn, så kan ju omöjligen sådant ifråga
komma hos en auktoritet, som står en grad hö-
re, nämligen förläggaren af samma egendom.
Förläggaren af Båtskärsnäs är, som bekant, H.
J. Sällström och han har godhetsfullt till Rätten
inlämnat ett allegat, utdrag ur hans handels-
bok 19, som ingenting bevisar af hvad, han vill, att
det skall bevisa men deremot betjenar oss för-
träffligt. Deri förekommer nämligen "Bergman
Hummel & Co" som leverantörer till Bergman, Swan-
berg & Co och icke aktiebolaget af samma namn, och
detta utdrag förekommer bevis om rätt utdrag
till och med af Svandens eget ombud samt en
medlem af Rätten. Nu hoppas vi att Bergman
Swanberg & Co och vi, i detta stycke, skola fullstän-
digt förstå hvarandra! Vid slutet af protokoll-
afven förläppet vid behandlingen af 7 de punk-
ten förekommer en uppgift af Svandene, som
vi bedja taga fasta på, och skola vi vidare

dersäka, om Svandene i verkligheten mena,
hvad de säga, och inför Rätten pålägger man ju ak-
ta på hvad man säger. Men, förklarade näm-
ligen Svandene Bergman skulle i verkligheten för
Svandens bolaget upptä en fordean - endast - af
omkring 23,000 Kronor, hvaremot vi - Bergman, Hum-
mel & Co - egde intet i Båtskärsnäs, represen-
terande 32,500 Kronor, således vi egde mer än
nog i vår hand. Tills vidare derest än den 18 i
samma månad erhålla vi Bergman, Swanberg & Co
samt Sällströms förbindelser, hvaregenom vid
inverande års slut borde göras följande in-
betalningar eller ställas till vårt förfogande,
dittills på Svandenes händer befintliga här-
varulager till värdet som följer:

- 1° åtog sig Sällström att själv till af afbetalas af
Bergman, Swanberg & Co skuld 35,000.-
- 2° samt vidare att till oss restitueras vår
hälft i Båtskärsnäs lager och betala där
till hälften värdet erhållit lån 35,000.-
- 3° men denna restitution medförde för
oss dubbelt så stor valuta som det där
lånte beloppet, således ytterligare värd af 35,000.-
- 4° ställdes till vår disposition Bergman,
Swanberg & Co befrande andel i laget till
1884, hvare likaledes borde erhållas af
Garantiföreningen lån af 35,000 kr att
till Sällström utbetalas, men lagrets

äferskytande värde hemnade, som fä-
kerhet, i vår hand med 35,000.-
5te redan fönt egde vi inteckning i
Båtskärens, som Ivaranderne vände-
rat till 35,000.-

Således Kontanter, trävaror inteckning för tillsammans Rkr 172,500
Hela vår lagpakte fonden utgjorde vid 1881 års
fint, sedan den för afdragit inbetalning af Rkr
30,000, endast Rkr 165,000.- således hafva vi fått fä-
kerheter redan för vårt hela fordrings belopp, ja
till och med några nog för förverkade vites belopp.
Denna fäkerhets betydelsehet visserligen i
rätt beroende på om trävarorna kunna till det
pris, som ifjor erhöles, realiseras, och under för-
utsättning att 1883 års utgående inventarium
blir ungefär detsamma som 1882 års. Då vi således
da visat, att Ivaranderne inför Rätta påstått sig
vara skyldige endast Rkr 23,000.- men stått för att
få att vi fått fäkerheter för vårt fulla fordrings
belopp, måne ej med detsamma än bevisad
dels att vid Ivaranderne uppgiften inför Rätta
är intet afseende att fästa och dels att Ivaran-
derne nu börja fullständigt tramma till reträt-
ty ett, om än tygt, men i teckenspråk, rättat
re erkännande af sin skuld, hafva de ju icke
gera kunnat afgifva. De vreda bågarna tyg-
kas knappast hafva några vidare skär att be-
ta sig emot. Men ännu för ett ögonblick må

vi ut på det skummande haf. Vi hafva ännu a-
gjordt att taga afsked af Ivaranderne i deras an-
sitta artikel:

Men hur har allt detta kunnat egas rum?

Här få vi nu vår utlöfse del, kort men i kärn-
språk. "Imedlöring, för en anstän hederligt folk,
harpdiktade historier, grundläsa Kalkyler, van-
ställande af gamla förhållande, förvängda
sammandrag, falska bevis för samnings läsa
påståenden planmessigt hapsnidd kedja af
osanningar! Sista intrycket är alltid det bästa,
tänka Ivaranderne. För vår del äro vi förtjuste
att Henar Bergbom, Ivarberg & Co återfå andan,
som de hipade efter för en stund sedan. Man
måste, såsom, Ivarande, ha andan kvar för att
få komma högt nog att vinna sina gemningars
lön, högt nog till vaders! Men tänk om allt
berodde endast på ett "förlisende", ett "misstag",
det är ju det väpen, som stått närmast till
hands i Ivaranderne rustkammare - med den
egna lilla pappersluntan, och därefter till Hä-
rads Rätten i handen, en finula själfkritik; tänk
om allt berodde endast på en tillämpning af
Ivaranderne bakförings system att skifva på
en, hvad som rör en annan, tänk om de mena,
att alla de der loforden gälde den framstående,
finfina, firmen Bergbom, Ivarberg & Co och icke
vår! Skulle det i verkligheten vara så, så glädja

vi af att vi, som vi ha, icke hafva förgätt oss
 tan städse iakttagit ett städdadt tiotal. Om
 nu Tranderne talat om oss eller om sig
 sjelfne, hur som helst, afundas vi sammanligger
 icke de rader, som Tranderne valt att spela
 inför Rätta, ej ensamt i denna rättgång
 och ännu mindre afundas vi den medspelande,
 som med så godt Kurage håller ut vid
 deras fida, genom nöd och lust, vår tredje
 matprant, Pit. Tallström i Skog har han för nä-
 ra år tillbaka talat märkliga ord om sina
 vapenbröder. Se här något! En gång, i ve-
 den fick Tallström ett bref från en person, der
 det stod bland annat: "Bergbom, Cronberg & Co
 fortfara i sina gamla vanor att hafva abillie
 fardingar, Kom det finnes någon förnuftig
 meniska, som i vårt ställe bär på requirita-
 on skall släppa tio pengas, för att de för egen
 räkning skola få inköpa alla de skogs-skift-
 de kunna afvrekomma? Och hvad svarade
 han dertill? Jo, han sade till ja och amen,
 "dina yttreanden om Bergbom, Cronberg & Co är
 fullt riktiga". Och en gång sade denne sam-
 Tallström som så: "Största försigtighet behövs
 iakttagas med dessa personer - Bergbom, Cron-
 berg & Co - om man ej skall få springa efter de-
 ras gripa - - jag har ej för so skall uttala
 färdant, men de äro till den grad bråkiga och

fråna att handskas med i hvarje fall, så att
 man måste finna det tungt - att skaffa med
 dylikt folk, jag har nästan gripvat mig hvar
 je gång, jag sett dem komma hit. Kontrakt
 om plankstorkan håll jag på att aldrig, på
 vanligt sätt, få till stånd, utan komma de -
 Bergbom, Cronberg & Co - med den ena uppsatsen
 före och den andra efter, hvilka öfreträffa de
 hvarandra i orimligheten, tills jag slutligen
 måste blifva skarp - de få väl med tiden
 lära sig annat - En liten motgång skulle
emellertid göra dem godt i Tjenst är gentemot
 värd. I utbytte mot den lilla natta urlafseolen,
 som vi ifall den rår af, fått, bedja vi oss att
 få räcka Tranderne som ett minne från oss
 allegaten Nr 17, 18 & 19, som innehålla just, hvad
 vitänkt och tänka om Tranderne, fastän
 vi, såsom sjelfve partiska i saken, valt till
 sekreterare en annan. Men som denne per-
 son är den mest måntergillde af alla, yttrent
 "grundlagat" liksom Tranderne och samvets-
 grann, som han själv påstår, så måste de väl
 ej endast se glada ut, utan klappa i hän-
 derna åt sådana lefnads tecknare. Vi in-
 stänna således kanske till sist, allesam-
 mens, parter och matpranter, i ljuf harmoni,
 att det skall göra Bergbom, Cronberg & Co in-
 merligen godt att råka ut för den lilla mat-

gängen att ej längre få flingra sig undan
att betala sina skulder, utan istället af
Häradets Rätten få erfara, att, äfven i vår
affärens byggd, får man ej asturffadt gä-
kas med lag och rätt och att det ej är någ-
gon att räknas till folk att kunna någon
gång gentikuleras och härma, såsom vare
man folk, och finast med att "nedlägga
för denna gång pennan", ty sådana kamt-
stycken kunna utföras utan att man nöd-
vändigtvis alltid manövrerar, i vardags-
lag, på trä ben. Nederkalix den 9 April 1872
Bergman Hummelshof!

Transmitt Stockholm den 10 Dec 1872

Herrn Bergman Swenberg & Co Nederkalix

för allt som tillhör afdelningen 7 turus. För
Battens eller alla under 7 turus afdelningar
hänförliga sorter kunna vi deremot icke hö-
ja priset. Hvad som grundligger i inventari-
um är i det allden närmaste såldt till för-
ärets priser och grundligger för köparnes räk-
ning, på t ex var det sått en last, lika med
den per Fredriks, hvartill fastsatt icke erhålles
samt en last bräder på Stockholm, jemväl
liggande för köparens räkning. Vi äro så-
des icke i tillfälle att för dessa varor få gä-

net af den prishöjning, som i så hög grad under
denna höst uppträtt. Med anledning af sist om-
färmda prishöjning äga vi den stora trefreds-
ställelsen att om ha kunnat bevilja priser för
Kommundens års tillverkning, antagligen högre
än i Kungen annat eller vägat höjras. Pri-
serna hafva nemf höjts af de svenska förmån-
ligare exportörerna med ett pund sterling pr
standard utafver fjälärets högst pris och
skru för försäljningen hittills kunnat två
större, äga vi dock anledning hoppas att
prishöjningen skall i verkligheten blifva gäl-
lande. Öron i Frankrike kan dock komma
att förorsaka svårigheter, hvilkas anfang man
icke kan förutse. Vi bifoga emellertid i för-
hoppning, på bestående förhållanden, Kon-
trakt i 2 exemplar, alldeles lika med fjäl-
äret i åfning, men med en väsentlig pris-
skillnad, hvilken vi med nöje nedteknat
och torde det ena exemplaret efter rättfärdig-
het af eder undertecknad, till vår Höf. Lä-
stern förutlämnas. I afseende på detta ärets af-
färer finna vi oss likväl förantvartade i ett
fall reservera oss. Vi hafva nemf ännu icke
kunnat få kännedom om hvarjeda Solund
och Fredriks laster framkommit till över-
post och följaktligen är i ovisshet om huru
dessa laster vid framkomsten kunna att pre-

sentea sig. Såsom i själva vät Kärnen, var
plankorna mycket blåa samt inlöstade i vät
tillstånd, skulle således någon stor sak, att
ä dessa laster förekomma mäste tillverkningen
i sin helhet bära desamma. Vi skola dock hoppas,
att Kärnorna tillförs af prisstegringen, icke
äro så kinkiga som ofta annars brukar vara
fallet. Af bref från Katis efors vi att i varit nygga
at Kemi skogstrakter, vi längta lifligt efter goda
derättelser från denna resa och tändes i taga
del af vårt bref i ämnet till Lättstäm, hvar vä
ra älskter utvecklat, sålunda besparande ett nytt
meddelande af desamma.

Högaktningsfullt Bergman Hummel af:
Kätheligen transumeradt, intygga Edv. Berg b.
Peröms

K:13 Transkunt Stockholm den 11 Januari 1873
Herrar Bergman Tranberg & Co. K:13 Katis

i förhållande till hvad som förra året godtgjördes
Katis för dylika eller dermed jämfärliga re-
sor. Katis uppgifter och Kalkylen afviker hvad
verket i Katis skulle ha lemnat om det
blifvit godtgjort efter samma pris som andra
verks tillverkningar i uten betingad, äro så huf-
vudsaken att de i följande svar, men för att

faktiskt bevisa anketigheten af Katis uppgift
vid jämförelse med Skellefteå tillverkning bi-
fogas härmed ett bestrykt utdrag af Kontrak-
tet för förra året jemte en Kalkyl afviker hvad
Båtskärns tillverkning i förhållande dertill
 varit värd, hvilken Kalkyl icke kan jämföras, ty
om Klamparen från Skellefteå kommit och gall-
rat Båtskärns tillverkning sådan den var
förra året, så förslår ingalunda 10 shilling per st
dard att motvara de sämre kvaliteter som upp-
komma, hvarjehanda värdant icke alls för finnas
på gräntan. I är är samma ängsätt tillverkning
såld till 6 $\frac{1}{2}$ 7/10, således ett pund högre, och om B
tänktes göra enahanda Kalkyl afviker hvad näm-
de pris lemnas, jämfördt med de priser vi bevil-
jat Katis, så tror vi att fördelen skall blifva på
Katis sida. Det faller sig så lätt och bekvämt
att Katis skulden till det mindre goda resultatet
på priset ä tillverkningen, men man bör icke
göra sådant, utan att dertill sga grundade
skäl, utan söka utfönka de verkliga bidragan-
de orsakerna i alla afseenden. Vi hoppas emel-
lertid, att de priser som i är afoss betalas jem-
te iakttagande af möjliga besparingar och för-
bättringar, som äka tillverkningens värde öka
la ästadkomma ett nöjaktigt resultat, synner-
ligt då härtill kommer, att vi, tillförs af en,
sedan vår förra skrifvelse i saken afgift, yttre

ligare uppmädd prisstegring, äro i tillfälle att
åka priset ä hvad sin härer till $\frac{3}{4}$ timms 1 Kathe-
gorien med en riksd samt till $2\frac{1}{2}$ timms af del-
ningen med $66\frac{2}{3}$ dels äre pr. talft 14 fots beräkning
Vi hafva tillskrifvit vår Lättlönn att göra detta
tillägg i Kentadket. Sedan 90 ä 100 standards stäp

Högaktning och vänskapsfullt Bergman Hum-
mel & Co

Rätteligen transnumeradt, intygga L. Bröms Edor
Berg

N:o 14 Transsumt Nederkalix den 23 Januari 1873.

Herrar Bergman Hummel & Co Stockholm

som H. H. behagat berilja utan att dertill enligt
kontrakt vara förbundna. Det pris som vi taga
oss friheten att beräkna för det timmer som från
Babbsborg och skärgårderna erhållits var ju endast
proforma för att kunna komma till något re-
sultat då vi icke ifrån H. H. kontor härlädes
hade erhållit någon uppgift derä; för skärgård
timret tro vi dock att 50 öre skall i det när-
maste rätta till,

Med största Högaktning Bergman Hummel & Co
Rätteligen transnumeradt, intygga L. Bröms Edor

Berg

N:o 15 Transsumt Stockholm den 27 Dec. 1872.

Herrar Bergman Hummel & Co Nederkalix

Vid medskrifvandet af vårt bref af 10 de taga
vi alla förhållanden under förflyttna och tim-
stundande skeppningsperiod i afvägande
och gingo dervid så långt i prisväg som omstan-
digheterna medgäfvor

Utgångspunkten för prisbestämningen var det
pris som bevingats vid Skellefteå Ångsäg, och
med det tillägg som sednast blif gjort, så
matsvarar de priser I fått fullständigt skel-
lefteåpriser då i beräkning tagas, att Skellef-
teå Ångsäg balag har att betala 5 procent för-
salpningsprovision, mäklersouttag samt 2% upp-
räknsprovision ä alla varor.

Högaktning och vänskapsfullt Bergman Hummel &
Co

Rätteligen transnumeradt, intygga L. Bröms Edor

Berg

N:o 16 Transsumt Nederkalix den 2 Mars 1873.

H. H. Bergman Hummel Stockholm

N:o 17!

Min sednante skrifvelse var af den 28 passata,
och sedan hafva vi rellat åtskilliga telegram
mer. Bergbom & Franberg hafva svårt att komma
från Basel, ty det var nästan definitivt afgjort
dem emellan. Basel telegraferade igår och sade
sig på inga villkor afstå från affären. Emellertid
fick han nu positivt och bestämdt svar att de
hvarken kunna åtaga sig ifrågasarande be-
rens, eller finna sig djuriskt bundna af i
ämnet vädade telegrammerne. Såsom jag utann-
de i min förra skrifvelse så trodde jag mig icke
behöfva bevilja någon förhöjning, men innan
jag kom till punkten med dem sedan Franberg
hemkom måste jag öka 50 öre, eller till 18 R 50 öre
per 3 qts 14 fots beräkning. De skulle bevaras vid
sig gentila mot Basel och erbjuda honom
500 R för hafde kostnader och besvär, men det
ta i min tanke gaf Basel så mycket mera an-
ledning att söka hålla efter dem. Först hafva
de underhandlat om hjälpar med honom, och
deraf blef intet, och nu härom på samma sätt,
hvarför deras plikt känsla efter som de yttrade
sig anbefallde dem att ersätta något.

Tillgifne vännen Joh Lallström
Rätteligen transumeraadt, intygga C Brön-
kelv Berg

N:o 17 Transumt. Stockholm den 31 December 1872.
Herr Joh Lallström Skeder Kalix
HCB!

Bergbom & Franberg sk:

De fortfora uti sina gamla vanor att hafva
åskilliga fordingar; Kan det finnas någon
förmuftig människa, som i vårt ställe bara på
requisition skall släppa till pengar för att
de för egen räkning skall få inköpa alla de
skogskiften, de kunna öfverkomma. Då vi
ga hälften i fägen mästel väl och alla timmer-
kär och fyrmestligast skogskifteskär ske
för gemensam räkning och hvad är väl då na-
turligare än att vi från vår hälft afräkna
hvad som skulle levereras från Kalix. Du kan-
ner bäst själv att vi icke kunna hädanefter
leverera från Kalix utan att befara bist hjäl-
re; då vi nu låta dem köpa med våra me-
del på mycket de kunna komma öfver och
vi endast beräkna 6% ränta, så måste vi väl
hafva den enda förmånen att med vår hälft
få minska Kalix leveransen.

vännen D. Hummel

Rätteligen transumeraadt, intygga C Brön-
kelv Berg
Skeder Kalix den 15 Januari 1873.

Herr D Hummel Stockholm

H B!

Tack hjertligt för välkomna af 23. passato,
hvars innehåll observerat. Dina yttranden
om Berglen, Lvanberg äro fullt riktiga, och
passar det utplåsa för dem denna punkt
af befrut, för att om möjligt är beringa dem
till en förnuftigare tankegång i föreslående
fall.

Tillgifne vännen Joh Lallström

Rätteligen transnumeradt, intygga L Bröms
Edr. Berg.

N:o 17 Transsumt Skedskalix den 25 April 1873.

Herr D Hummel Stockholm

H B!

Berglen, Lvanberg äro vara här och förenade
telegrammer som de på sistå tiden erhållit,
deribland en om fänlandsresan. Med an-
ledning deraf har jag telegraferat idag och
gifvit tillkänna min åsigt om det förslag
som Du till dem gjort, och hoppas att du
vid närmare eftersinnande finner att de
största försigtighet behöfver iakttagas med
dessa personer, om man inte till sist ska
få springa efter deras pipra och blifva ut-
blundade dem. Jag har inte för närvarande

uttalat färdigt här, men de äro till den
grad beräkiga och fräa att handskas med i
hvarje fall så att man oavvilligen måste
finna det tungt att hafva mycket att skaffa
med dylikt folk - Jag har nästan grufvat
mig för dem för hvarje gång jag sett dem
komma hit. Kontraktet om plankstakearne
håll jag på att aldrig på vanligt sätt få
tillstånd, utan komma de med den ena upp-
pattren före och den andra efter, hvilka äro
träffade hvarandra i oimligheter, tills jag
slutligen måste blifva skarp, hvilket alltid
är mycket tråkigt. De få väl med tiden
lära sig annat om det skall kunna gå för
dem. En liten motgång skulle emellertid
göra dem godt, hvilken nog för eller senare
inträffar för dem förål som alla andra.

Tillgifne vännen Joh Lallström

Rätteligen transnumeradt, intygga L Bröms

Edr. Berg.

N:o 10

Som August Lvanberg var sjuk så jag be-
made försäljnings räkningar för Pattears-
näs, och så inte hade koncept räkningarna
i full ordning, vill jag härmed be att med
brevet få dem åter för att komplettera om.

nämnde koncepter - jag fick i mågen le-
na den åter till jag.

Jah Tallstörn

Karby 215/4 82.

Likheten med Originalen; intygga L. O. Ljöring
L. Rönns.

Under förredagning hvar af Bergman och Ingman
anföde, att enligt deras förmenande leverans-
kontraktet ej med denna pak hade något att
skaffa, att det väl varit fråga om, att Berg-
man Hummel & Co skulle få afvrida 1873 års
företillverkning, men att detta ingalunda ut-
gjort något vilkas för, att verket skulle få till
godaräkna sig, nästan talfusen ett hundra
hundra kronor 31 öre, samt att de derfärdigt
redan visat, att Bergman Franberg & Co afven på
dessa godsskrifvna för beloppet; att vid be-
räkningen af resultatet utaf verksamhets-
året 1873 icke de priser å timmer, som i denna
skrifvelse den 29 December samma år uppgifvit
lagts till grund, utan att de utgjort endast en
sannolikhetsberäkning, och berätt derpå, att
vid tiden för befräts affattande ännu icke
uppgifter angående de verkliga priserna inkom-
mit, samt att Bergman Hummel & Co då förhå-
ningen af dem medgafs, haft kännedom om
dessa förhållande, att de aldrig uppgifvit de

antal sammar ved, som ätgätt till 'Kils Sture',
hafva utgjort trähundra femtio, utan att Berg-
man Hummel & Co revisor gjort denna anmärk-
ning, förtecande Bergman 'Färdtillverknings-
konto år 1877', deri förekom en så lydande präfö-
ring.

Ved till Ängaren Kils Sture

750 kr

250 sammar å 3 kr

och befinnas de nedanfär skrifna orden "250
sammar å 3 kr" tecknade med en annan hand-
stil, hvilken med revisor Ljungbergs sam för-
fördes och tyktes med denna afvridens stämme,
hvarjente Ingman, på af Bergman framstald
fråga, förklarade, att, ehuru detta icke med en
förvarande mål hade något att skaffa, Tall-
störn medgifvit Bergman Hummel & Co för
dessa år rätt till 1/3 del af vinsten på bjelke-
färem; att Bergman Hummel & Co icke afven
nat några specificerade räkningar samt att
Bergman Franberg & Co för året 1873 ännu icke
hållit någon räkning alls; att Tallstörn icke
under den tid, han varit delegare i firmen
Bergman Hummel & Co under tecknat någon
af förvärfningsräkningarne; att i den af
Ljungberg upgjorda beräkning hänvisn afven
tagits till Kils kilnaden, att bestämningen
om arvodet ettusen kronor uprepas i 1877 års
kontrakt och att således 1871 års kontrakt då

icke vidare vare gällande; att enligt verkets
räkenskaper tillräkningen till den 30 September
1872, inberäknad den af Bergman Hummel & Co
medgifna tillräkning, uppgått till nitiotusen tju-
guttva kronor o: öre, hvilket vare just det belopp
hvar till de i Bergman Hummel & Co bilaga ätte
föret uttagna tiende parterna uppginge, före-
teende Bergman verkets böcker, deri ä Ångsågens
konta fanns infördt följande: 1872 Dec. 31 Ber
af Bergman Hummel & Co för tillräkningen före
den 30/9 - 90022 kronor o: öre; att vid föra rätteg-
gångstillfället åkerstäm erkänt, att han e-
mottagit förbindelsen ä: detifjörde stämning
punkten anförda belopp, samt att belopp
get skulle till åkerstäm utbetalas, på snart för-
bindelsen af denne återställes, samt att Berg-
man Hummel & Co icke hade något att skaf-
fa med denna sak.

Bergman anmärkte härvid, att Ingman vid
förra rättegångs tillfället skulle erkänt, det
förra stäm innehade förbindelsen i fråga, hvil-
ket Ingman emellertid förnekade under hän-
visning till protokoll, tilläggande Ingman
att den afrensning, som ingåtts angä-
ende detta års pågtillräkning afrensningen den
förra stäm hemnade förbindelse tillkommit de
igenom, att Bergman Hummel & Co ålagit på
ansvara för skulden till aktiebolaget pågvet

egannes garantiförening, men icke för denna
rättegång hade någon betydelse.
Vid härefter företagen behandling af det utaf
Bergman Hummel & Co emottaget Bergman Hummel &
Co instämnda mål, förklarade Bergman, det
han bestred samtliga stämmings påståenden
på den grund, att svarandens genom de af
dem afgifna grittenser redom godkännt Berg-
man Hummel & Co försämringsräkningar,
samt att han icke ville i något vidare pra-
romål ingå.

Ingman återopade häremot, hvad från hans
sida fört anförts angående den rätta bety-
delser af de afgifna grittenserna, samt tillä-
de, att grittenserna afsäga ären 1873, 1874 och
1875, men att åtminstone för 1876 icke något
sådant kunde af motparterna återopas.

Bergman genomförde häremot, att det vare tyd-
ligt, att 1876 års försämringsräkning vare up-
gjord efter aldeles enahanda grunder som
de föregående årens, hvadan den omständig-
heten, att Bergman Hummel & Co undan dragit
sig att för nämnde år afgifva något godkän-
nande vare utan betydelse.

I dom Ingman härefter anhållit, att till pro-
tokoll mätte antecknas, att Bergman bestred
samtliga stämmings påståenden, dock utan att
särvidt han kunde finna, därför anförda några

grunder, yrkade Engman, det vederparterne måtte varda ålagdt i hufvudsakligt svaromånga; Och tillades, att utlåtande komme att meddelas å morgondagen, dertill i anseende till den långt framskridna tiden den fortsatta behandlingens yrkats.

Den 10 April

N: 180

I D Yrropades till fortsatt handläggning det under N: 144 här afnå i domstolen antecknade mål emellan handelsbolagen under firma Bergman Hummel & Co å ena samt Bergman Strömberg å andra sidan, hvar emot annan. Kärande och svarande, angående fordringsanspråk; och instälde sig dervid parterna såsom följt.

Till en början afsade nu Hålands Rätten följande

Beslut

Emedan ett utlåtande angående bud af Bergman Hummel & Co åberopats eller att Bergman Strömberg & Co genom de af dem afgifna gråttenen skulle godkännt riktigheten af de utaf Bergman Hummel & Co aflemnade försättningsräkningar, skulle innefatta ett yttrande afven en invändning i rättsgången, utan ett utlåtande i hufvudsakligen anser sig Hålands Rätten för det närrörande

icke böra uti ifrågasvarande hänseende meddela utlåtande; Och följeligtas emellertid Bergman Hummel & Co att i fullständigt svaromål å den af Bergman Strömberg & Co å dem uttagna stämning ingå.

Emman härnäst vidare företogs, anhölla parterna å ömse sidor om vittnes förhör Bergman med arbetarne O. F. Pauke och P. A. Pauke, Verksamgaren C. E. Lundén, Bakhållaren Carl Böms, förvaltaren Axel Wratberg samt arbetarne G. Kinstedt i Kopparna och Johan Skisfow i Granå, samt Bergman med påkoställaren Per Ohman i Wätkärsnäs.

Vid framställd fråga om jäf för vittnena uplystes, att delegaren i firmen Bergman Hummel & Co I. Hummel vare gift med en syster till åberopade Wratberg, hvar emellertid förklarades jäfning att i målet vitna.

Adan Bergman anför, att han ville hafva P. A. Pauke och O. F. Pauke hörde angående "Engmans" kartning, gennådde Bergman och Engman, att denna sak rörde Aktiebolaget, ej firmen Bergman Hummel & Co, hvilket afven af matparternes eget allegat O. F. framginge, hvar emellertid bestreda deras hörande, men förklarade sig Hålands Rätten i afsagt beslut icke kunna förvägra deras hörande. Emot detta beslut anmålde Bergman missnöje.

som han hänvisades fullfölja i sammanhang
med ändringsäskande i hufvudsaken.
Bergbom och Ingman, som förklarade sig icke
för det närvarande känna något jämför-
mena förbehålla sig, att derut något jämför-
hållande framdeles blefve dem bekant, på an-
förda detamma; och fingo de återgå till
mena, med undantag af Wratberg, då jämför-
mat dem icke kunde utlösas, aflägga vittnes-
eden, om hvars rikt de erinrades, hvarefter de
berättade:

O. F. Paulsen: att vittnet på edens tåge riktighet-
ten af vitt & bilagan Litt O tecknade intyg med
tillägg, att år 1879 på våren, då vittnet haft
anställning på Risa lastplats, Bergbom Cran-
berg & Co af firmen Bergbom Hummel & Co på
hän bekommit ett parti bjelkar af större di-
mensioner; att år 1881, då 'Gefina' skalat lasta,
tillgång icke funnits till dylika större bjelkar,
hvilka dimensioner 'Gefina' enligt order skul-
le lasta, samt att med anledning deraf Gross-
handlaren Hummel tillagt Sallström att
återställa de bjelkar, som länts till Råtekärens
dettill Sallström genomt, att det för tillfället
vare omöjligt återställa det länta, enär dylika
dimensioner då ej funnes, samt att Sallström
örberdt vittnet att nu timmerflottor gallra
ut sådana större bjelkar, som möjligtvis den

kunde finnas; att som det emellertid ej funnits
tillräckligt med primärbjelkar, hvilken part, en-
ligt hvad på kontoret i Carlshay tillkännagafs,
'Gefina' egentligen bort erhålla, Hummel och Wrat-
berg tillagt vittnet att fylla den berörande lasten
med sekundärbjelkar; samt att om Bergbom Cran-
berg & Co skulle återställt sådana dimensioner,
som af dem länts, sekundärbjelkar icke behöft
anlitas för att fylla 'Gefinas' last och sålunda
lasten icke blifvit stridande emot order, samt
att på sommaren 1881 från Råtekärens till
Risa återställt ett parti, utgörande, efter hvad
vittnet ville minnas, trehundratjugafems styck-
ken mindre primärbjelkar än fjorton kubik-
fot; tilläggande vittnet på särskilda appar-
terne framställda frågor, att Sallström icke
haft något att skaffa med lastningen af
'Gefina' eller gifvit några order angående last-
ningen med det undantag, att såsom vittnet
förut berättat, han anmodat vittnet att nu
timmerflottor gallra ut större bjelkar; att
vittnet naturligen ej kunde taga på eden, att,
om Bergbom Cranberg & Co skulle återställt sam-
ma dimensioner, som de länts, dessa verk-
ligen skulle användas till 'Gefinas' last, ehur-
när vittnet hade sådant antagligt; att en-
ligt vittnets förmärande kontoret i Carlshay
tillhörde Aktieförbundet, ej firmen Bergbom Hum-

med 6te och att snaranda jämnodligen vore
förhållandet med Rissö kartplats, och att sålunda
da bjelklänet skett från Aktiebalaget, uppgif-
vande vittnet likväl sedemera, att vittnet icke
visste, om Kontoret å Barksborg vore firmans el-
ler Aktiebalagets, äfvensom att vittnet icke kände,
hurvida omnämda bjelklänet skett från fir-
man eller aktiebalaget; att vittnet icke kunde
med bestämdhet säga, hurvida vittnet bure
upp sin aflöning af aktiebalaget eller firmans,
och sålunda ej kunde säga, i hvilken deras tjänst
vittnet vore anställt, samt att vittnet icke eller
kunde bestämdt säga, om Tällestams yttrat,
att det varit omöjligt, eller endast att det va-
rit svårt att återställa samma dimensioner;
att för att virke skulle räknas tio bjelkar, det
i allmänhet ansågs böra hålla 18 fot i längd
och 9 tum i fyrkant, hvaremot sparrar kunde
vara betydligt i anseende till dimensionerna,
skunde de alltid vore mindre än bjelkar, äfvensom
att enligt vittnets åsigt virke, som an-
vändes till stufning emellan räta bjelkar, der
af måste tagas skada.

Bergman ville påpeka, att enligt vittnes må-
let Tällestams varit angelägen att ingålla
allt användbart virke, emär Bergman Länberg
och 6te icke kunde uppfylla sin förbindelse.

Ingman hemställde, hurvida vittnes målet

Kunde tillerkännas laga verkan, då vittnet
varit på förfrande i sina uppgifter, i det vitt-
net först uppgifvit, att länet skett från fir-
man, därefter att det gjorts från Aktiebalaget,
samt till sist, att vittnet icke visste, om bjelkar
ne länats från aktiebalaget eller firmans,
samt vittnet icke eller visste, hurvida det ha-
de anställning hos firmans eller aktiebalaget.
Härefter hördes.

T. A. Taubert, hvilken på aflagda eden tog
riktighetens af sitt å bilagan Litt O tecknade
intyg.

Bergman och Ingman ville ej bestrida riktig-
heten af intyget, men ansågo detsamma utan
betydelse, då vittnet icke sjelf hört Bergman,
Länberg eller Tällestam göra sådana framställ-
ningar som i intyget omförmäldes.

Förhöret fortsattes härefter med

Grundén, hvilken befanns mycket förfrande
i sina uppgifter, och förklarade vittnet, att det
af vittnet jemte 6te Skjöldeberg i bilagan Litt V
tecknade intyg borde så förstås, att pastoralien
både uppföras i förlagsräkningen, men porter
sådana som kostnader för sågbyggnader förut
uppföras i sågbyggnadskonto och sedan vid äro
slut förädlas på skolegarna i verk, liksom in-
skäpte inventarier, prämbyggnader och dylikt bor-
de förut uppföras i inventariakonto och sedan för-

delas på delegarne; samt att vittnet icke kände
närvarande Bergman, Cronberg & B: omvänt ver-
ket och dess arbetare till sin enskilda nytta.
Med anledning af vittnesmålet anmärkte
Bergman, att han aldrig hört talas om en så-
dan bakföring, som den af vittnet nu angifvas,
samt att det var orimligt, att hvarje slutgiltig-
het skulle påföras de särskilda delegarne, ut-
tan ansåg Bergman, att de borde uppföras i vis-
sa större konti.

Bergman och Engman, som af en jämförelse
mellan det af vittnet undertecknade intyg och
vittnets nu afgifna berättelse ansåg det fram-
gå, att vittnet icke egde förmåga att bedöma
hithörande förhållanden, återgav de Bilagans
nr 27 på lydande:

Transsumt. Litt V. Uppgift i sådana poster, som
icke tillhöra Bergman Cronberg & B: enskilda räk-
ning med af utan Båtskärens försäkrings-
ning och därför icke i vår räkning kunnat uppt-
tagas.

1878.

Pastoralier för Båtskärens församling	Rkr 13.54
2 Inköpte inventarier	757.94
1 Arets Sägbyggnader	3841.78 Rkr 4613.06

1879

Byggnad af 3 ^{re} Prämar	Rkr 495.41
Sägbyggnad	748.57 1288.98

1887.

Byggnader
Inventariersedlar

Rkr 747.30

413.51

1160.81

Kronar 7012.65

Nederkalix den 5 Januari 1888. Bergman Hum-
mel & B:

Undertecknade får härmed på begäran nits-
orda, att utgiftsposter af sådan natur som de
förestående böra upptagas i de respektive reks
förlagsräkning som det angår och icke påföras
reks delegarne diukt. Nederkalix Laga som
afvan O. Björking & Emil Grunden.
Rätteligen transumerat, intygga: Edl. Engman
& Henric Jacobson.

Inmodad att afgifva yttrande äfven förestän-
de handling för undertecknad, som snart 18 år
haft anställning vid flera större och mindre rek-
och då (med undantag af 2re år) fört hufvudbok-
ken vid dessa, härmed intygga, att, då ut-
gifts posten af sådan natur som förestående med
undantag af pastoralier, förekommit, varit
vanligt, att Fastigheternas bonta delvis för
nybyggnader och större reparationer, som haft
Fastigheternas värdar. Till Fastigheternas bon-
ta har räknats ängsgräns, bräddgårdar, ar-
betare bostäder, ekonomibyggnader o. d. l.
Under året inköpta inventarier (lögndom),
hantill äfven räknats prämar, har varit van-

ligt att påföra Inventariepereddans banta-
 pärida ej för prämanne särskildt banta från
 nito upplagdt. I båda fallen har sedermera
 vid älets slut afskrifning skett i mån som dessa
 pereddor under året genom nätning eller andra
 orsaker försvunnit. I Fastigheternas har af-
 skrifning skett efter verksegarens bestämmelser.
 Förstående kostnader kunna således icke en-
 ligt min uppfattning påföras den årliga verks-
 duften, emedan, om jäfres på detta sätt,
 verksegaren då hvarken finge veta verkliga
 tillverkningspriset på under året tillverkade
 produkter ej heller hvad hans verk står honom
 till. Då flere delegare finnas i ett verk, som
 ej är aktiebolag med begränsad ansvarig-
 het för delegarne, kan jag ej förtä annat
 än att hvar och en delegare näst direkt de-
 biteras för förtä omnämnde poster från det
 banta det de blifvit förda, liksom han bli-
 krediterad eller debiterad för den vinet el-
 ler förlust som uppstår. Det oiktiga uti att
 debitera förlagsräkningen för dylika poster
 fallen ändå mer i ögonen om man tänker
 sig att förlagsmannen icke är delegare i ver-
 ket. Det finnes ju ej ringaste fog för att
 han skall vidkännas dessa kostnader. Sam-
 ma blir förhållandet äfven om han är dele-
 gare i verket. Han skulle ju då ensam de-

bas af dessa kostnader, och äfriga delegare
 gå fria derifrån, eller också skulle verkets
 räknenskaper visa för honom mindre förlust
 än han i verkligheten har. Det synes mig
 således omöjligt att få någon reda i räk-
 skaperna så framt icke hvarje delegare debi-
 teras direkt i sin räkning efter på honom
 belägrande andel. Enda fog för att göra så
 som Herrar Sjödling och Grundén ritordet är
 att verket skulle vara ett underlydande, och
 bokföringen vara koncentrerad i hufvud-
 kontoret för alla till samma egare hörande
 verk; men denna åtgärd blifver då ej annat
 än en öfverföring verkens emellan och berör
 ej den egentliga förlagsräkningen. Töns
 Tönsfors d 21 Mars 1883 B E Ahlstrands Förval-
 tare vid Tönsfors Bruk
 I Herr Ahlstrands yttrande instämmer
 Olaf Hoffmann Bakförare vid Luleå Ak-
 tiebolag i Luleå
 efter förhandling hvaraf Ruzman medgaf,
 att de personer, B E Ahlstrand och Olaf Hoff-
 man, som undertecknat intyget, dante utta-
 lat sin öfvertygelse, hvaremot han ingalun-
 da ansåg deras åsigt vara den riktiga.
 Ruzman upgaf härefter det han onskade
 få återupade. Men afhörd angående rik-
 tigheten af pågående.

" Moerkur tin Rochefort	Lrs 11188.70
" Skulda tin Grangemonth	£ 791.2/3
" Miranda tin Bristol	£ 327.1/6
" William tin Tyne Dock	£ 740.4/0
" Emil tin Grimsby (tin Markby)	Nr 1060.74
" Carl tin Stockholm	Nr 3307.84
" Edla tin Stockholm	Nr 3819.71
" Astrea tin Hull	£ 911.8/11
" Victoire Appoline tin Regnerille	Lrs 8855.33
" Wikingen tin Tyne Dock	£ 321.1/6
" Bore tin Grimsby	£ 652.3/6
" Loe tin Brannille	Lrs 20730.11
" Lydia tin Grimsby	£ 1223.7/6
" Lady Bowen tin Australien	£ 196.7/6

" Ländt tin Hamburkari Nr 3339.50

Lammandra

£ 6,265.15/4

Tör fjälsälde }
lasten tillägges } £ 650.7/-

Lrs 58,242.66

Nr 12327.79

Obs! Att lasten från fartyget Lady Bowen tin Australien är köpt af Hertske Ph. Lewis & Co i London.

1875

fr. Sarah Douglas tin Liffuerpool	£ 994.3/5
" Deligentia tin Havre	Lrs 18717.18-
" Kar tin St. Sauveire	Lrs 21170.77
" Richard Bobden tin Brest	Lrs 17,950.21
" Henrik tin Dunkergue	Lrs 6605.41
" Prinsesse Eugenie tin Dunkergue	Lrs 13,795.55
" Lydia tin Stockholm	Nr 1284.59

- Thana till Stockholm Skr 2063.75
- Petre till Stockholm Skr 2652.82
- Kornen till Rochefort Trs 22913.93
- Midlar till St Nazaire Trs 19655.64
- Obs! Alpha till Antwerpen Skr 15385.57
- Venus till Postock Skr 2031.16
- Louisa till Stockholm Skr 1055.58-
- Jakten Thor till Karlsborg afst. ändt till Trs 7295.11-
33 prämar } Habro, Caen, Legue }
- Lindqvist jakt till Karlsborg aflastat) £ 45. 1/2
med Anetta Kanengas till Hull }
- Treene prämar till Karlsborg aflastat) Trs 2646.88-
med Krift till Valencia }
- Präm till Karlsborg till Rouen Trs 537.12-
- Präm till Karlsborg till Hull £ 29 1/2
- Präms & Kalis till Karlsborg till Rouen Trs 1384.25

- Med prämar till Karlsborg till Santander £ 29. 1/2
- Jakten Thor till Karlsborg till Rouen Trs 1849.37-
- stora Föreprämen till Karlsborg till Rochefort Trs 576.52-
- Stuigg Tardenskjöld till Dunkerque Trs 10163.56-
Lammmandag.
£ 1099.118.
Trs 145262.12.
Skr 24673.12.

1876

- Andriette till Rochefort Trs 17857.15-
- Njärntuaa till Cherbourg Trs 26661.55-
- Njärviken till Liverpool £ 1189. 1/2
- Leonore till Wisbeach Town £ 879 1/2
- Georg till London £ 1873. 7/9
- Sankta till Wisbeach Town £ 637. 1/2
- Ellida till Stockholm Skr 2688.72-

- Montar tin Grimsby Royal Dock £ 689. 10/9
- Obs! Pamen tin Wismar Kr 3664.-
- Obs! Adelfphi tin Lissabon £ 873. 7/5
- Merkator tin Liverpool £ 319. 15/10
- Pragen tin Liverpool £ 516. 4/2
- Hannah tin Wisbeach Town £ 794. 9/8
- Obs! Lotta tin Lissabon £ 465. 4/0
- Med Präm tin Karlsborg lastat per } Trs 550. 7/-
Duen tin Bordeaux
- I prämar tin Karlsborg lastat per } £ 121. 1/11
Eva tin Bilbao
- Med prämar tin Karlsborg lastadt } £ 30. 7/-
tin per Laseley tin London
- Med Præden tin Karlsborg lastat } Kr 1619. 75
per Kongsborg
- Med prämar tin Karlsborg lastadt } Trs 892. 75

- per Neutral tin Havre 5
- Med prämar tin Karlsborg lastadt } Trs 4226. 50
per Elm tin Genua
- Med prämar tin Karlsborg lastadt } £ 32. 1/11
per Eva tin Grimsby
- I flotta med Kalix tin Karlsborg last } Trs 891. 56
last per Neutral tin Havre
- Uti 2-re flottar tin Riso skippade per } Trs 1067. 57
- Med prämar tin Karlsborg skippadt } £ 36. 7/-
per Emil tin Grimsby
- Med prämar tin Svartsån aflastadt } Trs 1907. 50
per Hilda tin Ghent
- Uti flotta tin Riso med Kalix skippadt } Kr 556. 65
med Othello
- Med storprämar tin Luleå skippadt } £ 65. 7/-
per Erato tin London
- per Jungfru Lucie tin Hamburg Kr 4806. 25
- Louise Nachman tin Ghent Tr 17896. 09

Larmmandlag

£ 8523.17/6

kr 72894.86

Rk 14432.95

Obj. Att lasterna per fartygen "Helphi" och "Pattar" till Lissabon äro köpte af Messrs Gruis & Vianna. Rätt extraheradt, intyga b C Ljödning b Bröms. Härefter Bergman och Ingman hemstälde, att uträkningen och jämförelsen emellan Bergman & Hummel & Co och Gallströms försäljningskontna der måtte, derest densamma ansåges på målets utgång inverka, updragas åt sakkunnige män, hvilken hemställan af Bergman beströdd, hvaremedellid Bergman motsatte sig Bröms hörande såsom vitne, enär han förut intygat riktigheten af bilagan 20, hvilken enligt hans förmenande sedermera visats vara fullkomligt oriktig, men förklarade Härefter Rätten det begärda vittnes förhöret icke kunna förvägras.

På emellertid Bergman och Ingman medförklarade sig antaga ofvan intagna extraktet såsom riktigt, i hvad angående destinationerna för de särskilda fartygen, afstod Bergman från Bröms hörande, vidhållande emellertid Ingman och Bergman, att enligt deras åsigt icke af saktat framginge, att afställningsorden varit bestämmande för provisorisk

onens beaktning, utan att denna berätt på det myntslag, hvare försäljningen skett, afvemsom Ingman ansåg, att i redovisningarna bort uptagas icke en viss procent af försäljningssumman, utan de belopp, som verkligen utbetalts.

Härefter hördes

C. J. Knutson, som berättade, att vittnet erinrade sig, det vittnet sett timmer, som tillhört Bergman & Hummel & Co uplagd på Björkfors egor; att vittnet icke närmare erinrade sig, när detta egt rum, än att det varit under den tid, Adolf Tärnqvist varit förvaltare af Björkfors egendom; att, efter hvad vittnet hörde, Tärnqvist lemnat denna plats, som han innehafte ungefärligen sex år, för omkring fem år sedan, samt att det icke varit, såsom vittnet uttryckte sig, aldeles i de rista åren af Tärnqvists dervaro, som vittnet iakttagit det i fråga varande timmet på Björkfors egor; att detta timmer varit köpt från träkten af Långträsk, som vare beläget på en kvarts mil från Björkfors elf och på obetydligt längre afstånd från Naatjärni vattendrag; att vittnet icke visste, hurvida Bergman & Hummel & Co för år 1877 köpt eller afvikat något timmer Björkfors floddal, samt att Bergman & Hummel & Co under flere år eller åtminstone mera än ett år af

den tid, då Tärnqvist varit förvaltare i Björkfors, flottat vike efter Björkfors floddal. Bergman ansåg, att då Bergbom, Stranberg & Brä flottat timmer efter Björkfors floddal, de i och med detsamma också måste anses hafva drifvit köpenenskap med trävaror derstädes, hvaremot Tärnqvist framhåll, att det vare en väsentlig skillnad emellan att köpa timmer och att flotta timmer, återopande Tärnqvist ett så godande intyg. Undersökade så hämed under edlo plikt intyga: att de skogs skiften som Herrar Bergbom, Stranberg & Brä inköpt vid Kälhyärvi före 1877 års början, alla vara belägna på sådana trakter, som icke tillhöra Sängis elfvens flodområde, men tillfälligt deraf, att Kälhyärvi vattendrag är oförenligt för flottning af timmer skiffring järdig, belägt vike, så kändes under afväringifne tid, en del timmer sparrar belade från dessa skiften till Sängis elf med om Björkfors såg, ehuru Kärningsvägen tillfälligt af malbackar och lång Kärväg derigenom blif mycket dyrare än om samma vike blifvit framkört till Kälhyärvi vattendrag, som obehindradt är dessa traktens naturliga flottled, ehuru Kärningsvägen till detta vattendrag icke är mera än circa hälften så lång som till Sängis vattendrag. Undersökade den 6 April 1883. Anton Nilsson. N.

Red. 136

Fredrik Nilsson

Vittna Fredr Stranberg Carl Olof Tärnqvist
öfver hvars innehåll Bergman förklarade sig
kunna icke kunna yttra sig.

Nilsson: att tra är efter hvarandra under den
tid, Tärnqvist varit förvaltare af Björkfors egen-
dom, vittnet sett sparrar, som tillhört Bergbom,
Stranberg & Brä, uplagda på Björkfors egor; att
vittnet icke säkert visste, när Tärnqvist hemmat
Björkfors, men att vittnet trodde det hafva skett
för omkring fyra år sedan; att vittnet hört up-
gifvas, att nämnde sparrar skulle afverkats vid
Långträsk, om hvars läge vittnet hade en-
handla upgift som föra vittnet, och Kälhyär-
vi, samt att vittnet icke eller hade sig bekant
huruvida under åtskilliga år af den tid, då
Tärnqvist vistats i Björkfors, Bergbom, Stranberg
& Brä efter Björkfors vattendrag flottat vike, som
icke varit afverkat vid Långträsk eller Kälhyär-
vi.

Slutligen härdes.

Öfman, hvilken ingaf följande skriftliga
Vittnesberättelse:

Beträffande värdet på spink och bakansed
i Kälhyärvi så har jag hämed att inty-
ga följande:
Att timmer ved kapas hvad som ej anses dug-
ligt till stäf, samt att af sådant affall fin-

nes för mycket att hvad som Kapas till ved
utgör endast en mindre del af affallet, det
öfriga måste borträgnas för att nedläggas
i sjön. Att enligt hvad jag hört spink och bå-
kaved plejar för afhämtas utan betaltning
af i Sängis och Kringliggande trakter boen-
de arbetare. Att af bakaved i Båtskärens
icke har kunnat säljas annat än mindre pos-
ter hufvudsakligast till Ångbåten 'Lantast'. Att
Ångbåten 'Sture' tagits sitt vedleehof af ifrå-
gavarande spink och bakaved. Att jag an-
ser den till Ångaren 'Skils Sture' från Båtskärens
näs erhållna redan vara väl betald med
750 Kronor per år när i betraktande taget
att borträgningen af det affall som nedläg-
ges i sjön hade blifvit dyfrare derest icke en
del af affallet Kapas till ved.

tilläggande vittnet, att aljor, talg, jern och
öfriga materialen, tillhörande Ångaren 'Skils
Sture', omhändertagades af vittnet och vid behof
af honom utlemnades, samt att anmärkning der-
om alltid verkställdes och lemnades till Kon-
torst, äfvensom att vittnet icke kunde sägas
huru stor vedätgången till 'Skils Sture' var,
men att vittnet ansågs tvåhundrafemtio fam-
nar vara för litet uptaget.

Bergman anförde, att han endast anmärkt
att en jernsvarf, som inköpts för sågans red-
ning, användts för 'Skils Sture' och att verket
derför ej blifvit godtgjort.

Bergman medgaf väl, att jernsvarfen användts
för 'Skils Sture', men beströf, att sågen icke skul-
le blifvit derför godtgjord, åberopande Berg-
mans följande intyg:

Bil. N: 34

Undertecknad som varit anställd hos Her-
rar Bergman & Söner i hela tiden från och
med 1877 års början och ännu innehar sam-
ma anställning för hämed under edsplikts
intygga att för såvitt några reparationer af
Ångaren 'Skils Sture' förkommit har derför
förskildt Konto på möjligast noggranna
sätt fört afven såväl erforderliga materia-
ler som arbets kostnader och har ingenting
deraf någonsin drabbat de till Båtskärens
Ångare affär hörande kostnader, hvad jag
jaktunda hämed för intygga att ångbåten 'Skils
Sture' då något af verkets tillhörigheter för
den samma användts, har den betraktats på
gamla sätt som när något har eljett fört
till främmande personer. Skedd i Kalle den
30 Mars 1885. Fredrik Söner

Ofranstående intyg viderordas af underteck-
nad som under samma tid afven varit an-
ställd hos Bergman & Söner, men som jag
ej alltid varit vid Båtskärens under de ti-
der när Sture reparerats kan jag ej taga an-

nat på min ed än att jag i Bergborn, Tran-
berg Kontor sedt Stures Bonta vara debite-
radt enligt vid Båtskärsnäs gjorda materim-
gar. Nederkalix den 30 Mars 1883 Albert
Johansson.

Vitnes berättelserna upprepades för och vidhöl-
las af vittnena, af hvilka Öman, Johan Nilsson
och Lustedt förde och tillerkändes, de båda
fästnämnde tio Rönar hvardera och den sist-
nämnde elfva Rönar 50 öre att af de prater, som
vittnena återgaf, fästskattsvis utgifras.

Med anledning af Ömans vittnesmål åter-
gaf Bergborn följande intyg:

Bil. n° 29. a

Att under åren 1877-1881 blifvit för ängaren
'Kils Sture' användt 20 à 30 famnar gammal
och delvis mycket ruten kastved från Bodö
hemman, samt allt det bränne som descenton
för nämnde ängare användts utslutande
utgjorts af spink & bakved, hvaraf den år-
liga utgången är högst Sex Hundra/600/Ram-
nar det vander härmed på begäran intygast
under edlig förpliktelse. Nederkalix den 7 April
1883 Carl Olof Nyman Befälhafvare i 'Kils
Sture'.

Vitna på en gång närvarande Fr. Tranberg
Johan August Johansson
Vidsemeras Horn Jacobson Ant Olberg
hvilket intyg Bergborn ansåg utan betydelse.

enär näkenstaperna visade dess viktighet,
hvarjante han anförde, att veden finge sitt vär-
de genom det arbete, som nedla des på densam-
ma; så kunde till exempel spink användas till
kalning, hvaremot Bergborn gynnade, att i des-
sa bygder, sådant kändt, någon kalning inte
komme i fråga.

Härefter ingaf Bergborn följande

Bil. n° 32

Afskrift. Till Herr J. Tällström eller andes upp-
läter och kontorrenderar jag härmed, den un-
der mitt hemman lydande Kätaviken med
omgifvande ständer och uddar på ömse si-
dor om viken för ett årligt arrende af Rentiö/50/
Rönar, att af Herr J. Tällström efter godtfinnom-
de användas för förvaring och upplag af Ryel-
kar & Sparar samt annat virke. Detta arren-
dekontrakt gäller så länge Herr Tällström be-
talar det här afom betända årliga arrendet.
För den skada som viken skulle göra på den
lilla ångfläck belägen längst in i viken erläg-
ger Herr Tällström särskild ersättning beräk-
nad efter ett värde af tio Rönar per skundum-
tälunda afverenskommets föräkras. Neder-
kalix den 30 Maj 1882. Johan Bergström Bo-
märke. Godkännes Joh Tällström
Vittna Kils Fredrik Nilsson
Rätteligen afskrifvet betygga Fred Tranberg
Karl Nyman

efter förredagning hvaraf Bergman åberopade att kontraktet vare upgjordt fört år 1882 och för ifrigt besträdd afskriftens riktighet, i anledning hvaraf Bergman upgaf, att för 1882 icke något skriftligt, men väl muntligt aftal funnits, hvarjämte han anhåll att jämteledes få ingifva kontraktet i hufvudskrift.

Bergman ingaf härefter följande skrift:
 Till Protokoll!

Oafsedt den förde an på att få tillgängligt pris afvertaga 1873 års sågtillverkning, hvilken i sammanhang med af Bergman, Tranberg & Co. ånskad tilläknung å 1872 års sågtillverkning af oss blifvit framställd i våra bref af den 10 Dec 1872 och 11 Jan 1873 och särskildt framhållen i de senare delarne af dessa bref, (våra allegat N:o 12 & 13) bedja vi få särskildt påstå uppmärksamheten på att Traranderne själve erkänt (som och den af dem citerade första delen af vårt bref af den 11 Jan 1873 synes) att vi framställt följande villkor för hvarje tilläknungs beviljande å tillverkningen, att Bergman, Tranberg & Co. icke kastat en del byggna de och andra för fåg rörelsen främmande kostnader på densamma. Af Revisors förtedla revisions berättelse af den 21 Dec 1873 åter inhämtas att Traranderne icke uppfyllt just de villkor, som de själve erkänt på sin för dem omlöpligen bindande för att

komma i åtnjutande af någon godvillig tilläknung. Deraf inhämtas att bokföringen var på det högsta möjligast och att bland annat den för sågtillverkningen främmande Hushållskostnaden N:o 14. - Kostat på fåg rörelsen - således bevis att Traranderne ej uppfyllt de villkor, som de själve erkänt vara utgjorda för den förde an, som de ifrågasätta. Af vårt bref till Sällskapet af den 31 Dec 1872 framhålls att vidare huruvida Bergman, Tranberg & Co. för våra penningar köpte skogs skiften och sågtimmer för deras enskitta räknung, för penningar, som de erhållit för att tillgodogöra Båtskärens intressenter, hvars sågverks förvaltare de voro mot därför betingadt arvode. Och är behörigheten af dessa tillvitelser styrkt genom vårt allegat N:o 13, Sällskapets bref af 8 Dec 1873. Den som använder de penningar som han får för att användas till att göra en förvaltande egendoms inbringande, till egna spekulationer och dertill använder den tid, hvarför han åtnjuter betalning - här 2000 Kronor om året - för att skata egna affärer i stället för dem, som han utagit sig att skata, kastar i och med detsamma en mängd främmande omkostnader på den sågtillverkning han är satt att förvalta. Traranderne hafva således icke på något sätt uppfyllt de villkor,

som vara fäste vid den ifrågasatta förmånen
 Lake heller hafva de måktat visa, att vi en-
 satta ifråga att bevilja dem det belopp, hvarom
 fråga är. Den provisionella, vilkårliga natu-
 ringen i våra bevis är därför intet bevis, de
 hafva vi rätt att bekräfta ett vilkårligt läfte
 utan att därför vara bundne att summan ut-
 betala. Och lika fullt sga rätt att afföra sum-
 man då vi funnit att utfärte vilkåren icke
 uppfyllts. Nederkalix den 9 April 1883 Berg-
 man Hummel & Co

som föredrag; hvarefter Ingman inlämnade
 så lydande skriftligt anförande:

Till Nederkalix Högads-Rätt!

Thuru den af Herrar Bergman Hummel & Co
 vid senaste förmåntråde till Rätten inläm-
 nade, mot mig riktade inlaga innehåller en-
 dast tomta fraser, som icke i minsta mån ku-
 na föringa mina hörförinnan i saken gjorda
 andraganden, vill jag dock i korthet framstäl-
 la några anmärkingar rörande särskilda
 deri förekommande förvrängningar af sam-
 förhållandet afven om till någon del utie-
 bla ohållbarheten af deras bevisföringsfä-
 De uti Herrar Bergman Hummel & Co inlaga
 mot mig gjorda föraktämringar, färdeler
 betecknande för deras uppfattning om rätt
 att drifva en rättvis jak, temmar jag för

rikt åt det öde, desamma förtjona, fullt med-
 reeten om att icke smädligt pladdra, utan läm-
 dande bevisning dock slutligen kommer att af-
 göra tvistefrågorna. Bergman Hummel & Co
 låta uti sin inlaga påskina att jag skulle
 för enskild del behållit någon skogspark,
 som jag inköpt för Båtskärsnäs säkningar.
 Denna insinuation är helt och hållet falsk,
 och anhåller jag att Högads-Rätten måtte å-
 lägga mina motparten att styrka riktigheten
 deraf icke blott genom tomta ord och försäk-
 ringar om att beaktets verklighet är ådagalagd
 utan genom bevis, som gällande lag tillerkän-
 ner ritsord. Vidare säga Herrar Bergman Hum-
 mel & Co att jag genom Kontraktet af den 7 Febr-
 uari 1877 skulle hafva utfärt mig att till dem in-
 betala den vid förslutet till betalning förfall-
 na tredje delen af Bergman Stranberg & Co skuld
 till dem samt att jag åtagit mig enahanda
 betalningsskyldighet för år 1878. Afven dessa
 påståenden, på hvilka dock en stor del af
 Bergman Hummel & Co yrkanden grunda sig, är
 icke afvenersförmående med sanningen. Att
 till åberopa de kontrakt har jag dock endast
 förbundit mig att af inkomsten för Bergman
 Stranberg & Co andel i tillverkningen (märk väl
 "inkomsten för deras andel i tillverkningen")
 utbetala tredje delen af anordade skuldbet-

lapp. Någon personlig ansvarighet för skul-
den har jag genom detta kontrakt icke iklädt
mig. Det återstår således för Bergman Hum-
mel & Co att "äda galägga" när och på hvilket
sätt jag åtagit mig att afegna medel betala
Bergman Swanberg & Co skuld till dem; och till
ders daglig bevisning, derom förklarats, besträ-
der jag all betalning, fyrrunderligt som jag,
på sätt jag redan förut framhållit, vid 1877
års utgång uttryckligen förklarar det jag ef-
teråt kunde taga någon befattring med
Bergman Swanberg & Co under triset varande skul-
ten Bergman Hummel & Co. Vid ordandet om
kontraktet af den 7 Februari 1877 och äfven
på andra ställen uti sin inläga påstå Berg-
man Hummel & Co att jag utaktlåtitt att af-
lemna eller rättare sagt afsejttligen undan-
hållit dem redovisning afver de af mig verk-
ställda försäljningar af Båtekörsmåns till-
verkning. Afven härutill hafva Herrar Bergman
Hummel & Co mot bättre vetande framställt en ge-
osanning. De hafva sig allför väl bekant att
jag städes ärligen aflemnat redovisningar
afver mina försäljningar till Bergman Swanberg
& Co, hvilka hafva kift sig ombetradt för att
ningon afsägen och hos hvilka samtliga sägen
rörande handlingar förvarats. Likaledes att
Bergman Hummel & Co fullt medvetna om att

icke någonsin före denna rättsegångs bär-
gan för mig tillkännagifvit önskan att redovisning-
arne skulle aflemnas till dem, utan hafva de
helt enkelt åtnöjts med att låta i Bergman,
Swanberg & Co kontor genomse och granska dessa
redovisningar af en person, som de själve der-
till utsett. Jag yrkar förty att Bergman Hum-
mel & Co styrka sitt påstående att jag undan-
hållit dem dessa redovisningar eller i afsejtt
icke till mötes gått deras uttalade önskingar
beträffande redovisningarnes aflemnande. Här-
vid bör jag dock gerna för att tillägga ett
hryphäl (såsom Bergman Hummel & Co behaga ut-
trycka sig) emna att mina motparter på sätt
Härads Rätten äfven synes hafva fattat saken, ic-
ke hafva något att skaffa med dem af mig
junta Bergman Swanberg & Co beedifua bildnikes af-
fär och att några redovisningar för försälj-
ningens af sådant virke icke kunna ens ifråga-
komma. Herrar Bergman Hummel & Co äro vidan
vidt och besatt om de i början af år 1880 uppnått
tade kontrakt-förslagen, som de påstå vara kin-
dande mot mig; eller, med andra ord, de vilja
begagna sig af de rättigheter, som enligt sam-
ma förslag, derest de beifvit godkända, skulle
hafva tillkännat dem, utan att fråta sig vid
de skyldigheter, som kontrakt-förslagen åbött
dem. Därför punkten uti det af mig uppnåttades

kontraktsförslaget innehåller dock att Bergman
 Tranberg & Co skuld till Bergman Hummel & Co
 räknas efter det salda Båtskärens båt ut-
 visar. Uti det af Bergman Hummel & Co upprä-
 tade kontraktsförslaget 1° åter heter: "Bergman
 Tranberg & Co skuld beräknas såsom Bergman
 Hummel & Co bokslut för 1878 utvisar till Kronan
 92833.50". På jag nu ytterligare tillägger att
 Bergman Tranberg & Co skuld, enligt deras bokslut
 för år 1878 utgjorde 79154.10 & 43 öre och med dessa
 skuldbelopp jämföras beloppet af den skuld
 som nu utskädes, finner man alltför väl hu-
 runvida Bergman Hummel & Co själve ställt sig
 kontraktsförslagets första punkter till efter-
 rättelse. Men oaktadt de således helt och hål-
 let ignorerat förslagets bestämmelser rörande
 de deras skyldigheter, vilja de dock tilltränga
 förslagen, i de delar desamma röra Bergman
 Hummel & Co rättigheter, kraft af verkliga kon-
 trakt. Jag upprepar dock mitt förra påstå-
 ende att kontraktsförslagen såsom af Kontra-
 kternas icke antagna, ej kunna medföra den
 ringaste kraft. Vid tal om dessa Kontrakt
 kan jag icke underlata att här vidröra en
 omständighet af ganska egendomlig natur.
 Uti förtärande af Bergman Hummel & Co
 rättade kontraktsförslags 1° uppräffas Ber-
 man Tranberg & Co skuld enligt Bergman Hum-

mel & Co bokslut för 1878 utgöra 92,833.50 öre.
 Efter sågde års utgång har, såsom äfven Berg-
 man Hummel & Co medgifvit, emot skulden
 irbetat omkring 37000 Kronor och Bergman
 Hummel & Co hafva derefter icke hemmat Berg-
 man Tranberg & Co ett enda öre. Detta oaktadt
 har firmman 92833 Kronor (afsedt att deremot
 afbetalt omkring 37000 Kronor) under löppet af
 åren 1879, 1880 & 1881 varit till ej mindre än Kr
 195,772.52 öre, som nu utskädes. Framman en
 ganska rätt vänterint! Denna omständig-
 het har fört under denna rättegång blifvit
 vidrörd, men Herrar Bergman Hummel & Co, de
 der annars ej synas spara på ord och långa ha-
 rangor, hafva funnit lämpligast att med tygthet
 förbigå densamma. Jag vågar dock anhålla
 att Bergman Hummel & Co täcktes hemna en tillfreds-
 ställande förklaring äfven detta märkvärdiga
 faktum, ty utvärden af en slik förklaring mås-
 te ovilkarligen i betänklig grad förunga ver-
 kan af Bergman Hummel & Co förklaringar om
 rättmätigheten af deras ifrågakörande förklaring
 anspråk. Vidare hafva Herrar Bergman Hum-
 mel & Co uti sin senaste inläga äfven egenat
 den af mig och Bergman Tranberg & Co beskifne
 bilvikes affären en icke ringa del af sitt
 ansvar. Jag hoppas dock att Bergman
 Hummel & Co nu sent omödelv kommit till upp-

fattning om att de med den affären intet
hafva att skaffa utan att vinsten deraf, en-
ligt vanliga rättsbegrepp, måste tillfalla de
personer, som drifva affären och ingen an-
nan; ty vare förhållandet annorlunda, kan
man med skäl befara, att en hel mängd spe-
kulanter skulle yppa sig, som vore villiga att
dela vinsten af Bergman Hummel & Co. enskilda
affärer. Bergman Hummel & Co. hafva vidare för-
säkt nisa att jag vid handhafvandet af det
mig anförteorda uppdrag beträffande försälj-
ningen af Båtskärsnäs tillverkning skulle ha-
va handlat orodligt emot mina hufvudmän.
Och försäkra jemväl att detta "är ådågalagadt".
Fulagsförfattaren måste dock hålla mig un-
siktad för att jag vågar påstå det något så-
dant icke torde vara "ådågalagadt". Jag för-
modar nemligen att verkligheten om ett bratt
ligt förfarande, fädant, som det emot mig
angifvas, icke styrkes genom en mängd för-
mindelser, oberösta tillvitelse och motpartens
försäkran om att brattigheten är ådåga-
lagd, utan torde dertill skaffas bevis, jä-
samt som jag stadgar. För styrkande af det-
ta sitta påståenden hafva Bergman Hummel & Co.
hufvudsaktligen framhållit följande om-
ständigheter, nemligen:

1° att jag undanhållit dem redovisningar

- äfrer försäljningarna;
2° att jag i inkasserade faktura beloppen
godtagit dem 2% lägre ränta än afvarenskam-
met vore;
3° att jag, utan särskildt bevis på digande lå-
sinnigt bortgått Båtskärsnäs tillverkningar
till icke prisen;
4° att jag skulle hafva använt mina hufvud-
mäns egendom till sin enskilda nytta; samt
5° att jag icke till dem utbetalt vinsterna af
affären.

Låtom oss nu se huru med dessa tititeler,
som Bergman Hummel & Co. med hänsäkerhet
förklara vara "ådågalagda" förhåller sig Be-
träffande då först redovisningarna, så har jag
redan i det föregående bemött påståendet
derutiinnan och enligt detta bemötande åten-
står för Bergman Hummel & Co. att styrka det de
beträffande redovisningarna befunnat mig nå-
ra påståenden, som jag icke efterkommit. Vid-
kommande påståendena har jag redan ge-
nom de vid senaste sammanträde till Rätten
inlämnade bevisat grundlösheten af Berg-
man Hummel & Co. tillvitelse derom och tror
jag mig derigenom hafva befunnat svar på Berg-
man Hummel & Co. framställda, uti deras tanke
synnerligt "knaggliga" fråga om det är rätt
eller orätt att i inkasserade faktura beloppen

beräkna 2% mindre ränta än afvarens kommit
 är och sedan att förhålla redovisningarna i fy-
 ra år; Och synes mig det lemnade svaret vara
 icke allenast fullt tillfredsställande utan af-
 ven af den beaktelsen att det utgör ett tyd-
 ligt bevis på Bergman Hummel & Co försäk att,
 oaktadt sin självberisade rättfärdighet, fara
 fram med osanningar, då verkliga bevis ej
 finnas att tinga. Hvad dernäst beträffar
 den egenmäktiga och lättsinniga försäljning-
 en af Båtskärensås tillverkningar, så synas
 Bergman Hummel & Co icke hafva haft rätt klara
 för sig, från hvilken sida de med bästa ut-
 sikt om seger borde i denna punkt angripa mig.
 De synas nemligen hafva truskat, humvilda de
 borde bestida det jag haft uppdag att verk-
 ställa försäljningar, eller icke; och emellan
 dessa två alternativ hafva de stannat, än haf-
 va de väntat sig åt det ena än åt det andra
 men icke vågat intaga bestämd position på
 någotdera hållet. Och att hvad de uti sina
 inlagor ordet torde dock aftryckt framgå
 att Bergman Hummel & Co, oafsedt några små
 motsägelser erkänna det de lemnat mig up-
 dag att förlägga Båtskärensås och realisera
 dess tillverkningar; och besvarar jag mig
 förty besväret att vidare framställa lin har
 varande bevisning derom. Något särskildt

myndigande att försälja speciellt 1879 års
 tillverkning torde vid sådant förhållande
 icke hafva varit af nöden. Men står således
 att se huruvida jag lättsinnigt verkställt för-
 säljningen. Hvar Bergman Hummel & Co haf-
 va visserligen förklarat sådant vara "åbaga-
 lagdt", men bevisen därför hafva de hållit
 för egen del, såvida man icke vill försom bevis
 anse den omständigheten att jag besökt mig till
 Paris och der försålt 1879 års tillverkning till ena-
 handa priser, som Bergman Hummel & Co själfr
 och andra trävaru-exportörer erhållit. Men
 denna omständighet torde icke kunna betraktas
 såsom bevis för "lättsinne". Ej heller torde den
 omständigheten att jag försålt 1879 års tillverk-
 ning, oaktadt träsågspriser varit låga, kun-
 na räknas mig till last, då man betänker att
 jag enligt förtid åberopade kontrakt åtagit
 mig att "realisera" (märk väl realisera - icke
 i afaktan på höga priser, i lager hålla) Båts-
 kärensås tillverkning "på bäst möjliga sätt" en-
 mot skyldighet att därför vid ända flutt redovisa
 och Bergman Hummel & Co ej heller på ringaste
 sätt styrt sitt påstående derom att jag af-
 hvar för Bergman befrut förbjuden att verk-
 ställa några försäljningar. Hållande men
 Bergman Hummel & Co att det tyder på lätts-
 inne att säga hvad som ej fanns och hvad som

icke var cheppningsdugligt, men icke heller detta bevisar hvad dermed åsyftas, då man tager i betraktande att jag icke tagit någon befattning med försäljningen och lastningen af riket från Båtskärens utan endast försått de partier, som förvaltarna af sägen uppgjifvit böra derstädes finnas. Så vidt jag kan finna hafva Bergman Hummel & Co icke i minsta mån styrkt att jag vid försäljningen af Båtskärens tillverkningar skulle handlat i någon oedlig afsigt mot mina hufvudmän afseendet af försäljningarna derest de verkstälts af Bergman Hummel & Co, måjligen blifvit bättre än en sak, som jag icke begyr mig om att bestå, ty sådana förmågor som Bergman Hummel & Co borde vara ställda, men faktiskt är att jag vid försäljningen af 1879 års tillverkning erhöi i medeltal lika höga priser som Bergman Hummel & Co själva, äfvensom att de för närvarande å denna ort vistande delegen i firman Bergman Hummel & Co efter åtskilliga påstättningar försnått mig att äfven under detta år fortsätta förlägga deras andel af Båtskärens samt omhugna realisering af sägens tillverkning, hvilket synes bevisa att jag dock för dem är behäflig och ingalunda föflit mina förra uttåg eller för illa som Bergman Hummel & Co, för minnande af sitt mål,

tit påskina. För att emellertid Bergman Hummel & Co ordande om min oedlighet icke må återsälla på den själva anhåller jag att de i beståndet / icke besakande och dock hållande / ordalag uppgifva hvaruti min oedlighet skulle bestå och sedan lagligen öfverbevisa mig därom. I sammanhang härmed anser jag, mig hafva skäl påpeka huru som Bergman Hummel & Co icke hafva kunnat beståda mitt påstående derom att 1879 års försäljningar af mig verkstälts i förvärd med Herr Hummel, hvilken således i tillfälle att när som helst lemna mig förbud att fortsätta med försäljningarna af Bergman Hummel & Co andel af tillverkningen, derest de verkligen hyst en sådan önskan, äfvensom att Bergman Hummel & Co uti sin vid förledet års härting till Rättern inlemnade inläga uppgifvit den förlust, som genom den af mig verkställda försäljning af 1879 års tillverkning skulle hafva tillkommit Båtskärens sågverks intressenter till icke mindre än 17,000 Kr och uti sin vid senaste förmantande inlemnade inläga meddeat denna förlust till 76,787 60 öre men att äfven denna sistnämnda summa är riktig i ty nämningen att derifrån ytterligare bör afdragas ett ås ränta på den af mig år 1879 försälda tillverkningens värde, utgörande 167,000 kronor, assurance och en mängd andra af för riket uppläggande

för vintern härflyttande kostnader. Widkam-
mande åter påstod det att jag skulle hafva an-
vänt mina hufvudmännens egendom till enskild
nytta, så har jag redan till en del bemänt det
samma. Jag anhäller nu endast att Bergman
Hummelöf närmare uppgifva hvilken del till-
hörig egendom (observera den tillhörig, egen-
dom - icke andas bättrike, med hvilket de icke
hafva något att skaffa) jag använt till en-
skild nytta, samt därefter bevisa denna väntiga
angivelse i bevis, på sätt lag föreskrifver. Upp-
lysningens kan jag äfven nämna att betäl-
ning för 'Becilias' sedan 1878 gånligt gån-
de till 7381.10% indrogs först år 1879 och att någon
ta av dessa penningar delförinnan icke kom-
mit ifråga och ännu mindre kunnat, jäson
man Hummelöf, i syfte att öka mitt skuld re-
gister, yttat, af mig 'undanskas'. Slutligen
hafva Bergman Hummelöf räknat mig till
att jag icke till dem utbetalt den på deras hälf-
sig berättande andelen af vinsten från jägrä-
den. Härvid bör dock märkas, att Bergman
Hummelöf i början af år 1877, då första förlag
kontraktet ingicks, hade innehaft förlag
Bätskärsmäs till ett belopp af Kronor 103 605.75
over. Senare återupade kontrakt åtog jag mig
att förlägga Bergman Hummelöfs andel af
gen med hvad som kunde för jägrädelens

drifvande erfordras utafver beordade innestå-
ende summor. Jag föint till Rätten inlämnade
handlingar åtes framgår att någon vinst un-
der de närmaste åren därefter icke uppstod af
rörelsen men väl förlust. Då Bergman Hum-
melöf icke konstant inbetalade sin andel af
förlusten, nödgades densamma afräknas från
deras i verket innestående förlag, som deligenon
betydligt nedgick från förstasade ursprungliga
belopp. Där att enklighet Bergman Hummelöf
för förlag skulle uppgå till den ursprungliga
summa, som borde innestå i förlaget, hafva
senare årens vinster godtgjorts deras förlagska-
ta, som, dessa vinster inräknade, icke av år
nu uppgår till förenämnde belopp. Således
hafva vinsterna i själva verket kommit Berg-
man Hummelöf till godo, ehuru de ej utbetalt
direkte till dem, hvadtill jag ansett mig icke
vara genom af emellan träffade afviken kom-
mehet pliktig. Innan Bergman Hummelöf i
verket innestående förlag uppgått till den
förlust bestående summor Bergman Hum-
melöf söka vidare i sin inläga bevisa det
jag som skyldig ansera för betalningen af
Bergman Hummelöfs skuld och säga sig haf-
va en öfverflödande bevisning delför. Båda
oss mottaga denna öfverflödande bevisning
i närmare skärskådande och pröfa tillika

heten af densamma. Såsom stöd för ifråga
varande påstående lägga Bergman Hummel
f. hufvudsakligen följande, nemligen:

1.) att jag enligt kontraktet af den 7 februari
1877 (allegat d. 9) åtagit mig slik ansvarighet,
2.) den ytterliga lättninghet som med 1879 års
försäljningar af mig gjordes; samt
3.) att jag till väsendtlig del vare orsaken till
att Bergman Hummel f. olyckligtvis nåkat blif-
va Bergman Hummel f. fördringsägare.
På sätt jag redan framhållit har jag genom
afven afseende kontrakt alldeles icke åtagit
mig någon personlig ansvarighet för betalning
af Bergman Hummel f. skuld utan endast ut-
fäst mig att af inkomsten för Bergman Hummel
f. andel i tillverkningen vid örets slut inbetala
en del af skulden. Huruaf följer naturligen
att om någon behållning af sågverken för
Bergman Hummel f. upptogs, hade jag intet af
till Bergman Hummel f. inbetala. Detta oakt-
adt har jag för att tillmätas mina matprater
under de år jag förlagt och förvält påskars
tillverkning, till Herran Bergman Hummel f.
inbetalt 2 Bergman Hummel f. skuld samman-
lagdt ca Kr 170,000; och som Bergman Hummel f.
skuld vid 1877 års början, då jag öfvertog för-
dragskapet, var i rundt tal 177,000 enligt Berg-
man Hummel f. böcker så gladda jag mig af

ser att mina matpraters fördam af Bergman
Hummel f. varit närmast betäckt, till det
förliden höst den stämningen åtföljande konto
kamant erhålls, upptagande Bergman Hummel f.
skuld ca Kr 195,000; hvilket förhållande på mig gör-
de det mest sorgliga och vidriga intryck. Likaledes
har jag tillförene visat följande i Bergman
Hummel f. påstående att försäljningen af 1879
års tillverkning bedrefs lättninghet; och derom är
således intet att tillägga. Återstår för endast de
omständigheterna att jag vare orsaken till att det
första kontraktet emellan Bergman Hummel f.
och Bergman Hummel f. kom till stånd. På jag år
1874 utträdde ur firmans Bergman Hummel f.,
träffades emellan mig och de öfriga delegaterna
i firmans en öfverenskommenhet, enligt hvilken
dessa delegaterna afvetoگا firmans hela fördam
hos Bergman Hummel f. och dermed var den sa-
ken uppgjord. Hvad dertillfirmans församling emel-
tan mig, och de öfriga delegaterna i firmans tade
nimen icke kunna lifra förhållande för Rättens
pröfning och allra minst kunna ligga såsom
grund för bedömandet af en förvarande tvist.
Hvad Bergman Hummel f. för öfrigt an-
fäst till stöd för sitt yrkande i denna punkt
fäsom: att jag till Bergman Hummel f. på be-
delt afsett haffparten i Engaren till stund; att
Rättens förhållande blifvit för litet godtygjad

för den ned, som derifrån tagits till sagde öfver
 att jag, såsom delegare i firmen Bergman Hummel & Co
 var den, som ställte för hushållningen med
 Bergman Hummel & Co; att Bergman Hummel & Co
 der åren 1875 och 1876 förtjänat på enskilda affärer
 att Rättskärnans bokslut "upprättat"; att Bergman
 Hummel & Co vid mitt utträddande ur firmen
 öfvertagit min andel i fördelen af Bergman Hummel & Co
 att jag vid utträddandet ur firmen Bergman
 Hummel & Co "upprättat" de öfrige delegare
 deri samt hotat dem med rättegång och annat
 dylikt, som de framkallat, synes mig vara följande
 att något bemötande deri ej behöfver ifrågakom-
 ma och af den verkställighet, att man med genom-
 såndet deraf oöfverlåtligt måste med författ-
 ren af Bergman Hummel & Co utläsa utropas: "Vad
 är detta för prat utan mening". Desamma kunna
 ju tjena såsom exempel på den "öfverflödande
 bevisning", Bergman Hummel & Co kunna inte
 komma. Skada blott att ingen annan, än de, till
 de kunna fatta en slite "bevisnings" bindande
 efter att skulda hafva bemött premisserna i
 Bergman Hummel & Co utläsa, går jag nu att i kort
 framställa några anmärkningar rörande öfriga
 klausulerna. Rättsaffären föreställande sig
 följande och följande punkterna, rörande redovisningarna
 och skattelagen, hade desamma, på grund
 af hvad vid senaste sammankommande förelagts minn-

af sig själv förfalla. Vidkommande ser näst
 Bergman Hummel & Co yrkanden i andra och fjärde
 punkterna, för synas desamma helt och hållet
 grunda sig på den föreställning, att jag "obehörig-
 gen" och "egenmäktigt" verkställt realiseringen af
 Bergman Hummel & Co häft af Rättskärnans tillverk-
 ning. Jag vågar dock tro att det genom hvad af
 parterna i målet ömsesides anfäktts blifvit fullt
 ådagalagdt att jag ingalunda obehörigen och
 egenmäktigt utan tvifvel på grund af mig ten-
 nade uppdrag af Rättskärnans intressenter verk-
 ställt ifrågakommes realisering. Och då grunden
 för Bergman Hummel & Co yrkanden i dessa punk-
 ter fädes förfaller, måste ju öfriga yrkan-
 dena, såsom grundlösa, förkastas. Hvad sedan an-
 går yrkandet i tredje punkten så anser jag mig
 hafva i det föregående visat huruom Bergman
 Hummel & Co inte på minsta sätt styrkt det jag
 skulle hafva ötagit mig betalningen af Bergman
 Hummel & Co skuld till dem eller att någon an-
 del i vinsten af den bilrutesaffär, som af mig
 beklifvits jemte Bergman Hummel & Co, bör tillfalla
 Bergman Hummel & Co. Och hade följande yrkandet
 i denna punkt, af enahanda skäl som de vänt
 i denna punkt, förkastas. I det fjärde punkten
 föreställa Bergman Hummel & Co yrkandet om mitt
 följande till mig ut af 1000 Kronor, som skul-
 de vara utfäst för bytande af föreskrifterna

uti något ingånget kontrakt. Jag tillåter mig dock fortfarande bestida att Bergman Hummel & Co framställt några som helst förnuftiga skäl för detta yrkande. Innan nemligen något slikt rite skall kunna å mig tillämpas, måste Bergman Hummel & Co öfvertygande visa:

1/ att jag genom något ömsesidigt bundande kontrakt utfärdat mig, att till dem utbetala något rite, derest jag inte fullgjort de förbindelser, hvartill jag enligt samma kontrakt förbundit mig; samt (sedan sist omnämda omständighet först blifvit lagligen utredd)

2/ att jag inte fullgjort den afleverens kommission, hvars fullgörande ritet skulle afse. Dessa äro de "dagliga grunder", som Bergman Hummel & Co yrkande å denna punkt helt och hållet sakna, utom hvilka Bergman Hummel & Co ordande om mitt föllande till ritet - vare detta ordande sedan hur långt och vackert som helst - måste anses utgöra endast "tomt prat" -

Såvitt jag hafva Bergman Hummel & Co uti senaste punkten yrkat mitt förpligtande att till dem utbetala hälften af den uti 1879 års försäljningsräkning Båtskärsnäs intressenter påfordra för min utländska resa och telegrammer under samma resa, utgörande hela denna summa Kronor 1590.85 öre. I anledning af detta yrkande vill jag endast framhålla, att Bergman Hum-

målske sjelfre uti sina afgifna redovisningar öfver försäljningen af Båtskärsnäs tillverkning under de fyra år, belönde försäljningar af dem ombesörjdes, påfört såsom provision till agenter samt ersättning för egna försäljningskostnader för England 5 1/2% samt för Frankrike 4 1/2% i hvilken procentberäkning borde, på sätt Bergman Hummel & Co sjelfre uti sin vid förledet års härting till Rätten inlemnade "Påredning" under kapitlet om "Försäljningskostnaderna" upp gifvit, ingå, bland annat, ersättning för deras "egna ärliga utländska resor i och för försäljningarna". Då man vidare tager i beträktande att Bergman Hummel & Co, oaktadt de sålunda påfört ganska höga provisioner, dock funnit sig befogade att i 1875 och 1876 års försäljningsräkningar ytterligare, under rubrik "andel i Herr J. H. Bergmans Agenternas resor" påföra Båtskärsnäs intressenter 677 kronor samt 93.75 öre, men att jag deremot i mina försäljningsräkningar förutom egen provision (2% af netto behållningen) påfört endast hvad jag i verkligheten utbetalt, torde det för envar vara klart huruvida just Bergman Hummel & Co hafva skäl att motsätta sig betalningen af den på deras andel beläpande hälft af ifrågakommande kostnader, hvilka utgöra de enda resekostnader, jag till dato påfört Båtskärsnäs Årsgång. Och afver-

lemmar jag i äfrigt åt vederbörande Rätter att
 afgöra denna tvistfråga. Nederkalix den 7de Fe-
 br. 1883. Joh. Sällström
 under hans föredagning Bugman, beträffan-
 de yrkandet, att han måtte förklara, huru Ben-
 beer Swanberg & Co skuld från 1878 till 1881 års
 slut kunnat väla från mittiaktvårtusen åttahun-
 dra trettiofem Kronor 50 öre till ett hundrannatvå-
 femturen sjuhundra fjuttiosju Kronor 50 öre, gen-
 målade, att den af honom ingifna Kontakvante
 utgjorde tillräckligt förklaring i detta afseende.
 Bugman ingaf härpå följande skrift:

Till Nederkalix & Canads Rätt!

Vi hafva åter att byta tankar med vår an-
 dra motpart, Herr Joh. Sällström, nu med an-
 ledning af hans senaste skrift till Rätten. Vår
 motståndare börjar, som vanligt, med stora ge-
 ster, att två sina händer, såsom hade han in-
 genting med saken att beställa. Men under
 tiden har vår senaste utlaga till Rätten mellan
 kommit. Det går ej så lättvindt att trå sig för-
 från, hvad der står skriftligt. Med tagna för-
 giv, så långt vår förmåga sträckt sig, hafva
 vi der på ett återgiffva, hvad oss ålåg, och hvad
 vi trogits att bringa fram i ljuset. Vi våga
 trö, att en hvar, som i verkligheten känner
 till förhållandena, måste tillstå, att bilderna
 Rätt och belöde. Vi anse ej så mycket vara att

tillägga. Alltid dock något! Vid första rätte-
 gångstufvillet kräpa redovisningarna för år
 1881 fram. Det var ögonblicket innan föllan-
 de domslut var att vänta; således - af pligt -
 känsla som syssloman, icke af nödtvång. Men
 vid samma tillfälle var det ett annat litet till-
 lägg, som fick äfra sig att gå, gå ut i vida
 världen - och ingen kunde tänka ett det skulle
 råka ut för någon skalk, som skulle taga de
 små i sin tjänst. Dock så gick det! Den ena af
 paret heter Sällströms skrifvelse till Hummel
 och vet att berätta: "Får det Kommande året -
 således för 1878 - måste en liten förändring ske
 i afrensningsskatten, som tillfades sisthuden fe-
 bruari - rätt så; den 7 Februari och rörande rän-
 teberäkningen, så och så. Och den andra lilla
 bytingen Kallas Hummels svar till Sällström och
 den går in på allt, hvad den andre fordrar med
 dessa ord: "Hvad nu de tvänne anmärkningarna
 beträffar, som du gjort mot fjolårets afrens-
 ningskommande, så får den för 1878 tillämpa samma,
 som du uppgifvit. Det vore nog förligt att släp-
 pa ut på egen hand sådana der små frispäkar
 re, men hvad var att göra? Skellan Seylla och
 Charybdis gäldade rådet. Slutligen fastna för
 extra provisions- eller räntebestämningen i
 försägnings beloppet - eller också afslutligen
 fastna för 1877 års Kontak. Den sista risken var

re väne, men man satt ju redan fast, och de
göra stöd för dörren! Vi hafva således att gif-
va Sällstämman upprättelse i vår reklamations-
med hänsyn till räntan i försäljningsbelopp-
pen för åren 1877 & 1878, hvadutinnan vårt kuf-
sålendes förfaller; men detta rör dock en obe-
tydliggheit, ett intet mot det stora hela. Den som
framstälde reklamationen, begick dock för-
der förrättigheten att för sin balagsman red-
göra för förhållandet och Sällstämman var i Stock-
holm, då det skedde och fick antagligen hä-
ra deraf - men från intetdera hållet förpar-
des någon anmärkning deremot. Förutom det
afgörande vittnesmålet i saken, af de båda be-
rättakterna, ger detta ~~en~~ stilla intermedo
ytterligare bevis på, hurusom vi vara färdiga
att gå tillmötes, alla, något så när resonliga
föreslågningar - öfver för det gångna, första kon-
traktsåret medgafs ränte - godtgörelse af des-
sa extra 2%, hvarmed således försäljningskon-
naden höjdes och detta trots räntan redan
färdigt var tilltagen till 8%! Öfverenskomme-
lsen af den 7 Decr 1877 innehåller nu bland annat:
"Som Bergbom & Franberg & Co andel i tillverknings-
enligt berörde Kontrakt - af den 30 December 1877
utgör säkerhet för nämnde afbetalning - af en
tredjedel af Bergbom, Franberg & Co skuld - så för-
binder sig Sällstämman att, af inkomsten för åren

1877

andel i tillverkningsen till oss vid årets slut in-
betalas - - en tredjedel af deras skuldbelopp med
upplupen ränta - " Och just denna öfverenskom-
melse är det, som Sällstämman, i bref af den 19 De-
cember 1877, förklarar vara gällande med den
lilla förändringen, som genast beviljades. Så-
ledes fullständigt klart, att den andra delen af
Bergbom, Franberg & Co skuld, vid 1878 års slut, ber-
de af Sällstämman betalas - För 1879 fortfor Säll-
stämman med sitt uppdrag, samma rättigheten
medförde samma skyldigheter. Men som betal-
ningen, till en del för 1878 och i sin helhet för 1879,
utblef, så lär det ej kunna hjälpas, att betal-
ningen står kvar för Sällstämman att fullgöra. Den-
na Sällstämman icke fullgjorde och således kvar-
stående, betalningsskyldighet för Bergbom, Fran-
berg & Co, fann sedermera sitt uttryck i Sällstämman
erbjudande, enligt promemorian af 1879-1880, att
betala hela resterande beloppet, men mimer, till
följe af 1879 års olyckliga operationer, på en
lång amorterings tid af tio år. Öfver dermed
vara vi beredde att åtnöjas, men oak samma;
från alla sina förbindelser, de må ingå hur
och hvar och när som helst, så har vår veder-
part privilegium på att göra sig lös, när
han så vill - så står det i hans Katekes. Nu
framföres på scenen en person, som med sitt
balags angelägenheten färdigt och äman denna

rättegång börjats, ike tagit någon befattning.
 Tänk hvad dåliga exempel smitta! Medels sin
 Tållstämning själv; han gjorde heller ingenting, hvar
 ken godt eller ondt, han endast var vår balags-
 man! Men Svanden har ej mer än nått och
 jmnt hunnit understryka den citerade me-
 ningens slutord, förän han stöter på firmans
 Bergman, Hummel & Co i förtien med sina an-
 lägenheter och med afvarens kommission vid 1879.
 års slut. Med hvem var det Svanden hade
 att beställa? Måne ej jmt med den balags-
 mannen, som aldrig med sina angelägenheter
 tog någon befattning? Men "lik ja ej titta"-
 menar Svanden och låter nu individerna,
 lik droppar i hafvet, försvinna under firmans
 fulla armat. Från början af året hade denne
 balagsman och Svanden väl kunnat ha nå-
 got mer att med hvarannan beställa, men det
 var då, som Svanden så behändigt dök ned
 i Wensen - och tittade upp i Paris. Men "dersom
 Kontrakts-förslaget konvenerade ike" an-
 go viist, gjorde de det! Tållstämningens promemoria
 konvenerade af förtiäffligt. Vi endast konvenerade
 den i fullständiga delar och gjorde
 af en promemoria, ett Kontrakt i 3 sin upp-
 sats hade Tållstämning bland annat utlemnat
 villkoret, att han ejde att sälja Båtkärsnäs
 tillverkning och därför tillgodoräkna sig sin

provision. Detta skedde ju påtagligen icke der-
 för, att han ville hafva detta vilkor bort ur
 Kontraktet utan endast därför, att detta lika-
 som arvodet till Bergman, Hummel & Co, vites-
 bestämmelsen och tvists afgörande genom
 Konvencionens, hvilka samtliga vilkor Tållstämning
 ej heller i sin promemoria upptagit, hörde till
 de äldre gällande betingelserna, hvilka vi som
 gått i nyg drag att upprätta Kontraktet, hade
 att låta ett hvant, på sitt lämpliga ställe in-
 flyta. Och detta vårt projekt-kontrakt, bilaga
 A: 25 d, skulle ike vara uppsatt "på basis af de
 äldre afvarens kommissionerna och Tållstämningens pro-
 memorier? Våtom af då jämföra detta vårt pro-
 jekt-kontrakt med Tållstämningens uppsats, förlags-
 Kontraktet af den 30 Dec 1871 samt afvarens kom-
 mission af den 7 Febr 1877, och låtom af gå ige-
 nom punktet för punktet. Vårt Kontrakts
 §1, angående betalande af Bergman, Hummel & Co
 skuld, till innehåll ett lika, ehuru andra ord
 med Tållstämningens promemoria §1. dock med ett
 enda undantag, detta angående beaktningen
 af skuldbeloppet, hvantill vi senare skola
 återkomma.
 §2, angående förlaget fullständigt på ba-
 sis af Tållstämningens promemoria §2.
 §3, angående utbetalning af vinstbelopp och rä-
 tor, lika med Tållstämningens promemoria §4 och

ista delen af §2.

§4 angående byskrivningen och varuvinsten li-
ka med ofta nämnde promemoria §5.

§5 rörande förbud för rikesaffärer i Kalix
och Långis floddalarna, på basis af Lallströms
promemoria §6.

§6 angående Bergman, Tranberg & Co, arvode för
skötsel af Nätkärensås, utelemnadt i Lall-
ströms promemoria, men upprättad på basis af
förlagskontraktets §4.

§7 bestämmande Lallströms provision på försälj-
ningarna, utelemnadt i Lallströms egen hand-
skrift, men nu upptagen lika med afrensenskom-
missionen af den 7de december 1877.

§8 angående ritsbestämmelser, icke förekom-
mande i promemorian, men i likhet med för-
lagskontraktets §8.

§9 rörande tvists afgörande genom Kompro-
miss, lika med förlagskontraktets §8.

Och härmed är nu jämförelsen afslutad, flera
paragrafer finnas ej. Angående det Kontrakt
som vi nu genomgått, hafva vi påstått, att det
var uppsatt "på basis utaf de förra afrensens-
kommittéerna". Lallström åter påstår, att det
var, himmelsvidt skildt derifrån, att det
speciellt visade honom - vilde åhvalfra honom
en mängd skyldigheter, utom att tillerkänna
honom måga som helst rättigheter och lufthäffan

Bergman, Tranberg & Co, af ungefär enahanda be-
skaffenhet i Trägaras nu hulkendera af dessa
paktändan är med samningen afrensostäm-
mande? Erbjud värt Kontrakt åt Lallström
ringa som helst rättigheter? Det gaf honom
allt, hvad han begärde $\frac{1}{3}$ del af vinsten i bysk-
affären m. m. och mer än hvad han, i sin pro-
memoria upptagit, afren hans provision på för-
säljningarna. Hvad skulle det mera ge? Tack-
gjorde fullständigheten af värt Kontrakt Lall-
ströms ställning till af såme är hans egen
promemoria, som ju var ofullständig. Och
Bergman, Tranberg & Co ställning blef den såme,
derför att vi upptagit det dem tillkommande
arvodet af Kronor 2000: - om året, som Lallström
utelemnadt? Blef den ej snarare bättre? Jo icke.
Gav blif den sämre - och det var den stora
och enda skillnaden emellan Lallströms förra
och värt Kontrakt - skiljaktigheten i stilist-
ringen af §1, som vi redan antagit. Vi hade
nämligen förskrifvit, att Bergman Tranberg
& Co skulde beräknas såsom vårt bakelit för
1878 utvisade? Lallström hade deremot antek-
nat i sin promemoria: Bergman, Tranberg & Co
skulde beräknas efter det sålda Nätkärensås
bete utvisade. Men det är ej denna åtkilnad,
som Lallström fört sig vid, då han uppger
att värt Kontrakt var himmelsvidt skildt

från såväl föregående äfverenskomelser
som hans förlag. I själfröret var ju turen
frågan om Bergbom, Tranberg & Co. skuldbelopp
en fråga i och för sig, som lemnade alla de af-
riska Kontraktsskulderna deraf oberoende, endast
att Sallströms betalningsförmåga omfattade
större belopp. Det behöfdes endast att i Kon-
traktet utfylla, att Bergbom, Tranberg & Co. skulde
både fastställas genom Kompromissdom, och
denned den statuten undanröjd. Men i
samma verket var frågan om beloppet af Berg-
bom, Tranberg & Co. skuld till oss för tillfället icke
någon vidare statuten. Hagen af 1879 års
skarpa lex, förklarade Sallström för den påkrä-
vade artikelförfattaren, i dess egen bestad
a Skarbyn, att "gossarne" — hvarmed menades
Sitt Bergbom och Sitt Tranberg — numera äro vor-
ne så myniga, att man lindar dem king fingret
så att han, Sallström, lifvint fullständigt be-
rättigad, att för dem myniga samt att de
äfverlemnades åt artikelförfattaren, ensam,
att bestämma siffrorna af Svandernes skuld
till hans belag. Det låt ej då, såsom skulle
denne person hafva gjort sig Rind, som en
orättadig människas, allden minst, som om
han var ett mensklighets afstump, såsom han
nu af sina nedreuter utmålas. Kanke han
ord en idag kunna säga något till andan

af det sålunda passerade, var, enligt Sallströms
försäkran, den ifrågasättande skuldsättigheten,
såsom sagt, icke vidare någon skuldsättighet.
Och hur kunde det, från Sallströms sida sett,
vara tu tal om behålligheten af vår fordran
hos Bergbom, Tranberg & Co.? Vid tiden ifråga-
var det egentligen försäljningsomkastnader-
na, Transteins timret och bogseringarne, som
Bergbom, Tranberg & Co. reklamerade mot, men allt-
detta dock äfverenskomme, afgjorda saker, hvilka
upprörande Bergbom, Tranberg & Co. visserligen
sjelfre insågo vara ett nonsens, då deras för-
läggare, Sallström, i hvars händer de nu, med
hult och här befinner sig, varit med om allt, un-
der sin balagstid, med af gifva dessa frågor
sin fysionomi. Och för att få ett slut på alen-
haget, ville vi äfven afse något af vårt kraf.
Och icke var Sallströms den rätte mannen att
prycka några rabatter a Bergbom, Tranberg & Co.
skuld till oss. Sjelf hade han ju, som fullgjort
lätit oss till honom, som sedan är readt, be-
tala allt med Kronor 18,660.00 och derutan
lätit oss betala till honom sin utdelning
a Båtskärsmå, som alldrig i verkligheten fun-
nits till! Om detta sistnämnda förhållande
hade, han efter att under tre års tid hand-
lagt Båtskärsmå affär, nog hunnit förskaffa
sig den påtagliga förvisning. Under såda-

na förhållanden, kan man tänka sig något mindre än Talletions tillvägagående? Väl godkännat projektkontraktet, men återgå på sin färdande ställning till oss, som balagseman, som både berättiga honom att bli trodd, utan underskift, då han gafre sitt ord på aftalet bestånd. Och sedan låta oss komma med mytt förut med förändring i betalningstiden, som han sjelf och icke vi påyrkade och med deraf orsakade förändrade bestämmelser. Och sedermera alldeles som fört! Sin sitt knappast uppfylla en enda af alla de skyldigheter, som han sig åtagit, men deremot täga för sig alla de rättigheter som vårt aftal beviljade honom, och som han endast på grund af detta aftal var berättigad till. Men ännu ej nog! Talletion tog för sig mer än aftalet utfäste. Bland annat ökade han sina försäljningskostnader med 2%, som är räknadt nu alldeles som han gjord för 1880, men då såsom idag lagts, med erhållit haf. Lådan fardran, som framställd, hade kontraktets författare, för att gå till måtes, som nu, utan tvekan, gått in på och sådana för de förra åren redan var beviljadt fört med eller utan afsigt, men detta förtigande gaf emellertid anledning till att så miltigt dokument, som beskrifningen i ämnet, kom i dagen. Men utom det att Talletions

sin enskilda del, tag för sig till och med mer, än hvad aftalet berättigade honom, tog han för sig en stor del af resterande vinsten i Båtskärsnäs för åren 1880 och 1881 för att gifra den åt andra och åt hundra? Jo, att sina gäldenärer, sina egna gäldenärer, Bergbom, Evansberg &c, för att ders lättare sjelf komma på det klara med dem. Medhjelpare, som sjelfve voro delegare i verket var det visserligen äfven nödvändigt att hafva, då det gälde att förvandla Båtskärsnäs i väsendtlig mån till en privatstation för hjulketskeppning. Kring hvilken skätsel af verket i afsigt och skeppningarna af dess sågade tillverkning maner hade att röra sig, som hjulet kring sin axel. En sigtillverkning är i allmänhet ej till för att användas till stufning af andras hjulklastar, ej till för att få sig förbikat, plankor, använda att fylla mellanrummet mellan vata hjulkar, nyss dragna ur göv, hvaregenom de förle under vägen till lagrings utan blifva mer eller mindre till utseende och beskaffenhet förstärkt, att sågare prämar äro ej i allmänhet till för att, i mycket, med eller utan hyra, ligga vid sidan af andras hjulklastande fartyg och olit för att tillhandahålla andra mögla talster eller nigras. Ständande plankor som drigen. Detta kanske under det egna lastande fartyg gå ligga utan

last eller åtminstone bli illa betjente, så att lastning till slut måste under regn och storm föraseras för att återvinna den förlorade tiden. Fastän med risk att i tusendeltals Kronor påfylla ut med rabatter för ombordläggning af skepp, icke för skeppning och ängen konditionerna vara? Är en lastplats eller de som mar till för att utan hyra, användas af främmande personer till förvaringrum för deras tillvaror? Är en arbetare, så svårt att, under den korta sommaren i vår bygd, tillräckligt antal och utan afverksamhet anskaffa, till för att betjuna andra än dem, som de utslutande borde betjuna? Är förvaltarna af lönade för att låta sina egna intressen hänga sina principalers undan i skuggan? Efter Sällstoms reparation af hjelkskeppningen fingo Bengtson Swenberg af stora minnen af hjelkskeppningen för 1881, än af sin hal af pågäververkingen och Sällstoms själv, hade hela intresset var koncentreradt till hjelks affären! Inför Patten happar vi ej behöfva frustera bevisning om att ingen annan person än den, som egen en pågäververkingen, ett hus, egen rätten dertil, att ingen annan person utan bef, intänga i den andres tomt, under den anbestakt, och leka näfrare der, lägga fötterna kanske på hans talangs måttel och

häråpa egaren att akta sig för att titta det? Härå kan väl gälla samma regel; att hvar och en får korta på sig hushyra, liksom sina egna hushållskostnader. Har man ej rätt att visa sådant folk på dörren, och rätt att försäkra, innan de gå att de återgålda en all den skada, de gjort, och lemna igen, hvad de fått med sig? Och för allt detta står den redlige rysselmannen i spetsen; han den fordes hagsmannen, han hvars viktigaste intressen, vi ännu idag hafva att skata och leverera från intäga af andra; han sjelf, vår värste fiende! Helt tanklöst fortsätter denne Orarandens, så snart han känner det någorlunda tomt under fötterna, på talet om 1880 års Kontrakts aftal, sin väg: "emellertid fortsätter jag, återvänd af det misslyckade försöket till myn uppgörelse — med mitt förläggarskap — men rädd hafvets bång sloga en gång för tillsammans afver egyptiers hufvud. Har fortsätter således på grund af den gamla uppgörelsen? Men deri stod det ingenting om att han hade att med hjelkskeppningen från Västerbottens län beställa. Och nästan allt annat, hvad deri stod, uppfyllde Sällstom iaktat, och vi hafva aldrig utlagt ett enda öre? Sjelf erkände Sällstom i 1877 års Kontrakt, att Bengtson Swenberg af halffart i tid och

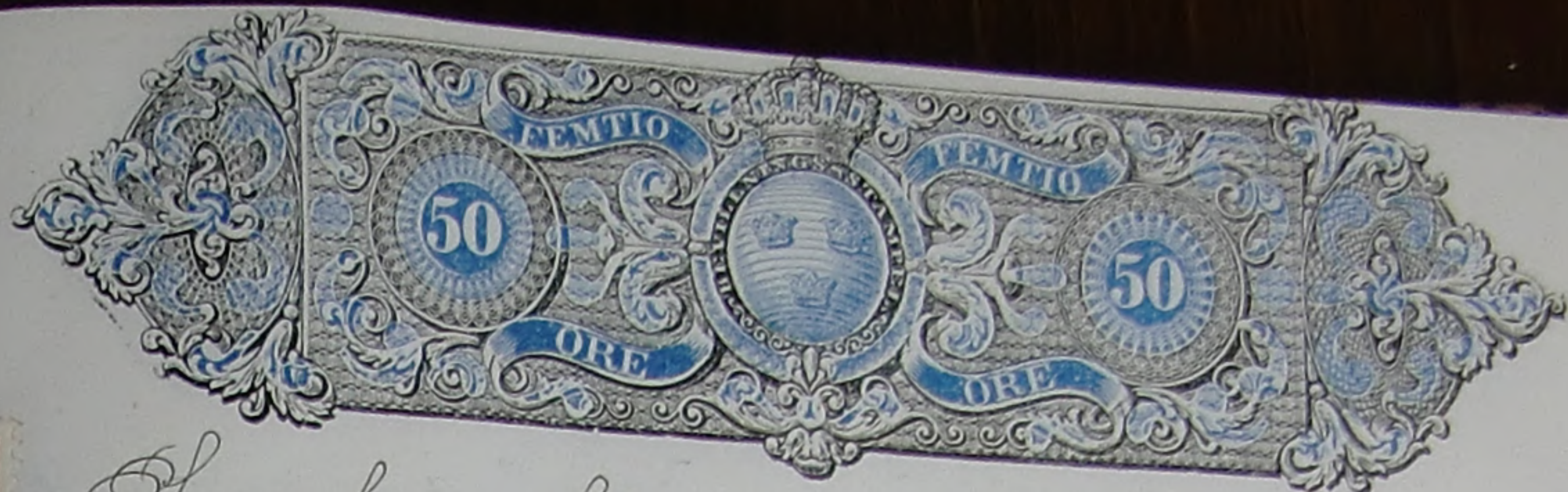
ringen utgjorde säkerhet för vår fardran
 hos dem och denne halffrakt jämte vår egen
 häft deri, pantsattes - visserligen ej före kö-
 sten 1881 - i Karantänsföreningen och upplöste Pål-
 ström, genom vår hand, Kontant Kronor 70,000.
 Utom allt annat, som han säker förringa,
 är äfven detta ingenting? Och han som dock
 hur som helst borde bestrida förlaget i sin
 helhet. Pålströms kalkyl äfven huru liten
 andel i förlaget, vi utlagt för 1879, är det af-
 riga likt. Om han skänkte bort, genom sin
 realisering för året, hela värdet af beräknat
 från 1878, ike var det under, att deraf ingenting
 stod kvar; men det var han och ej vi, som så-
 gjande, och lagret fanns, då året började. Om
 Pålström hade något mindre belopp till äfven
 i sin räkning med oss, då vi hade att skaffa
mångfaldigt större belopp till förlag för hans
 verksamhet under vår skötsel, hvad betydde
 det? Om Pålströms räkning, då våra stora
utlägg för hans, af oss dispanerade verksam-
 het, som sagdt, ej togs med i räkningen, så
 hade något litet saldo honom till godo, inga
 kunde var detta något för oss att taga
 på hyllan, såsom likvid af Bengtson, Tranberg
 & skulder till oss? Trätden säga vi af tvungen
 att, kort före denna rättegångs början, affär
 från Pålströms räkning gäster intill KR 15,000.

som stätt i Bengtson, Tranberg & Kredit såsom
 insättning genom Pålström och stätt den i
 anatal! Och denna äfverfäring trungos vi, så-
 som bekant, att göra för att få honom, att utan
stämning, till vårt Aktiebolag aflemna det
 antal aktier, som han förlemdit sig till det
samma afstå, något så när i likhet med
 hvad vi gjort. Pålström hade nämligen vid en
 bolagsstämma utfäst sig att, såsom den, värt
 af, stäste aktieägaren och den, som med oss
 bildat Aktiebolaget af vårt namn, afstå ett
 visst antal aktier - men vårt enskilda handels-
 bolag måste sedan, med egen uppföring eller
 åtminstone risk tillköpa Aktiebolaget upp-
 fyllelsen af detta Pålströms formella löfte. Nu
 som sådant tillvägagående visa de det sig att
 Pålströms afstådande af aktier endast skett
 för skam skull för att ej vara sämre än vi och
 dymedelst förstått att betaga den uppföring,
 som han, om än under vårt men icke Aktie-
 bolagets, tyck dock i verkligheten gjorde,
 en god del af sitt värde. Men väl helt och
 hållet frivillig uppföring - ike af 100,000 Kro-
 nor, utom af dubbla beloppet - hvilket vi
 känt af manade, då Aktiebolaget, dels ge-
 nom en sannettlig konkurs från ett annat
 bolag, af kort lifslängd, fått sitt hinner i
 ett orimligt inventariearbete, dels tillfäls af

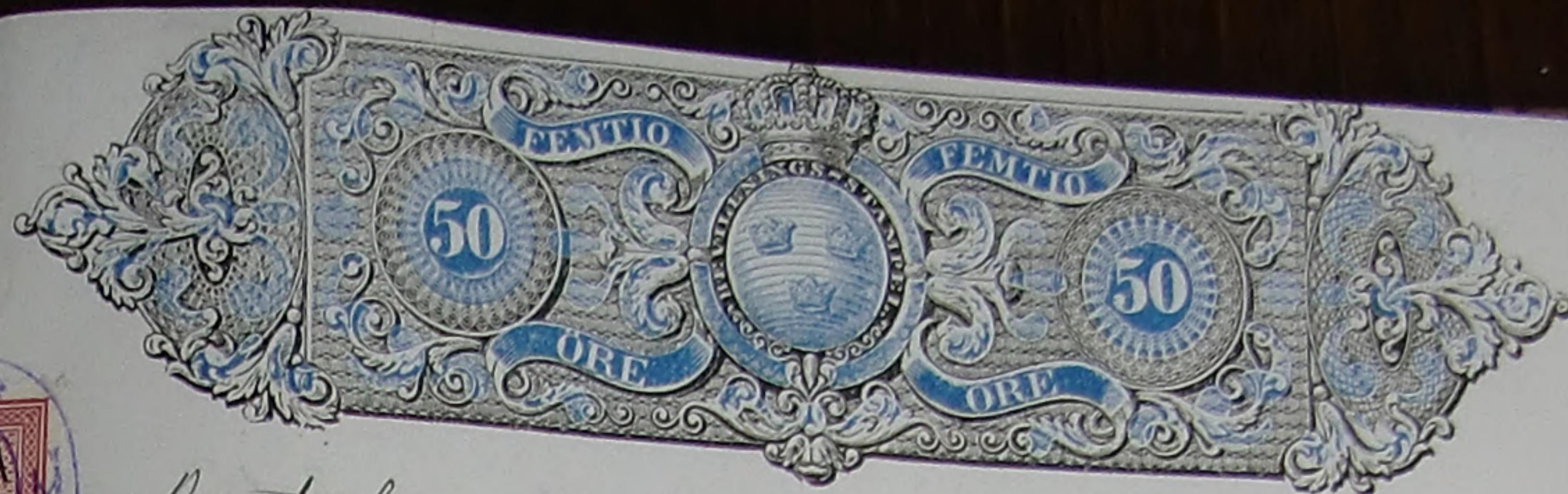
abs! de fallande trävarupriserna borde därför inte
göra en betydande prismedfästning å trävaru-
lager för att ej få tillgångarne upptagne i
ohimligt värde, denna vår, som sagt, helt o-
hållit frivilliga uppfästing och allt det oerhö-
da arbete i afrikt att, bland annat att ett bo-
lag i en af grannstäderna - hvari Sällskapet
fin och med egde icke obetydligt antal Aktie-
er - säka återförvärfa åt dessa Aktier dess
värde, allt detta, som Bergbom, Granberg & Co
ställa på lömskaste sätt för att kasta skugga
på af - det tillåter Sällskapet, som vet sannin-
gen, sidokamraterna framför Pättens bords
duka fram till allmänhetens beprisan och
njutbar anställning, utan att skynla att stäm-
la Bergbom, Granberg & Co medligheter, som de för-
tjena! Men hvad att vänta af den, som kan
har ingalunda bättre, fastän iklädd en be-
re, till och med en meanniskovändig, godmo-
dig mark? Vi återkomma nu till Sällskapet
Kalkyl öfver vår andel i 1879 års förlag
randen resonera, likasom vi skulle ha
stätt, att hela den af oss uppgifne summa
kommit honom Kintant under året tvinga
do. Vi angäva endast i vår utredning
nu mycket. pengarna i verkligheten, vid
1879 års ingång, af fört utlag och medel
de, afsett vår afrika fardian hos Bergbom

Granberg & Co, såsom förlag i Båtskärens af-
färem utestående samt hursom vi, under de-
verse rubriker, som lån, som timmerleveranser,
som järnkatt å timmerpraster m. m., fått i verk-
ligheten vara med om att till en god del bidra-
ga äfven till ärsförlaget. Hvad har det med
saken att göra, att t. ex. utlagget till Inspektors
Häggman ej kan Båtskärens till goda förmån
1880? Det är Traranden, Sällskapet, följehållit
att, såsom förläggare, inom året släpa in sitt
utlägg till sist penningon, det må nu ske
till hurs stort föderf som helst för den, som
förlaget mättagit. Men denna tid skall såle-
des rubb och stubb realiseras, för att förlägga-
ren skall få in sina pengar. Hvad uppgiften,
om att lönne båtens blefva samma sommar ä-
terstälde beträffar, så, skulle den ega något
värde, om den varit åtföljd af bevis. Att detta
det mönster för förlagskap som så högt af
Bergbom, Granberg & Co prisas? Kan kommen
Sällskapet till sin meritlistas, att hafva lånat
sitt namn på vellan för ett visst belopp. Det
ta var nu godt och väl, men det var ju till
bättnad för Sällskapet eget intresse, han hade
ju, såsom redan angifvit, det mesta af sitt ka-
pital nedlagt i egendomar, som vi hade öf-
förrätta och förlägga, så långt vi maktade,
och det utan både provision eller arvoden och

i Sällskaps rum passas det öfverligt att ta
 la om, att vår ställning var "ganska kritisk",
 så att han till och med ej hade pyrrerlykt
 att vara-såsom han dock uppger sig vid de di-
 stunder ha varit - vår bankir. Om vår ställ-
 ning var kritisk, derigenom att alla våra egen-
 domar upptogs såsom osäljbara, således till-
 intet värde och derigenom att våra Kontanter
 låga i gruset, bland annat hos Bergbom
 & Co, och hos den, som påstod sig blifvit vår
 nya bankir, hvad var då bankirernas egen
 ställning? Hans egendomar voro på samma
 gång ingenting värde; de utgjordes af delar
 våra egendomar och hvad som han hade utöf-
 dessa egendomar, var placeradt hos Bergbom,
 Cronberg & Co eller på det jemte nya samsta-
 håll, man kunde tänka sig. Uppgiften att vi
 beviljat Bergbom, Cronberg & Co anstånd med betäl-
 ningen af, år 1877 förfallne, 30,000 Kronor är icke
 med verkliga förhållandet öfverensstämmande.
 Vi hade med Lvaranden och icke med Bergbom,
 Cronberg & Co att hämta dem beställa. Öfverenskom-
 melsen N:o 1 visar, att det tillägspris, hvar för sig
 föga Bergbom, Cronberg & Co nya förbindelser
 för äst att ej köpa visken Platin gladdat - de
 nämligen alla äldre förbindelser icke respekter-
 ades - var åtagandet att till dem leverera 2000
 stycken Pöglinmer. I denna öfverenskom-

de talas alls ej om någon pralangation af Berg-
 bom, Cronberg & Co skuld. Således uppgiften icke
 samman. Nu kommer Sällskaps exposition i fem
 punkter öfver obehörigheten af vårt påstående,
 att Sällskapet ej frågade efter försättningspriset,
 endast han fick in Kontanter. Kan den inne-
 håller åtskilliga, riktiga, misseledande uppgif-
 ter, så måste vi göra Lvaranden sällskap genom
 expositionslakalen.

Beviset N:o 1, att Lvaranden - prisen 1879 vara
 ytterst låga. Den, som medgifver, att priserna
 voro ytterst låga och likväl sålde - den frågade
 ju ej efter priset. Således Lvarandens bevis N:o 1
 endast stödjande våra påståenden.

Beviset N:o 2, att värdet å 1878 års ingående
 inventarier voro så högt upptaget, att det icke
 kunde uppnås, öfver under de mest gynsam-
 ma Konjunkturer. Nu till verkligheten! Ingå-
 ende inventarierna voro upptagna i Kronor 90.87-
 pr. Standards och, enligt Vätekämnens räkenska-
 per samt vårt uttækt derom N:o 18, samt N:o 10 ut-
 gjorde medelförsättningspriset för de 5 föregå-
 ende åren 1875 - 1877 Kronor 100.12 - och redan år
 1880 sålde Lvaranden sjelf tillverkningen till
 medelpris af Kronor 87.00, men om den till Lvaranden
 till underpris sålde delen deraf, realiserade till
 samma pris, som vi bevingat, hade priset Kronor
 90.87 - fullt erhållits. Således uppgiften osann och

verkligheten stödjande våra påståenden.
Reviset Nr 3, Att 1878 och 1879 års tillverkningar,
 om de realiserats 1880, skulle hafva kunnat en
 förlust af Kronor 20. -- pr Standards, emedan 1880
 års trävarpriser, med dessa Kronor 20. -- under
 steg det värde, hvartill inventarierna för 1878,
 upptagits. Nu till verkligheten! 1878 års inven-
 tarier upptogs i inventariervärde i Båtskärs-
 nas bok till Kronor 90.87-

1879 års dito dito till " 65.37
 således medelpriset " 77.94

Å 1880 sålde Stålstjärn Båtskärsnäs tillverk-
 ning, som nyss angifvits, till pris af Kronor 89.00
 således skulle, vid försäljningen af 1878 & 1879 års
 tillverkningar, under år 1880, icke hafva uppstått
 en förlust af Kronor 20. -- utan en vinst af Kronor
 11.14 pr Standards - Uppgiften således osann och
 verkligheten bevisande, att vi haft rätt.

Reviset Nr 4, Traranden "vågar påstå" - men an-
 går icke något vidare bevis för - att hans 1879 års
 medelpris öfverstiger vårt. Hvad är detta för påstå-
 bevis, bevisande naturligen ingenting? För att
 åter är ingen anna att vinna med att gifva oss
 en sådan långrandig bevisning, då en jämfö-
 relse mellan sågtillverkningar med olika ut-
 fall, der den ena innehåller en stor del af pl-
 ma vara och den andra största delen af rekum-
 da, den ena större del af de djupare plankarna

den andra mera af de mindre värde battens, och
 detta liksom som Traranden pågår försöka
 sakklara fakta, är tyfult svår att genomföra.
 Men bekräftar Traranden först göra den den
 Ralkylersande jämförelsen, så skola vi icke
 undan draga oss att mäta honom på valplat-
 sen. Nu sejs här han bevisat ingenting med
 slika påståenden!

Reviset Nr 5, Traranden menar att försäljnin-
 garne verkställdes 1879 i samråd med ena del-
 egaren i vår firma. Den historien är redan
 känd. Faktiskt för sin väg ifrån den bolags-
 mannen, hvilken som hemmaralande, då var
chef för firmans Kontor, och af hvilken han ha-
 de skyldighet att begära instruktioner, och den
 andra bolagsmannen, som hittade honom der-
 ute, gjorde honom tjänster, som både menlig-
 het och eget intresse föreskrif. Detta bevis såle-
 des intet bevis! Nu söker Traranden skydd för
 sina försäljningar bakom ingånget aftal. Men
 det är just alla aftal, som Traranden gifvit
 på baten och bränt upp, som Styrbjörn, sina
 skepp. Emellertid kommer han icke att aftalet
 innehållit, att på "bäst. möjliga sätt" borde
 Båtskärsnäs tillverkning realiseras, men det
 ta var också det enda minnet af attihop-
 ta. Likafullt var det just härutinnan, som Tra-
 randen tog fast, ty han sålde, utan hans, den

tid, då det var omöjligt att sälja på sätt, som
föresatt var, hvilket allt förent är omständliga
re ålagalagdt. Att Rasta bort en annans
gondom, sälja inventarier under inventarierpris,
tillverkning under tillverkningspris, dertill be-
höfdes icke bemyndigande och det på sam-
ma gång, som man underkänner allt verk-
ligt Kontraktstafal och lemnar de aftalade vil-
koren som strömaln i luften att fara dit, det
beläste? Det behöfdes ej bemyndigande af den,
som skulle betala resan, att fara långa vägar
äfrer land och äfrer vatten för att i främ-
mande land handla som fall sig, just i det
land, der opportunisten stod för styret? Hvar
beräkningen af den förlust, som Ivarander,
genom sina åtgärder 1879, tillskogndat Båts-
skärnsås delegare, beträffar, på är den i vår
senaste skrift, der värt kraf göres, i detta sty-
cke till siffra närmare bestämd, sedan af-
räkning gjorts för sådant, som kunde anses
tillhöra föregående års förlust och hvartier vi
bedja för hänvisa. Håfra vi att skylla af-
syfven, därför att Ivarander missbrukade ett
uppdrag, som var honom anförtrodt? Hvar-
tyman det att tala om bästa förstånd, då man
ej brukar det? Nu komma Ivaranders vid
Kapitlet "Kontraktstafal", gjorda anmärknin-
gar i gäsmarsch uppmarscheraades. En li-

ten mänting, som hartigast.
1^a Ivaranders eget trillingpar af tien Rätten se-
nast inlemnade allegater, och hvarom vi förent
i denna skrift talat, bevisa, att äfrerenskam-
nelsen af 1877 fastfor att gälla åttumstone för 1878.
Sålendes Sk. omöjlig att appratera
2^a I kraft af försämrade, för 1878 pralongerade
Kontrakt, var Ivarander, såsom förent bevisadt,
skyldig att betala den andra tredjedelen af
Reyburn, Erabling off skuld och bevis för Iva-
randerens skyldighet att under 1879 betala siote
tredjedelen af skulden eller, om han under-
kände aftalet, skyldighet att återgälda oss
alla sina utlägg för Båtskärnsås, rabatter och
förluster m. m., håfra vi förent på påtagligt
sätt, framhållit. Sålendes Sk. halt på båda be-
nen, och luglig!
3^a Ivarander var förbunden att ärligen redovi-
sa för oss och ingen annan och fann sig också
tvungen tien Rätten sin redovisning inlemba.
Sålendes ingen permission.
4^a Hvar förent granskningen af Ivaran-
ders försälgningsräkningar betydde, det haf-
va vi nog samt visat. För Ivarander var det
nog passligt att sätta den blinde, om än för
äfrigt hur bra Karl som helst, att döma om
gången. Blind-lyte, omöjligt att godkänna
5^a Vi hade ingenting att skaffa med Båtskär-

må egen dom och tillhållighetens bebyggande
af andra för deras enskilda intressen, vi egde
dock ena hälften deraf och inteckning i den
andra. Endast dare, lundtligist, duger inte!

6: Det muntliga aftalet af år 1880 dömes till
bådet med stora moderatibena stilar, men bådet
an bådet reser sig restitutionsfrågan - det retas
de lejonet till spång. Måske ej sista villan
väre än den första! Tungan utan styrelse, va
för!

7: Skarandens uppgift, att 1880 års villan ej
blefva med underskrift bekräftade, är ju riktig
men hvad är den, som ej står vid sitt ord? Att
ordet är sagdt, är utom tveifel. Måste Rasse
ras-

8: Vår så Rastigt uppförda granna byggnad
den skulle ramlas såsom uppförd på dålig grund
jämförte själva grunden.

Det vore synd, men det är mer än så; det är
rent af omöjligt. Aldrig hörde vi någon grund
ramla. Nej kan den sjunka, men bygga på
att den ramla, det måste Skaranden jämt lä
sa af hur det skall gå till. Ramla således
ej huset för grunden, ingen fara. Våtan af
undersöka om villkoren i projekt - Kontraktet
är så dåligt byggnads material. Först af
färdigt hafr Skarandens, Bergman, Skanberg
ef, befrut, genom fallen dom, ålagde att af

lemna åt af sin redovisning. Detta såle-
des ett faktum, äkta granit till grundlägg-
ning. Vidare har Skaranden, Sallstom, genom
bindande kontrakt

1: afverlat i sitt namn gjorde auktionsinrop
af skog i Torne floddal, för ätt, på Båtkärrens
2: förbundit sig, att inom årets slut till af för
Bergman, Skanberg ~~ef~~ betala, icke 8,000 - Kronor,
enligt rätt beräknad projekt - Kontrakt af 1880,
utan mer än fyra gånger så mycket, Kronor
35,000: --

3: okänt, såsom vår säkerhet, Bergman, Skan-
berg ~~ef~~ halfpratt af Båtkärrens tillverkning,
i den mån den afverstigen derå gjord beläning
samt förbundit sig, till af restitueras vår egen
de halft i beräddagret och till af inbetala
de 35,000: - Kronor, som derå upplånats.

4: förbundit sig, att beståda Båtkärrens för-
lag, som projekt - Kontraktets § 3 bestämmer,
mot 6% ränta och $\frac{1}{3}$ del räntetillägg

5: förbundit sig, att utbetala den å verks-
driften uppkommande vinsten, alldeles som pro-
jekt - Kontraktets § 5 bestämmer

6: förbundit sig, att till af utbetala $\frac{1}{3}$ del af
ärovinsten af Bjelkeköppningen från Båtkärrens
nås, till punkt och pricka som projekt - Kon-
traktets § 4

7: förbundit sig, icke göra virkesaffärer i

Malix och Bjäskfors, som vare det projekt-Kon-
traktets § 5 och litet bättre.

8^e är arvodel för Båtkärens skätsel bestämd
till Pluton 2,000:-, lika med § 6 i projekt-Kon-
traktet.

9^e är Svandens försämringsprovision be-
stämd i likhet med projekt-Kontraktets § 7-
10^e är vites bestämmelsen i samma Kontraktets
§ 8 mönsterbild

11^e är Kompramis bestämd som i projekt-
Kontraktet, och till och med ännu bestämda
stycker ~~är~~ endast skärpta bestämmelser så
som om att:

a, egendomen skall skötas efter afrens kom-
men plan,

b, inga nya anläggningar eller påkostningar
få göras, utan alla delegarnes begiffrande;

c, verkets och dess tillhörigheter få icke till
främmande person uthyras;

d, ingen sorts rikeshandel eller skeppning
får från Båtkärens, för ena det vara annat
än för verksearnes gemensamma räk-
ning, diifras;

e, all skog och alla skogseffekter, som Öst-
born, Svandens och köpa, för verksearnes
gemensamma räkning;

f, redovisningar skala aflemmas årligen, för
April månads utgång å värt Pontar,

g, försämringsräkningarna skala vara full-
ständigt specificerade.

h, Kompramisens tillstånd af Kongl Majts
Befallningshafvande, i händelse att parten-
na theckas att sina Kompramis arier utnäm-
na m. m.

Således alldeles som det borde vara - ingen-
ting för mycket; men ofantligt mycket mer än
i det godmodiga Kontraktet, som åter af
1880 års aftal, hvilket dock af Svanden
skilts som så förfärligt - fullständigt
slafsystem! Skall vi byggna på ramla,
närsligen beror det icke på fel i grunden
Den nya byggnaadsordningen daterar sig ju
från den 30 December 1871, vidare från den 7 Fe-
bruari 1877 och från 1880 års aftal / 1885 d. / Af-
talet af 1880 är således visadt vara den enda
den naturliga den nödvändiga lösningen
af det problem, som stod att lösa. Allt har
endast rört sig ikring om vi skulle lyckas
afrenberisa Svanden om aftalets giltighet
eller ej. Huru kedersamt af Svanden att
med Ryksbakstäfver prenta orden 'aldrig in-
gäts', 'aldrig godkännts', 'aldrig med under-
skrift bekräftats', 'aldrig tillerkännas ringaste
betydelse'. På Svanden mimer afren varit
framme med skiffrhand och tecknat un-
der Konventionen, måtte väl grunden stå fast

som själfrä hälleberget. Nu kommer svaret på våra
 ra "måla" frågor, huru Ivaranden kunde taga sig
 till att fara af med Båtskärnsås, som sitt eget
 och dit medt på tjusa dagen och i fredstid? De
 ta gjorde han "med den rätt, som en hvar egen
 att fritt och utom obehörigt intåg disponera
 öfver den vinet, som en hvars redliga arbete
 bunnat - märke ej snarare med Kaparens rätt
 att utan någon rättsgrund krusa med en an
 nans saktillverkning, hans fastighet, hans kom
 mar, hans prämar, hans arbetsfolk, skjuta egen
 affärer istället för sysslorannens åtaganden
 och detta det 'redliga arbetet', som ej nog kan lö
 nas? Och ick nog med att Ivaranden låter si
 na Klienter gå på, som vare de ansatte af räb
 gyll fann han i sin förra skrift ej nog kraf
 tiga ord att stämpa, hvad vi sade, som ett
 "vanskapligt foster" af all sköns andkaka och
 ännu i denna skrift säges att vi medelst up
 penbara osanningar skydda våra andaga
 den! Hvar Lästern eller Bengten, Tranbengt
 bevisat att ett enda ord af hvad vi sagt var
 osunt? Hvar vi ej deremot bevisat att de
 ras ej äro annat än orättfärdighet, så långt
 den kan gå? Här ej vår motpart der - de
 lanta fjäderna fänt sin Ros - tamligen ren
 plöckad. Men fanns då ingen som ville Iva
 randen verkligen väl, ingen som varnade i

Jo, just den samme, som kort fört velat gö
 ra Ivaranden den största, verkliga tjunt, som
 gerna kunde erbjudas - Ivarandens egen
 matlådane. Han håll på att arbeta ut sig,
 snart sagdt, andra till läge, på försäk att på
 Kasta slöja öfver Ivarandens simpla död, han
 arbetade allt, hvad arbetas kunde, på att på så
 åntaliga saker afgjorda af Konfrans, håsom
och öfverenskomna färdskräp, och var
 beredd att till och med efterlenna mycket af
 sin rätt för att, i fred komma i åtnjutande af
 resten. Men omöjligt! Lik silkenmasken har
 Ivaranden spunnit ikring sig, med sin egen
 inbillnings trädar, en väfnad, ett näste, hvars
 väggar attmer, under tidens lopp, hårdnat
 och bildat en värld, der Ivaranden i egna
 föreställningar rör sig och hafver sin varld
 se, oberörd af allt yttre. Han tager ick gyll
 reda på hvad som af öf andagor i denna rät
 tegång - det skulle störa hans s. k. 'inne', han
 skulle kanske få ägonen öppna, att han ha
 de att återbär dubbelt mot hvad som kräf
 ves. Efter den sista underskrifva uppgående
 sen om Båtskärnsås antogs vi, som gifvet,
 att hela vår tvist skulle med öfverenskom
 melse afslutas. Visst ick, ännu har man
 velat hålla ut och trängt öf att fram säga
 allt mer och mer af sanningens smulor. Der

vår nederpart själv velat ha den och få den
 har han fått den. Hvilka resurser må Charan-
 den ännu ega, hvartill han lutar för vinnan-
 de af sitt mål? Dog har han kommit fram
 med väl djupa beskyllningar mot oss, att
 handla "per fas et nefas", att icke sky medlen
 öfver hvilka äro då de, i Charandens ögon, de
 bästa medel? Hvilka om ej de, som han själv
 använder? Icke är det den öppna tärning-
 spåren - det hafva vi sett. Sky! vågarne
 smyg, de äro gamla bekanta, de se da såkrat
 till målet. Att apocryfa i friendens rygg, att med
 djupa talet såka verka splittring i motstånd-
 dernes led och sedan - Salmankrief, hat-
 ser att, med Tamsä-bygges kontrakt till lock-
 bete, sammanföra i kallan en ny falkvandring
 att utan intresse för arten, skivas om den till
 de skog, som ännu finnes grod i egen fäster
 byggd och för resten, att föneka allt andra till
 dess att man blir öfverbevisad - dess äro på
 ledet idel ädla medel, dess äro de som den
 anlitar hvilken för deras skull måste glöms-
 ma allt och lysa på ingenting, så handlar
 den, som hotande påminner den andra om,
 att "Panningen" ej råter djupa gåck med sig i
 Odenkall den 9 April 1883 Bergman Hummel
 under förmedling, hvaraf Ingman anmärkte
 att, såsom det af honom ingifna transkript

af beskrifningens smellan Lällström och Hummel
 utvisade, det ämnas afsett afven året 1877, hvil-
 ket Bergman förklarade sig icke vilja beståda,
 att han nu icke kunde ingå i något svaromål
 angående Bergmans i skriften hafda sifferup-
 gifter om de olika ärens priser å Båtskärsåns
 tillverkning, men att han bestred riktigheten
 af Bergman Hummel's uttåkning emär näm-
 te och en del andra kostnader icke medräk-
 nats, anseende Ingman det åtente för Bergman
 Hummel af om att visa, det de under år 1879 erhå-
 lit högre priser än Lällström, hvilken icke eft-
 tingång till försäljningspråkningarna och den-
 för ej kunnat upgöra någon sådan uttåk-
 ning, och yrkade Ingman derjemte, dels att
 den nu ingifna skriften, såsom icke beöran-
 de själva saken, icke måtte i protokallet in-
 tagas - dervid Bergman anmärkte, att han
 med skriften afsåg att visa, att verkligen Kar-
 trakt afven för tiden efter 1877 varit partene
 emellan gällande, dels och under förutlådan,
 att enligt hans förmenande hvad af Berg-
 man tilltills anfört, måste anses bevisa, att
 han framkommit med nya osanningar, att
 partene måtte åläggas att icke inblandas
 hvad till saken ej hörde, afvenem, ~~afvenem~~
 att skrifteledingen måtte förklaras slutad.
 Sedan Bergman afslutat skriftens förslag

ning, uplästes i anseende till den långt fram-
skridna tiden Pättens sammantide, dervid
parterne tillades att i nästföljande rättegångs-
dag vid fört stadgad påföljd iakttaga instäl-
kelse.

Den 11 April

I. D. Förtogs till förtäkt behandling det från
gärdagen upskjutna under N: 180 antecknat
målet emellan handelsbolagen under firma Ber-
man Hummel & Co. å ena och Bergman Granberg,
Co. och J. Tallström å andra sidan, hvar emot
annan Rättande och svarande angående fordrings-
anspråk; och instälde sig dervid Bergman Hum-
mel & Co. genom delegaten Gross handlanden och
Piddaren J. A. Bergman, åtföljd och i rättegån-
gen biträdd af vice Konsulen J. A. Bergman för,
samt Bergman Granberg & Co. genom delegaten
Carl Bergman, hvilken på grund af sin förtedde
fullmakt åförförde talan för vice Konsulen
J. Tallström.

Bergman ville till en början med anledning
af mittmät O. S. Paulus svärfande uppgifter i af-
seende å dels från hvem det af honom omvitt-
nade bevisklämet skett, dels och hos hvilken
han innehade anställning, meddela åtskilli-
ga omständigheter hans ärofulla upplysningar, och
anföorde att Bergman i sådant syfte, att af-

fären i Kallix elfdal näpennogligen varit en-
samt firman Bergman Hummel & Co. i hvars-
tjänst tjänare blefvo anställda; att emellan-
tid firman åförföljt sina egen domar i nämnde
elfdal till ett Aktiebolag och utbrut dem ur
firmans affär, dervid det aftal emellan
firman och Aktiebolaget träffades, att fir-
mans tjänare skulle behållas på sina plat-
ser och fortfarande tjena såväl firman som
Aktiebolaget; att likaledes Kontoret i Kyrko-
staden skulle vara såväl firmans som aktie-
bolagets; framhållande Bergman att ett
sådant förhållande icke gerna kunde vara
fullt klart för en underordnad, hvilken ic-
ke eller gerna, i synnerhet som delegaten i
firman tillika vore styrelseledamot i aktie-
bolaget, kunde afgöra, om en gifven order
vare att betrakta såsom gifven af firman eller
af aktiebolaget, äfven som att Hummel och
Bergman vare de enda som hade att afgöra,
hurvida en befallning gäfvos å aktiebola-
gets eller firmans vägnar; anseende dertill
Bergman det aflogda vittnesmålet i huf-
vudsak hafva varit fullkomligt klart och
tydligt.

Bergman önskade för antecknadt Bergmans
uppgift, att hela affären efter Kallixelfdal af-
relemnats till Aktiebolaget, utan att firman

förbehållit sig något, dertill Bergman gemål
ble, att vid afslutelsen icke något förbehåll
gjorts derom, att icke firman, derest den sådant
önskade, finge för sin räkning bedriva affärs-
rörelse inom Paris floddal.

Beifräffande åfrige vittnen ansåg Bergman,
att de blifvit förbryllade genom de frågor, som
af motpartens framtälts till dem, och att det
ta särskildt varit förhållandet med fartygska-
ren Plant, hvilken genom dylika frågor blifvit
uppförd att redogöra för förhållanden, der
åfruer han icke kallats att afgifva vittnesmål;
samt att af det af honom under gårdagen in-
gifna extrakt (se Joh.) framginge att hvad
som såldt i grund blifvit skeppadt till Eng-
land eller dermed likställiga platser, hvad
som såldt i frans, skeppats till Frankrike,
ävensom att provision i Kaperar been åkrats,
de Kaperaren varit svensk, samt att vid för-
sälningarne till Sevilla i extraktet angif-
vits, att Kaperarne varit basatte i London.

Bergman ansåg sig redan hafva hemåt Berg-
mans sist hafda andragande samt upre-
gade sin hemstället, att utredningen af för-
sälningsskottaderna måtte updragas åt
sakkunnige män, dertill han förslag Kom-
puterne H. Sundström och Carl Palmgren i Lu-
leå samt Verksamheten Johan Holmgren i Åbo.

eller disponenten J. A. Wikström i Luleå.

Bergman befräffade fortfarande yrkandet om
sakens hänskjutande till sakkunnige män,
ävensom han ansåg de af Bergman och för-
skagna personer olämpliga för ett sådant
updrag.

Bergman ingaf härnäst följande handlin-
gar såsom stöd för sin anföranden i skrif-
ten emot sällstämman, nämligen:

Utdrag ur Båtskänsnäs ängs ägarens räkenskaper
för åren från och med 1873 till och med 1877
1873

Bräders Kanta Kredit

Lätt genom Bergman Hummelöfs plankor, battens,
bräder 1390 Standard Rk 137302.58
Inventarium till år 1874 L. 5.908

1874 Bräders Kanta Kredit

Dec. 31. Per Bergman Hummelöfs för under äst
försälda i Enkelt räkning upptaget Rk 137. 13570.76
Balance Kanta till år 1875, inventari-
um L. 90 Kronor

1875 Bräders Kanta Kredit

Dec. 31. Per försäldt genom Bertram Bergman
Hummelöfs enligt försälgningsräkning 1407. 115778.58

Balance Kanta till år 1876 hos Bergman

Frankburg a 90 Kr.

1876 Bräders Ranta Kredit

Dec 31. Försäldt genom Bergman Hummelshaf 1700 D. 156,794.89
d. genom J. Sällström 22 1/2 D. 1800.-
Balance Ranta till år 1877 inventa-
rium a 90 Kr.

1877 Bräders Ranta Kredit

Dec 31. Försälda 1498 Stand. trädvaror enligt
försäljningsräkning af J. Sällström 1498 D. 160025.95
Balance Ranta till år 1878, inventa-
rium a 90 Kr.

1878 Bräders Ranta Kredit

Dec 31. Kassa: försälda genom Joh. Sällström
enligt räkning 1700 D. 139260.10
d. genom Bergman Hum-
melshaf 11 D. 1496.51
Balance Ranta till år 1879, inventari-
um af plankor Pattens Bräder 1700 Stand. a
circa 9, 87 1/2 öre

1879 Bräders Ranta Kredit

Dec 31. Per Kassa försäljningsräkning af Joh.
Sällström 2811, 58 D. 168055.99
Balance Ranta till 1880 Inventarium af
Plankor Pattens Bräder a 65 Kr + st. 128

1880 Bräders Ranta Kredit

Dec 31. Per Kassa, försäldt genom J. Sällström enligt
försäljningsräkning 1815, 572 D. 161680.70
Balance Ranta till 1881, Inventarium
af Plankor, Pattens Bräder enligt lista 273,552 st. 128
a 65 Kr.

Påtteligen transumera dt, intygga b. O. Giding b. Bröms.

Af förestående framgår att Brätkårnens träva-
ran betingade i försäljningspris
under år 1875 98.78 + Standard

" " 1874 " 121.18 + d.

" " 1875 " 81.78 + d.

" " 1876 " 92.07 + d.

" " 1877 " 106.82 + d.

Kontrolleradt af J. Sällström
Kr 500.58

fäledes i medeltal under ifrågasättande år
Kr 100.12 + är samt

under år 1878 Kr 82.26 + Standard

" " 1879 " 59.78 + d.

" " 1880 " 89.05 + d.

Pått uträknadt, intygga b. O. Giding b. Bröms
Neder Kallis den 13 Mars 1878
Herr D. Hummel Stockholm
J. G. B!

Bergman Frankburg Det är ej säkert att

Kunna anskaffa plankstorkar, ty bårderna
 arbeta mycket gärna på dylik vasa under när-
 varande fröskällanden ty dessa kunna de
 arbeta fördliga med stubben der de fallas, samt
 äro sedan mycket lätta att framförslas. Jag
 har därför nästan varit betänkt på att tele-
 graferat och bedja eder försälja ett dylikt par-
 ti till för att vi dermed skulle få betänka nå-
 got af alla möjliga omkostnader som nu för-
 tiden uppträ. Med Cassel hade Bergman
 rätt att lemna $\frac{7}{8}$, $\frac{6}{9}$, $\frac{7}{9}$ och $\frac{8}{10}$ tuns precis som
 det skulle falla sig vid tillverkningen af sam-
 man. Jag skall emellertid snart nog försöka för-
 reda på huru det utfaller vid skräddningen,
 så att jag själv kan anskaffa hvad som kan
 bli för behöfligt. I ditt brev nämner du inget-
 ting om $\frac{7}{8}$ tuns, men om dessa var äfven tele-
 graferat. Pän Låmns bänker och Låmns hö-
 ras de skola ha för största partiet. Om att de
 icke få taga något från de gemensamt in-
 köpta skogsstycken tillade jag dem genast

Extrahadt ur brev från Joh. Låmns, skrif-
 vet med hans af af Wanda handtel, hvilken
 extrahering är rätt gjord; intyga L. O. Ljåding
 & Rönöns.

äfvensom afskrift af det emellan J. Låmns,
 Bergman & Ljåding & Rönöns samt Bergman & Rönöns.

den 18 Januari 1883 uprättade kontrakt be-
 ständande Bergman den sista bilagans intagande
 i protokoll, emär densamma röde året 1883
 och parternes öfverenskommenhet för detta år ic-
 ke var föremål för stämning.

Beträffande de af G. J. Gungberg framställda
 anmärkningarna med revisionen, ansåg Berg-
 man möjligt att denna genom jämförelse
 gjort ovisliga utdrag ur böckerna, i anled-
 ning hvaraf Bergman hemställde, att matra-
 terne måtte förte sina böcker, hvilket af Berg-
 man bestreds.

Bergman ingaf härpå i hufvudsak det
 mellan Låmns och Johan Bergman uprät-
 tade kontrakt, härpå öfveradt under bi-
 lagan Nr 33, och befunns detsamma lika ly-
 dande med den förut inlemnade afskriften
 efter granskning af kontraktet bestod Berg-
 man allt vittnes att detsamma, emär blott
 att vittne undertecknat detsamma och Lå-
 mns namnteckning skulle tillkommit ef-
 ter vittnes, yrkande Bergman, att Låmns
 eganderätt till det i fråga varande hemma-
 ret måtte vederbörligen styrkas.

Bergman gynnade härpå, att äfven om- hvil-
 ket icke var förhållandet. Låmns namn-
 teckning tillkommit efteråt, kontraktet i allt
 fall, då det nu i Låmns vägnar af Berg-

leem erkändes, måste anses giltigt.
 Härefter ingaf Bergman följande skrift:
 Till Riksdagskammaren i Håradet - Rätt.

Vi hafva härmed att vederlägga och bemö-
 ta den skrift, som Herrar Bergman Hum-
 mel of. vid intimationen den 10 Januari en-
 oss inlemnade. Med förbigående af de a-
 samma och obestyrkta tillvitelsen emat våra
 personer, som i inledning till deras af-
 bemälda skrift förekomma - och som vi in-
 galunda ämnat vilja oss på att besvara, utan
 må pådant stå för sin författares räkning-
 vilja vi med öfvergående af allt hvad vi
 tillförene i saken andra gåt äfven härmed,
 kortast möjligt, leemöta hvad Herrar Berg-
 man Hummel of. i sin skrift Kalla "bindande
 bevisning". Herrar Bergman Hummel of. bär-
 ja sin så kallade bindande bevisning med
 att öfverlämna ett slags extrakt bilagt något
 af deras föregående andraganden under d. 3
 och innehållande utdrag ur deras böcker
 utvisande endast att de behandlat flera
 andra sina kunder på samma milda
 grannliga sätt som de behandlat oss. För
 vår del kunna vi icke tillerkänna sådana
 sammandrag ur våra motparters böcker ka-
 raktär af någon bevisning för, att Herrar
 Bergman Hummel of. skulle hafva utbetalt

deroa kostnader; vi återöfva därför allt hvad
 vi tillförene härvid anfört, och rikta det Hå-
 rads-Rätten måtte ålägga våra motparten
 att förete andra papper, som vi våga kalla
 agenternas räkningar och som vi förvisso
 veta att de ärligen af alla sina agenter erhå-
 lit. Beträffande Herr Lallthorns inkastna-
 der jemfärda med Bergman Hummel of. på
 öfverlämna vi vårt sammandrag under bilagan
 Nr. 11 a. b. c. från såväl Herr Lallthorns som Her-
 rar Bergman Hummel of. försäkningsräk-
 ningar och som visar saka motsatsen till hvad
 de mynnigiva; vi beedja tillika att få afhöra
 vittnen för att styrka att vårt sammandrag
 är riktigt. Den tredje punkten af denna "bin-
 dande bevisning" handlar om våra erkän-
 nanden & det sålda som förefans vid års-
 fluten 1872, 1873, 1874 & 1875 i deras bonte bou-
 nanten. Med anledning af dessa erkännan-
 den om skillnad i räkningarna sådana,
 de då kunde ses, såga nu våra motparten
 att vi icke en utan fyra särskilda gånger
 skulle hafva godkännt deras försäknings-
 kostnader såsom riktiga. Huru våra mot-
 parten kunna tillåta sig att påstå något
 sådant är rent af afattligt. De bonte bou-
 nanten, på hvars sålda vi lemnat erkän-
 nande, finnes endast i en samman upptaget

i Kredit "metta provemet af Båtskärens tim-
verkning" och vi fråga: huru skulle man af
sådana mätningar kunna bedömma något el-
ken blifva i tillfälle att granska riktigheten
af de påförda omkostnaderna för försäljning-
arna. Deras försäljningsräkningar hafva
vi deremot alltid blandat och under rätta-
äret - nemligen 1876 - för kontraktet af den 30
December 1871. var gällande, uppstod alltså vi den
approximativa beräkning, som tillförene må-
ga gånger påtal af oss, som våra matprater
äberapats hvar af visat att verkets hade lidit
23560 Kr, detta såsom förut andragits endast
för att kunna förmedla Herrar Bergman Hum-
mel & Co att i likhet med Herr Sallström visa
agenternas räkningar på hvad som kan vara
i verkligheten utbetalt, och vi våga förstå
att ännu den dag, som idag är, äro vi så
villiga som skyldiga att erkänna de af våra
matprater påförda kostnaderna blott de
agenternas räkningar styrka att desamma
i verkligheten äro utlagda. Sådana kostna-
der äro som telegrammer & postporto, andel
i deras egna resekostnader m m. - som nog
torde vara rimligt tilltagna - vilja vi vist
icke begära att våra matprater skulle be-
höra styrka, ty att begära sådant vore arin-
ligt, när det ej, i synnerhet efter så lång tid,

ens torde vara möjligt för våra matprater att
verificera dylika utgifter, men till agenter
utbetalda provisioner, hvarvid Herr Bergman
Hummel & Co lika låte kunna visa agenternas
räkningar, som Herr Sallström och andra, som
haft med dylika bestyr att skaffa. Efter att haf-
va ordat, utan något bevis om sina försälj-
ningskostnaders riktighet åfråga Herrar
Bergman Hummel & Co till att söka hemata
våra andraganden om deras timmerleverance.
Våra matpraters skicklighet att tyda alla
sina egna handlingar - af hvad art och be-
skaffenhet de vara må - såsom oklanderliga
gör sig här på ett lysande sätt tillkänn. På-
tal om deras urgallning från det så kallade
Stransteins timret af de större träden till bjel-
kar, säga de, att det var Stransteins intres-
senter och icke de, som förde räkning af verk-
get och att deraf skulle följa att Stransteins
intressenter skulle hafva vid afveckningen
bestämt hvilka trån, som skulle tagas till
bjelkar, och till sågtimmer hvad de tillkom-
ligt var, samt att de Herrar Bergman Hum-
mel & Co småtliga endast hvad som tilldelas
des. Detta är dock ett mer grundlös påstå-
ende man kan tänka sig, ty Stransteins räk-
skaper för man förgäves söka efter någon af

Stransteins egare gjord pris-delning på bjelkarnas och sågtimmer. Verkliga förhållandet är att de större träden på befäring af Herrar Bergman Hummel & Co urgallades dels i Låvas viken, bilågen emellan Haparanda stad och Salmi hamn, dels i Båtskärrnas, hvarefter Herrar Bergman Hummel & Co anghästar begärade dessa bjelkträn till Karlsborg. Priset är af Herrar Bergman Hummel & Co själfrat uttyckt, utan hänsyn till trädens kubikinhåll. Skulle Herrar Bergman Hummel & Co fortfarande vilja bestida detta så är vi villiga att stycka fanningen af våra uppgifter. Hvad våra matpartier vidare orda om det antal sågtimmer Båtskärrnas erhåll, är detta alldeles riktigt nemf 55,289 stycken men på tal om priset därför säga de att våra uppgifter icke är så alldeles sanningsenliga, vi sagt att de påfört nära eller omkring 4 Kronor per stock, sedan de först urgallat de större värdefulla träden för egen räkning till bjelkarnas. Vi tillåta oss dock att visa det deras påståenden i detta fall är lika ogrundade som alla deras öfriga påståenden. Enligt våra matpartiers egen uppgift hafva de påfört efter pris å Kr 3.48 och denna uppgift är vi tilläggat de tillägga Kr 0.24 de per stock för befäring till Båtskärrnas, som de enligt våra

nid föregående rättgångs tillfällen gjorda anföranden afven påfört. Sägges nu med ytterligare härtill minst 20 års anföranden som vi själfrat diokete för samma timmer utlagt i anläggning och flaklaggningskostnader i Haparanda samt varning till Låvas viken, dit timret den tiden måste föras för att Herrar Bergman Hummel & Co anghästar skulle kunna begära det, så börjar ju priset redan uppgå till hvad man med skäl kan kalla nära 4 Kronor per stock eller Kr 5.92. Vi bestida därför allt hvad Herrar Bergman Hummel & Co i detta stycke andragit. Sedan våra matpartier såkt gifva sken af rätt till sitt påförande med Stransteins timret börja de ordandet om terrämen för våra vikeskåp. Utan att inlåta oss på något bemätande af allt det lösa prat, som de här traktera med, vilja vi endast bemäta deras påstående om att vi på något sätt skulle hafva brutit kontaktet af den 31 Decembris 1871, hvilket upphörde att gälla vid 1876 års utgång, för hvilken tid vi aldrig köpt timmer efter Björnkärs vattendrag. Till stöd för sina osanna påståenden åberopa våra matpartier här ett märkligt papper bilagadt under littera G, hvare Björnkärs förre förvaltare Thors Adolf Pannqvist lemnat ett slag intyg, hvilket sedan utseras på ett lika märkligt

ligt rätt af ^{en} andra personen. Detta intyg är ett litet rätt pass på huru man uttrycker sig, när man inte vill säga någonting bestämt. Om man pågar förvaltaren: hvad menas med "under flere af de föregående åren? Ular det under flere af åren före 1878 eller var det under flere af åren före 1882 den 20 oktober, när intyget gafs? Och till sist hvad menas förvaltaren med flere? Så svarar han troligen: jag har ju inte sagt någonting bestämt i intyget. Pågar man åter de ^{en} andra personer, som vittordat förvaltarens intyg, så säga de troligen att de aldrig tänkt på dess innehåll eller att då Herr Tarnquist skref så skrefva vi också. Vi berättade därför detta intygsskriftlighet till dess det oannas innehåll närmare förklarade och beedgaf efter att hafva åbudnat för förvaltarens intyg och ^{en} andra personens, hvannad våra matprater vilja styrka ingenting mer och ingenting mindre än en sanning; ja heter det vidare i deras skrift "Och de personer som blifvit offer för deras aförsynthet den tillrätta Bergman Stranberg att hafva landsförvisat sig". Det är en märklig åskådning af lifvet som framlyser hos våra vederparten. Den stora aförsyntheten består dock i ingenting annat än att vid skriften, som tillhöras Skalljanni vattenlag

eller den saknade Lärarbänken fyrmertigast efter 1875 års utgång - för att undvika, att försparrarna svarta och fästända af Lärarbänkens grundliga vatten - kört någon del till Långis elfven nedanför Björkfors och sedan hafva Herrar Bergman Hummeloff fått hållt sig tingoda af den lilla behållning, sparrhandteringen gifvit. Tänk hvilka offer för aförsynthet Herrar Bergman Hummeloff varit. Om ej detta gångets taran böra fallas för oss är ännu mindre värddt att falla dem för Bergman Hummeloff. Att ena intresset blifvit oss att köpa timmer i Keini kan så tillvida ega grund, att vi såsom annat folk haft ett intresse af att någonstades få arbete för att lefva, men det faktiska står dock kvar atiden, som utan konkurrens för husen i sådana vattendrag som Kälse och Björkfors elfvar, nog har de mycket lättare att få sitt timmer för relativt billigare pris, och har vist icke orsak att bekänna sig öfver aförsynthet från andras sida. Herrar Bergman Hummeloff må försöka resonera huru som helst, så är det dock allmänt bekant, att de, trots sitt medintressenskap i verket, fökt göra allt för att trakassa oss, som skatte om dess timmerköp och äfven angelägenheten. Det tagande tilltar oss Herrar Bergman Hummeloff.

272.
medel icke leia fällas för oss och derom haf-
va vi blott att anmärka att vi icke begär
några sådana och anse oss icke heller på rin-
gaste sätt betyenta dermed. Men vi kunna
icke undgå att besvara våra motparter yttran-
de om oskicket af denna åboarne och andra
hafva haft det och huru vi på Konsequent
som möjligt låtit afrika all nyttbar skog
och redan processat om liquiden. Beträffande
våra processer om liquid för skogskiftet
så kunna vi nämna att vi icke allena al-
drig haft någon process med de stackars
åboarna utan t. o. m. aldrig utom domstol
tristat om ett enda öre. Med några finnar,
som fadert betalt för andra gången för sin
vara, hafva vi haft process, men icke torde
dessa vara någon käpphärt för våra matpar-
ter att rida på. Hvad Herrar Bergman
Hummel & Co i sin respektive skrift säga om
det förslag, de besvunga oss med, under de-
tids de der till enligt kontrakt varo förbun-
na, är besvaradt i våra föregående infär-
rätten gjorda anföranden afvens å de
bilaga No 16 samt bilaga No 19. Men efter
nu Herrar Bergman Hummel & Co ytterligare
åberopa denna sin bilaga No 19 så kunna
icke underlåta att ytterligare förklara det
denna deras bilaga är lik många deras

273.
riga, endast uppställd för att samställa
räkliga förhållandet, och bevisar ingaben-
da, om den uppställes rätt, hvad de vilja
med densamma bevisa. På första raden af
denna tabell hafva Herrar Bergman Hummel
& Co skrift 1871 & 1872 förtjänst Kronor 6172.99 ö-
re men vi tillåta oss upplysa att Båtskärs-
näs Ångsåg byggdes sommaren 1871 och att
prafsägning med den så så, som då
insattes väl hvar försigå för 1872 års bö-
jan, men ej kunde väl rimligtvis någon ut-
delning i frågakomma, medan verket än-
nu var under byggnad; Åfven våra mat-
parter med all den tur de haft, och de gym-
samma förhållanden, under hvilka de ar-
betat, borde ändå hafva erfarenhet af
att icke börja ångsåg gifva ifrån sig vinst-
utdelningar medan de äro under byggnad.
Påges nu här i betraktande att Båtskärs-
näs ångsågs verksamhet börjar med 1872 års
ingång och att våra motparter tabell be-
lagt under No 19 slutar med att upptaga 1880
års vinst så framgår tydligt oaktadt
af Herrar Bergman Hummel & Co påstående att
på tio år är ett öre i afkastning men väl
8301 Kronor 91 öre rent borttappade. Såvidt
vi kunna räkna så blir det givet skio är och
icke tio från 1872 års början till 1880 års ut-

gång, hvarfär våra matprater, om de velat va-
ra sanningsenliga, skulle hafva upptagit afve-
det tionde äret (näm 1881 års) vinetullbelägg
med Kr 20072.60 öre då resultatet hade blifvit
hvad vår bilaga Nr 12 utvisar, näm ett läfver-
skatt af Kronor 11770.69 öre. Dessutom kunna vi
äke upplysningens nämna att Herrar Bergman
Hummel & Co under hela den tid, de vara för-
gåre för Bäckkärsnäs, ända intill 1876 års ut-
gång, erhålla 6% ränta på hvad de hade i för-
laget, samt dessutom sin andel af den vinet-
verket gaf. Men nu komma vi till Herrar
Bergman Hummel & Co ordande om fingerade
vinster m. m. och till stöd därför återlämna de
såsom själva bussen, sin bilaga Nr 16. Till-
verkningens pris för stäf - heter det i af-
nämnde bilaga - ca Kr 39.69 är upptaget till
80 Kr således en tiuskradad vinst för året
med Kronor 3680. Tänk sällsyndt! någ-
ting slikt har väl aldrig förekommit i Herrar
Bergman Hummel & Co. Kontor vid deras bak-
slut - ja men härpå dagen berättade en af
Aktiebolaget Bergman Hummel & Co revisorer
att stäflaget i Karlsberg vid 1881 års bakslut
var upptaget till 4 1/2 L, hvilket efter 18 Kronors
kurs gör 81 Kronor pr St. Men vi återgå till
den hummelstörande summan 3680 Kr, som
enligt Herrar Bergman Hummel & Co mening

de vara konstlad vinst, för att i verkligheten
se till hvilket resultat detta nu ledde med af-
seende på Herrar Bergman Hummel & Co väl eller ve-
hafva vi derigenom på något sätt bedragit vä-
ra medintresser? För att besvara denna frå-
ga framställer sig såvitt en annan. Hafva Her-
rar Bergman Hummel & Co erhållit hälften af den
na förtjänst? Ja, se bilagan Nr 22 a, b, c. Men
än vidare: hvad var orsaken till denna note-
ring? Ingen annan än att man vid den tid när
1876 års bakslut uppgjordes, hade utseigt att för
Kommande året 1877 erhålla minst 100 Kronor pr
Standard; och under sådana förhållanden hade
de 92 standards, som funnos vid 1875 års ut-
gång, kunnat lämna en behållning af 20 Kro-
nor pr standard, men förhållandet med stäf-
ven 1874 blef annorlunda än beräknadt var.
Såsom allmänt kändt inträffade en prissteg-
ring i början af år 1874 af ca 2 1/2 per standard
för sågat gods. Under år 1875 realiserades stäf-
fian Bäckkärsnäs till ett netto pris af 74 Kro-
nor och 75 Öre pr standard och kunde man
således på goda grunder antaga att oftanäm-
de 92 stand. (ingående inventarier) skulle rea-
liseras till 100 Kronor. Men när våra matprater,
som realiserade stäffen kommo med sin
redovisning eller försäljningsräkning för 1874
så heter den om sina stäffarten pr Wikingen om

100 standard. Detta proveniens enligt Bergmans De
noteringar £ 321.16/8^d eller = Kronor 4207.04 öre och
om den andra lasten pr. Karmasunds att den var
upplagd i London, och för hvilken last vi se-
dernera ike erhållit ett öre utan i stället
hafva vi af Herrar Bergman Hummel & Co. be-
f. 22.11.75. 1875 i beistande betäckning
af frakts- och kostnader i London, hvilken sum-
ma först påfördes stäfs conto 1875. Detta fak-
tum skänks matstycke beland Herr Tällström
så mycket klandrade consignationer se bilaga
N:o 38. Men åtkadt detta dåliga resultat
realiseringen för 1874 kunde vi likväl med-
ta priset per tun 1874 utgående inventarier
af stäfs med 15 Kronor per standard se bilaga
N:o 22.6. År 1875 lemnade samma conto en
hållning af Kronor 7160.06 öre, hvar af Herrar
Bergman Hummel & Co. erhålla hälften, och de-
na behållning lemnade stäfs tillverkning
trots hela "Karmasunds" last från 1874 för-
rades jämte 748 Kronor & 65 öre dertill. Deris
för, afskift af 1875 års stäfs conto, bifogas
bef. 22.11.75. Huru är det nu med den konst-
vinster 3680 Kronor hafva ike Bergman Hum-
mels fått sin andel deraf? Ja! se bef. 22.11.75.
Revisors yttrande i Herrar Bergman Hum-
mels bilaga N:o 16.71 om dessa 3680 Kronor
och att inventarierna hådanefter ike böra

upptagas till mer än hvad de korta verksegar-
ne, tyckes vara den grund hvar på våra mat-
porter bygga sitt påstående, att alla vinster
som Batskärens lemnat vant Konsthade, så-
dana bevis tillgripa våra matporter när de
ike hafva några bättre att tillgå, men oss sy-
nes som Herrar Bergman Hummel & Co. borde va-
ra tacksamma om vi arbeta på att kunna
utbetalta vinster åt dem, ty det synes oss såsom
de ike skulle tycka illa om sådana; ja de
måja till och med åtkomma behållningar hvar
med de ike hafva något att skaffa, såsom
vinst & bilverkes affärer. Nu anse vi oss hafva
kort-trättat den fula hallstämpeln och detta
ike med lät last utan med fakta. Men att
nu hafva ordat vidt och bredt om våra
hufvudlösa spekulationer, fortsätta våra mat-
porter vidare med allehandla grafsa smådel-
ser, såsom att en Armeis drömma deforme-
delbart" oss - att i lättnings göra oss af med
de penningar, som vi skulle hafva inhästat
från skog, som vi tillhörde oss utan Batskä-
rens Intressenter. Dylika påståenden, hvilka
på sätt vi föint framhållit, är helt och hållet
aggrunderade och alldeles ike blifvit till rikti-
gheten styrkta låta vi till vidare stå för detta
rens räkning. Enahanda är påhållandet med
diktade vinster, hvarom de tala, sådant är

endast obetyrkt tal som icke förtjenar något svar och till bevis att våra matpartier emottagit hjälpen af de vinster som de kalla diktade återopas bif. N:o 23. Sedan Herrar Bergman Hummeloff utgjort af frammånda delar emat oss beröja de med att söka botten sennera att deras från Sundbladiska hyggst gjorda timmer leverance var sådan att verket derför måste göra betydande förluster. Till bevis för detta sitt resonemang återopas våra matpartier ett sammandrag på timmerflettingskostnader under åren 1875, 1876 & 1877 och det förhållandet att timmer - flottningens kostnaderna 1876 uppgånga till dubbelt emat för gäende och påföljande år. Detta är ^{Herrar} Bergman Hummeloff samvetslöst och att gent emat bättre vetande i sin värda skift hänföra till att vara försakadt af vår församlinghet, vanskätsel och egenmytt. För att bevisa hatten af deras påståenden i detta stycke bifogas intyg under bif. N:o 24. Och vidare kunna vi upplysa att vi år 1876 hade ett större antal timmer från Kemi än hade föregående och påföljande år; att detta timmer vid nedflottning efter Kemi stf på vären blef sammanblandat med Karasåras beslag samt flera andra egares timmer, hvarigenom flottningen störet fördrades med utskylliga tusental Kronor

med genom att utrotera vårt antal ifrån ett parti på bortåt 150,000 stycken andras. Detta omintet - gör ingalunda att timret från Transteins eller Sundbladiska hyggst var onaturligt dyrt. Att vi genom misbedande bakförling sökt dölja den verkliga ställningen för våra medintressenter är en beskyllning af nedrigaste slag, som alldeles icke bekräftas styrkt. Träntom hafva vi mer än en gång för våra värda matpartier både muntligen och skriftligen beskärmat oss äfven om alla näst det dyra Transteins timret, som lernade förlust och upplukade den förtjenst, som partier, inköpta på andra håll, kunnat lerna, utan äfven äfver de svåra flottningsskadehållanden som alltid äro rådande i Kemi och som år 1876 voro värre än alltid både tillförene och efteråt. Hvar den misbedande bakförlingen efter våra matpartiers förmåning skulle leda till det hafva vi i det föregående visat. Till bevis för sådana tillätelser hafva de icke haft annat att återopas, än att 1873 års inventarium af stäf var i stäfs borta upptaget till 3680 Kronor äfven tillverkningens pris och 1873 års vinst följaktligen visades med denna summa högre än den eljest hade varit. Kemi fråga på hvad sätt är detta misbedande? Är icke stäfter

rekognitionspriset synligt i 1873 års Ståftillverkning
banta? och vidare: Var det icke för Bergman
Hummelshof och hvar och en annan synligt att på
standard utgående inventarier af ståf stodo i
ståf banta upptagna a 80 Riksdaler per standard
hvar i ligger det vilseledande? Och slutligen
frågas: hafva icke vi lika stor rätt ätrinstone
som våra matpranter att bestämma hvad vär-
de som skall sättas på från föregående år
genomgående inventarier då vi äga hälften
af verket. Enligt vår förmening så bör vi ses-
ligen vid sättandet af dylika värden tillver-
kningspriset i fasta rummet ligga till grund
och icke torde det heller vara en vägen att
gå någon hänsyn till de priser, som gällat
de konjunkturer berättiga att betrakta, afse
om man har sin vara osäld. I det följande
af detta kapitel hafva vi angifvit orsaken
hvarföre värdet bestämdes till 80 Riksdaler afse
så hafva vi visat att våra matpranter icke led
annan skada deraf än att de fångit sin hälft
af de 3680 Riksdalarna ett år tidigare än om
inventariet upptagits till sitt tillverknings-
pris. Detta tyckte de nog icke illa om de
men nu vilja de hafva det till bevis för
vilseledande bokföring. Men En Kommu-
nals Rådman i en liten anmärkning som Herrar Be-
rgman Hummelshof i sin del 16 till Hånsel

ten inlämnade skrift vilja göra, rörande
vårt yttrande om fördelningen af 1879 års
mycket omordade förlust. Vår matpranter
tyckas i sin skrift rent af hära vår förklar-
ning afse fördelningen af 1879 års förlust,
föret påstå sig hafva visat att Båtskärens
särskildelse aldrig lemnat någon utdelning
för 1879, tilläggande den verkliga prisen att
fingrade behållningar göra ingen fet. Vi
fråga: hvarför äro icke de rent utdelnin-
gar - som vi i 1872, 1873, 1874 och 1875 års räk-
ningar godtskrifvit Bergman Hummelshof
och som de i sin skrift också lemnade banta bou-
ranter för sammant påfäst oss - lika verk-
liga som 1879 års förlust och 1880 & 1881 års vinster
som vår del kunna vi icke fatta annat än,
att, rois icke vinsterförfogaren verkliga för å-
ren 1872 t o m 1875, så böra Herrar Bergman
Hummelshof läggas att i sin räkning godts-
skrifva oss för de vinsterlapp, som vi tunda
utbetalt under afrensade år.

för 1872 hälften af Riksdalarna 172.99	med Riksdalarna 3086.50
1873	31693.64 . . . 15846.82
1874	11692.91 . . . 5846.46
1875	760.06 . . . 3780.03
	<u>Riksdalarna 28359.81</u>

Bevis för att Herrar Bergman Hummelshof äro
i våra böcker godtskrifva för förtämda Riksdalarna

var 28,359.81 öre bifogas bif. N:o 23. Och tände de
 således vara klarligen styrkt att vinstteckningen
 för 1879 icke är fingerade utan verkliga, till
 i mått att fall hade det ju af oss varit ett missta-
 till vår egen nackdel att gå och utbetala en så-
 lik summa och dermed gifva våra matprater
 tillfälle att på vår bekostnad verkligen blifva förtä-
 rta. Komma nu till 1879 års förlust. För såvittt huru
 denna materade hafva vi i vårt anförande må-
 göra rättgångstillsättnad redogjort och med bilaga
 4 an 4 levisat, afvenså är i samma bilaga re-
 visadt för Herrar Bergman Hummelst. vinst an-
 delar för åren 1880 och 1881. Med anledning af våra ma-
 praters yttande om 1879 års förlust samt 1880 och 1881
 års vinster, hvilka tyckas vara de enda, som de
 erkänna såsom verkliga, ja, t. o. m. så verkliga
 de vilja hafva dem 2da gånger betalda, hafva vi
 att härmed särskildt redogöra för orsaken till
 att, såväl 1879 års förlust andel påfördes Herra-
 Bergman Hummelst. förlagskonto, som afven af
 deras vinstandelar godtagit för oss samma konto.
 På det att våra matprater skulle hafva minsta möj-
 liga anledning till klagomål påförde vi icke
 1879 års utgång deras enskilda räkning för andel
 i förlusten utan påfördes deras förlust andel på
 deras Förlagskonto enligt bilagan 4. Men som
 våra matprater icke bliffat annan afvenså
 med Herr Sällstens är att han skulle förtä-

ga deras andel af Båtskärens ängäpss affär med
 hvad som skulle erfordras utöfver de 105,605 Mk och
 57 öre, som Herrar Bergman Hummelst. egda i
 Båtskärens förlag vid 1877 års början, och våra
 matprater icke insatte materarande medel för 1879
 års förlust, så blir ju den ovillkarliga följden af
 ofta nämnde förlust, att de påförande årens
 vinst-utdelningar icke kunna utbetalas för än
 Herrar Bergman Hummelst. fört gälda sin andel
 af 1879 års förlust. Det oimåliga uti att ena del-
 egaren i verket skall endast åtnjuta sin andel
 af vinsterna, men icke betala sin andel då ver-
 ket ett år hemmar förlust behöfver väl icke påpe-
 kas. För att ytterligare åskådliggöra saken samt
 för att, om våra matprater skulle finna sig uti
 att förluster och vinster förin och med 1879 till
 1881 räkna på deras enskilda räkning med oss och
 deras förlagsandel hålles uppe i samma summa
 som vid 1877 års början, så följer under bilagan
 4 an 25 & 26 en ny uppställning af såväl Bergman
 Hummelst. förlagskonto som deras enskilda
 räkning och visas deraf tydligen att, för såvittt
 våra matprater icke hafva andra privilegier
 än vanliga lödliga, så måste ett af de 8te ma-
 teringsfallet afven deras Båtskärens andel
 antagas, ett tredje kan ju icke finnas, såvida
 Bergman Hummelst. skola få sin andel af så-
 väl vinst som förlust. Slutligen bifogas af

Obs. intaget
i pag. 123, 123
124, 125

Herr Inspektör C. L. Ahlstrand förvaltare för Tå-
gora Säg och järnvägs samt af Bakföraren vid Gelle-
vara Aktiebolags Kontor i Luleå Herr Ouf Hoff-
man. Bilaga Nr 27^{1/2} Vi vidhålla därför våra påst-
anden och våga anse oss allaredan hafva bevisat
att våra matpraters på oss uppgjorda räkning
är fullkomligt riktig och till hufvudsaklig del
bestående af, såsom vi tillförene anfört, fingerad
summa. Herrar Bergman Hummelshof komma nu
i sin skrift till bemötande af vårt svaromål på
deras stannings ansökan och återupprepa här
med mycket träsäkerhet sitt yrkande om vår
åläggande att till dem aflemna förment brista-
de redovisningar. Detta deras yrkande är af
oss vid föra rättgångstiefäret trefulla bemöt-
and och utslag derom redan af Högads Rätten afk-
nadt, hvadan vi icke här hafva anledning af
föra något vidare derom. Vidare säka Herrar
Bergman Hummelshof i denna sin senaste skrift
vidt och berett förklara sin rätt att återtaga
den mycket omordade tillräkningen på 1872 års
tillräkning, att de fortfarande vilja vidhålla
ett sådant orimligt yrkande förefaller oss på
det högsta förnuftsansvärdt. Den vändning de
sökt gifva åt denna sak är minst sagt för-
nansvärd och finna vi oss därför förmodat
med åberopande af allt hvad vi fört anfört,
ytterligare härmed, om möjligt, säka ännu

tydligare åskådliggöra förhållandet. I sin se-
naste inläga åberopa Herrar Bergman Hummelshof
ett så kallat extract ur deras böcker, som visar att
de i 1872 års räkning godtkäufvit oss för summan
Kronan 12/13 31 öre, och dermed vilja de för den i
förhållandena omviggde blanda bort korten
och vringa saken derhän att vi enskildt finga
summan till godo. Med anledning deraf äro
vi tvungna att härjemte bifoga (bil. Nr 28) afven
att det var icke vi utan Rättskärns Ansäg,
som fick summan 12/13 31 öre till godo, hvadan
ju för den blir att Bergman Hummelshof fått
hälften af den mycket omordade summan 12/13
31 öre, som de godtkäufvit vår räkning för
1872. Detta Ränna ju och Bergman Hummelshof så
väl själfr, ty det är ju ej allenast denna sum-
ma, som de godtkäufvit vår räkning under näm-
da år, ej heller endast vår hälft af Rättskärns
tillräkning utan de hafva ju jämväl efter sam-
ma pris godtkäufvit vår räkning för afven de-
ras hälft, och vi sedan jäsom rektat förvalta-
re godtkäufvit fören, förvalt för de 12/13 31 öre
som för hvad hela tillräkningen efter kon-
trakts priset utlöse 30 September 1872 belöpte
sig till, samt sedan i vår räkning godtkäufvit
Herrar Bergman Hummelshof och den sin borta
samant påfört oss för halfra den behållning
som sägen lemnade. Detta allt är genom afv-
an-

beräpade bilaga N:o 33. styrkt, hvadan ju oved-
sagligen följde, att om Herrar Bergman Hummel
j hade egt någon rätt att påföra oss enskildt nå-
got af de N:o 12/37. 51 öre, så hade ju detta under
inga omständigheter kunnat vara mer än häl-
ften eller Kronor 6068. 65/2 öre, men nu är fallet så
som vi tillförene framhållit, att de icke styrkt
sig hafva rätt att återföra ett öre, enär de genom
denna särskilda afvarens Kommelser beviljat
att verket denna tilläkning. Den första af des-
sa 3re afvarens Kommelser om tilläkning skedde
muntligen i Bergman Hummel & Kontor med
Herr Hummel och gälde tilläkning af ett parter
af 46 tums, för hvilket icke fanns angifvit pris
i Kontrakten och hvilken dimension sågades ut
trä på tillsägelse af Herr Hummel. Tilläkning-
en på detta parter var enligt aftal med Herr
Hummel Kronor 1172. 67

Den andra af de återpade afvarens
Kommelserna är våra matparter beif af
den 10 Dec. 1873 bilagd till vår förra bilaga
till Högads Pätten under N:o 1a och visar
att der beviljas verket 1 Krona per talft
i tilläkning på allt som tillhörde af del-
ningarna 9 tums, och detta var 3000 öfr
den tredje styckes af Herrar Bergman
Hummel & beif af den 11 Januari 1873 bi-
lagan N:o 2 (inlemnad vid förra rätttegängsten

3000-

fallet) deri de bevilja verket en ytter-
ligare tilläkning motsvarande förhöjdt
timmer- & bogseringspris, för att resultatet
blefve samma, som varit beif af den 29.
Dec 1872, öfverföande kalkyl utvisar (bi-
lagan 1c inlemnad vid förra tinget) och
derför fördrades

1873 7764. 67

Sålendes summa Kronor 12/37. 51

Dessa tre afvarens Kommelser, som våra matpar-
ter bekräftat med att godtgöra oss för beloppet
hafva de äro ytterligare under rätttegängen er-
känt, försegfrande dock att såsom vilkor för
desamma bestämt, att de under 1873 finge för
egen räkning afvartaga 1873 års tilläkning till
af dem bestämmande pris. Då Bergman Hum-
mel & emellertid icke kunnat styrka att ifråga-
varande tilläkning beatt af något sådant vil-
kor, men vi äro vår fida adagalagott att detta
våra matparter påstående icke afvarens stämmer
med samma förhållandet utan att Herrar Berg-
man Hummel & ovillkorligen beviljat denna till-
äkning torde riktigheten af vår räkning i detta
afseende såsom erkänd och styrkt icke må anseas
hvar i frågasättas. Vi hafva följt framhållit ha-
rens i frågasvarande summa Kronor 12/37. 51 öre
kunnat Rättskärns intresser till goda och
icke oss enskildt. Hade icke Rättskärns säg-
rade blifvit gästskäpset för ofta nämnda sum-

ma Nr 12137: 51 öre under 1872, skulle verket lemnat en förlust af Kronan 8964.82 öre, återopas belagom N:o 3. Härefter komma Herrar Bergman Hummelöf i sin skrift till en bilaga till I, hvilken de återopas såsom ett ytterligare bevis på huru vi skulle hafva handlat i sak motsatts till både hvad vi talat och emal skriftliga förbindelser. Denna märkvärda bilaga utgör ett bland Herrar Bergman Hummelöf mest lusterkännande säkalade bevis. På våra motparters återopas detta transumt ur Herr Sallströms telegram till den i Stockholm den 25 Mars 1874, medan han ännu var deras belagomman, såsom bevis, för uppstärja af sig sjelft den frågan, hvad är det som skall bevisas? Våra motparters svara antagliga att Bergman Franköf gjort enskilda trävaraffärer. Hafva vi någon sin bestidtt sådant? Huru Herrar Bergman Hummelöf visa några skriftliga förbindelser afoss att rike göra enskilda trävaraffärer, eller hafva vi bevitnat mat allmänhet genom att göra träaffärer, som Herrar Bergman Hummelöf haft någon del uti? På förhållna vi af kunna säga att vi rike gilla våra motparters svar på dessa frågor, men våga dock höra på tillfredsställande svar från rättvisans sida. Men är vidare om innehållet af detta deras bevis, att Herr Sallström, som den tiden var deras belagomman, rike Kunde annat än Rakul-

tions-vis, hafva reda på hvad vi förtjente på affärer, hvori hans belag om hade någon del, kan lätt förtas, likaså bör det vara lätt begripligt, att man omöjligen ens sjelf redan den 25 Mars 1874. Kunde hafva reda på hvad man under loppet af år 1874 skulle förtjenta. Viste man detta den 25 Mars 1875 för var det rike sitta spelt. Hvad vi fingo erfara om 1874 års affärer var: svikna förhoppningar. Den verkliga behållningen vid avslutet blef snart sagt endast en bråkdel af hvad man vid årets början eller i mars kalkulerade. Bergman Hummelöf bildade ett belagom af samma namn 1874 och lofvade 30% utdelning, men resultatet blef, såsom allom bekant, helt annat och så var det afven med våra affärer både de med Herrar Bergman Hummelöf gemensamma och enskilda. Hvad våra värda motparters orde om oriktiga bakslut får att "bortblanda", såsom de yttriga ka sig våra enskilda affärer från gemensamt egande skogar" är blott grafva och obestyrkta tillvitelen, som är i rikt sennare andan, infär Haidt. Rätten fullkomligt nederlag, men vi kunna dock rike underlata att här i största Rikthet ytterligare visa grundlösheten af deras anföranden den till utina luttet in af deras anföranden den till utina luttet in gifna skrift, om att härvid i Bakslutslupp togos till sitt dubbla värde. Herrar Bergman

Hummel & Co bilaga N: 1611 tyckes att fortfa-
 ra vara o. adlad för att på sin rygg bära hvil-
 ka osanningar som helst, chunn denna inla-
 ga dock icke innehåller annat än revisor Jungs
 bevis yttrande om att Inventarium af 92 stam-
 plad stäf vid 1873 års slut var upptagna till
 ett värde af 3680 Kronor lägre än tillverknings-
 kostnaden. Men när revisor uttänade till-
 verkningskostnaden upptog han denna endast
 efter Stäfställverknings Banta i Båtskärsnäs bo-
 ren, hvare inga aljar äro påförda, ej heller nå-
 gon andel af aflöring för sigställare och mark-
 mist, samt ingenting för stäfsämnen, hvareför
 Bräders Banta egentligen skulle godtgöras, men
 som alltid den behållning Stäfs Banta visat,
 godtskrifvits Bräders Banta, för har man an-
 sett påföring af aljar, andel af aflöring till
 ställare och markmist samt något värde för
 bokarna onödigt att påföra, enär på den nä-
 ring ingen förändring ästadkommer på det
 slutliga resultatet i Bräders Banta. Således
 so ej ens de 3680 Kronorna i stäf för högt up-
 tagna och vi gå vidare att se huru det var
 med Inventarium af plankor & bräder. Under
 den 31 Dec 1873 står till 1874 utgående Inven-
 tarium af 600 stam plankor & bräder upptagna
 till 90 Kronor per stamplad och dessa realiserade
 1874 enligt Herrar Bugman Hummel & Co egen bilaga

ga N: 18 (inlemnad vid första rätttegångstillsättet)
 till netto N: 121.18 öre per standard. Hummel & Co
 sanning ligger då i våra motparters påstående,
 att trävaror upptogs till ett dubbla värde. De
 flektionerna göra sig själva äfven detta deras
 påstående såväl som äfven deras äfriga. Våra
 motparters andraganden om huru vi fört ett
 separat trävaru Banta och genom hvilket anför-
 rande de riktigt tyckas hafva påträffat en be-
 gränsning utaf oss, är ju minst sagt löjligt. När
 vi beklaga affären, hvare de icke egde någon
 del, så måste vi väl föra särskildt Contabla-
 äfven. Hade vi annars unda förfarit hade vi i
 sanning varit kländervärda. Men emedan
 Herrar Bugman Hummel & Co anse sig böra få
 ned oss dela vinsten af våra onödiga trävaru-
 affärer, so vi oss föranlåtna onbedja dem, att
 fört med bättre bevis än dem, de förbragt,
 styrka beloppet af dessa och få vidsefter
 tvista om rättens egare till dessa belopp. Angä-
 ende "hushållskostnaderna" som förkomma
 i stämningens tredje punkt, hafva vi redan
 tillfärene afgifvit för uttänmande förkla-
 ring att en hvar borde fatta hvar med deras
 förhåller sig. Dock vilja vi ytterligare tillägga
 att dessa kostnader icke kommit oss tillgodo,
 utan hvar en del af att i Båtskärsnäs för so-
 rensens bedrifvande afordas lätanden och

desutom sedvartig representation. Skulle likväl Herrar Bergman Hummel & Co. fortfarande bestida sin skyldighet att deltaga i dessa utgifter under form af Båtskärens Hushållskostnader för vi föga vi härjente blif N:o 28. - utgörande räkning af vår kosthållning för vid verket engagerade be-
tjädare, samt representation, med yrkande att Herrar Bergman Hummel & Co. åläggas att i vår räkningss Credit upptaga sin häft af desamma. Beträffande yrkandet i stämningens 4de punkt g. i vi uppgeva hvad vi föint förval skriftligen som muntligen anfört, samt ytterligare förklara det vi anse oss icke vara skyldiga utbetala ifrågasättande summa, innan den för densamma af oss utfärdade skuldsedel, hvilken Herr E. T. Skustöm erkänt sig hafva mottagit, åter ställes, dock åtaga vi oss att från Båtskärens räkenskaper tillvidare afföra beloppet, med förbehåll likväl, att påford beloppet i sam-
ma räkenskaper, då skuldsedeln upprisas, jemte derå upplupen ränta. 5te punkten angår sån af tvärar Herrar Bergman Hummel & Co. ha-
va här sökt bevisa, att vi dock af dem lånat ha-
varer som icke återställt; Och såsom stöd här för
återagrat särskilda handlingar. Hvad förhåll-
vidkommer det under bilagan Lätt Öingifna
beviset, så finna vi oss hafva full anledning
att bestida detsamma, till dess riktigheten de

af blifvit med liflig ed bekräftad. Hvad se-
dan angår de åfriga handlingarna synas
desamma icke bevisa hvad med dem åsyftas.
Af desamma framgår icke:

1°) att vi af firmen Bergman Hummel & Co. lånat
några tvärar, utan endast att bemäda firma
funnit för sig, lämpligt att i sina räkningar o-
riktigt upptaga våra transaktioner med Aktie-
balaget Bergman Hummel & Co.

2°) att vi icke skulle hafva, på afrenskomna
tider, återställt af Aktiebalaget lånade tvär-
ar, utan endast att vi orbeckt Aktiebalagets
förmån att icke återfordra de till oss lånte byl-
karne, innan de finna verkligt behof af desam-
ma.

3°) att vi skulle hafva uraktlätit återställa af
Aktiebalaget lånte tvärar, då vi blifvit de-
om tillsägda.

4°) att Herrar Bergman Hummel & Co. skulle haf-
va affordat oss några bylkar för att intas-
tas i skeppet Gefina.

5°) att den uppgifna förskuten a lasten per Gefi-
na drabbat firmen Bergman Hummel & Co. och
uppstätt just i följd af att dylika bylkar, som
vi lånat af Aktiebalaget Bergman Hummel & Co. sekater.
Vi hafva nu här uppräknat husterar att de
af Herrar Bergman Hummel & Co. i denna punkt å-
beropade bevis och anse desamma vara af födan

beskaffenhet att vi fortfarande bestida be-
 genheten af Kåromålet i denna del, synner-
 ligt för den af Herrar Bergman Hummel & Co
 inlemnade bilagan till Ö 11 tydligen vid handen
 gifver att ifrågasättande förlost drabbat Aktie-
 bolaget Bergman Hummel & Co och icke firmans
 af samma namn, hvilka sistnämnda således icke
 ha haft något med denna sak att skaffa. Och
 anhålla vi härjente att få till styrkande afvise-
 ra påståenden rörande denna sak förte förklar-
 da af Aktiebolaget Bergman Hummel & Co utfärdade
 räkningar och qvitteringar, hvilka alla visa att
 det är med Aktiebolaget och icke med firmans
 Bergman Hummel & Co, som vi i denna sak haf-
 va att göra. Härefter komma våra motparters
 i sin skrift till afhandlandet om de punkterna
 i sin stämning rörande vedtåtgången för an-
 garen 'Skis Sture'. För att gifva denna sin sak
 sken af rätt fäka Bergman Hummel & Co samman-
 blanda frågan om priset för den spink och bak
ved, som åtgått för angaren 'Sture', med resul-
 tatet i det borta, som i Påtskärsnäs räkne-
 skaper finnes upplagadt för ved, hvilket en-
 dast upptager påkallad Kastved, hufvudsaklig-
 gast huggen af tullar och vindfällan samt till
 någon mindre del af björk, af hemmanet Bodö.
 Denna af våra motparters på mycket omöjliga
 de vedaffären tillkom den genoms att vi får

att under 1875 års vintern bereda arbetsförtjenst
 åt en del sysselsatta arbetare låta dessa af vind-
 fällan & tappas efter timmerhygge å verket till
 hörande Bodö hemman hugga ifrågasättande
 vedparti samt framföra och uppträffa veden
 på strand, der den skulle kunna beprövat in-
 lastas i storbåtar eller jakter. Veden, såsom icke
 huggen af skog på vat, föintorn en obetydlig
 del af beförskog, var af mera dålig beskaffen-
 het, hvarför endast de bättre parterna dröf kon-
 de försäljas under 1875, 1876, 1877 & 1878 och 1879
 hvilket allt synes af Bergman Hummel & Co
 gen bilaga till P. Men vi gå nu att redogö-
 ra för de vinsten, som enligt våra motparters för-
 menande borde hafva utdelats och hvaraf de
 gjort så mycket väsende. Den enkla förkla-
 ringen på denna sak är, att de 214 famnar, som
 under år 1875 realiserades till 348 R. 82 öre utlöper,
 hvad de kostade, utgjorde ett moral af det bästa,
 som fanns bland vedpartiet och därför ansåg man
 att i Inventarium gränsliggande 558 famnar bor-
 de nedrättas i värde med minst hvad öfre-
 skattet var på de 214 famnar som under året
 realiserades. År 1876 försåltes 187½ famnar,
 på hvilka öfver en liten behållning kunde
 hafva blifvit, om ej det förhållandet härvid-
 lag, såsom eljest alltid gjort sig gällande att
 väras, som låg under 6 ar hummel, atäckt, för

såmnades med hvarje år och denna ved gjordes
 detta i så mycket högre grad, som, såsom redan
 uppgifits, veden hufvudsakligt var huggen
 af gamla vindfällan och toppar, hvilka redan
 började vara ruttna och skadade, när veden högg.
 Sedan nu de storartade försäljningarna af
 ved under åren 1875 t o m 1879 blifvit gjorda och
 de behållningar, som våra matparter lyckas
 anse borde hafva utdelats, blifvit afskrifna
 på gränliggande inventarierna, som var af den
 beskaffenhet att det icke mer kunde finnas kö-
 pare, så intäffade den omständigheten att en
 höstflod steg så högt att de i Bodö gränliggan-
 de vedtjänfrarne ålaga ut köring ständerna
 delvis begrafnas i sanden så att endast 20/30 fan-
 nar kunde fås reda på och hvilka i näm-
 hentades till Båtskärsnäs, och der användes
 åt ängaren Sture. För att undvika vidare af-
 skrifning såsom förlust på detta ved bantades
 så debiterades ängaren Sture under den
 31 December 1880, icke allenast för afannämnda
 20/30 famnar, utan för hela det med floden bort-
 komna gamla ved-inventariet med Kronor 375
 men i stället krediterades Brädtillverkning
 banta under 1881 endast för 400 Kronor för banta
 veden och Kostade Stures ved således för 1881 Kro-
 nor 775.92 öre. Riktigheten af förestående uppgift
 rörande detta ved banta bevisas af bilagorna

229a

Nº 29. - Inledning af våra matparter påpekande
 af det förhållandet att Herr Hummel betalt
 8 Kronor famnen för ett parti björkved, som han
 erhöft af den lilla del björkved, som högg på
 Bodön, taga vi oss friheten påpeka följande
 omständigheter:

- 1/ att det var bästa sorts björkved.
- 2/ påkastades lastning i närm af veden och
 bogsering från Bodö till Brantkärr, der veden
 levererades för Herr Hummels räkning, frött om-
 bord å ängaren Haparanda. För bogsering af
 ved-nämnen påförde Herr Bengman Hummel
 28 öre 30 Kronor, "hoc est" Kronor 125 öre per
 famn för 1/4 mil. Rörande det kränk, ängaren
 Sture användt af affären från sägen, så hafva
 vi därför i våra följande andraganden till-
 fulla redogjort. Och till besträffande af dy-
 likt veds värde och åtgång för Sture ankalla
 vi att få öfverapa allegaten N: 30 och 31 7de punk-
 ten i stämningen, som enligt vår uppfattning
 utgör själva den grund, hvåra största delen
 af ifrågasattade tröstpunkter hvilat, hafva.
 Herr Bengman Hummel af uti sin inlaga
 helt behändligt halkat förbi under för-
 vande att vi rörande denna punkt icke an-
 fört något i sak utan endast resonerat i luf-
 tet. Det tillkommer icke oss att afgöra hvil-
 kendera parten anfört något i sak och hvil-

kendera möjligen huggit i sten, utan afser-
 kinnas beaktande här af den vederboende
 Rätten. För öfrigt skola öfver vi återkomma
 till denna punkt. Återstår således endast 9^{de}
 punkten i stämningen. På sätt af vår vid se-
 naste sammanträde till Rätten inlemnade
 skrift framgår, hafva vi till alla delar veder-
 lagt Bergman Hummel & Co. emot oss gjorda till-
 ritelsen om Kontraktserätt och tydligen visat
 att deras påståenden i denna del, för att be-
 gagna ett af dem användt uttryck "innehåll
 ha ej annat än en viss quantitet ord utan
 något bevisande innehåll" hvadan vi för-
 nuvarande anse oss icke hafva något att hän-
 om tillägga. Till slut hafva Herrar Bergman
 Hummel & Co. på det mest öfvertygande sätt
 försäkrat att allt hvad vi i vårt svaromål an-
 slagit "saknar samningens värde". Vi våga
 dock hoppas att till och med Herrar Bergman
 Hummel & Co. dock nu mera nödgas medgifva
 att vi ej helt och hållet varit fram med osam-
 ningar, ty i annan händelse skulle Bergman
 Hummel & Co. ingalunda hafva till afdrag på
 sin fordran godkändt de af oss blifna påför-
 da poster, hvilka delvis finnas upptagna i till-
 tet af deras inlagen och som de vid senaste sam-
 manträde nödgades medgifva såsom riktiga.
 För öfrigt anse vi för vår del den af Herrar

Bergman Hummel & Co. i ärendet förbragte be-
 visning i alla delar på kristfällig och hattande
 att vi fortfarande finna oss förantagna be-
 triffla, att en ende af de utaf oss bestridda
 posterne deigenom blifvit till riktigheten
 styrkt. Slutligen och främst det vi vilja fästa
 uppmärksamheten vid att bevisningsfkyllig-
 heten uti förvarande tvistemål till hufvud-
 saklig del åligger Herrar Bergman Hummel &
 Co., hvilka af oss uträcka en hel mängd riktiga
 fordringsposter, för att de belöpa hal-
 tet af deras, vår heder kränkande insinuation-
 er, dels för att reda förkomme tviste frågor
 rörande sättet för räkenskapers förande be-
 föga särskilda intyg, af hvilka inhentes. Att
 för hjulkhandlingen af Herr Sällström för-
 kyrt en särskild plats, der sågde hanteringen
 af oss bevisades och hvilken plats alldeles icke
 tillhör Bäckkärens ängs område (belysning).
 Att de af oss använda arbeten stödes varit
 tillsagda att nog utskilja och uppgifva
 sina arbeten med hjulkarne när sådana för-
 rekommitt, när dessa arbeten verkställes för
 andra personers (och icke ängens) räkning.
 (Utlagan 1855). Att arbetet fortgår och med-
 terialien för ängaren Sörens reparation och
 underhåll alltid belastats till Sörens omkost-
 nade borta och aldrig någon sin drabbat så.

gens omkostnader (bilaga nr 34) - att, försam-
 lingen påstätt och Bergman Hummel & Co beställt
 största timmet från det s. k. Sundbladiska byg-
 get ingållades på befallning af B. H. & Co för deras
 räkning till byltkan efter det hela prittiet vid
 Farnesdöfvens utlopp af Stransteins Interrenter
 flottnings folk till af lärenemnats (bilaga nr 35 a & b)
 att alla af af inköpta skogsstycken i Skattjärvi
 tillhöra s. k. Skattjärvi eller Länvis (och icke försam-
 lingen Bergman Hummel & Co utgifva Björkfors) rätten
 drag. (bilaga nr 36) att påbyggnad, prämbyggnad
 och husbyggnad Ristna der, samt inköp af lo-
 pande inventarier vid pågärd icke s. k. Hånar
 C. Öjding och C. Grundens vitsordat, böra för-
 nas på verkets förslag utan påföras verkets leger
 me i deras enskilda räkningar för hvar sin
 del af det genom nybyggnader och inköp tillhö-
 rande fastighets och ärendens värde (bilaga nr 37)
 och Bergman Hummel & Co (bilaga nr 37) Neder Kalix
 den 6 April 1883 Bergman Hummel & Co
 gentemot den återopade bilaga, af hvilka de, som
 icke redan här ofrån intagit, hade följande
 lydelse:

Bilaga		Stafs konto		Debet	
1873				Standard	Öron
Jan	1	An Inventarium a 50 Kr	10	500	
Dec	31	Upplysten ränta derä 6%		30	
		Stafsägningens konto på för			

		under året tillverkade		125	496	45
		Bergman Hummel & Co 1/2 ten af vinsten		254	05	
		Bergman Hummel & Co		254	05	
		Credit		133	105	73
1873						
Dec	31	Per Färsdöf qn Bergman Hummel & Co		43	32	13
		Balance konto				
		Inventarium a 80 Kr		92	73	60
				133	105	73

Neder Kalix den 31 Okt 1873 L. Bergman Hummel & Co
 Bilaga 226 Skrift Stafs konto Debet

1874		Standard Rör				
Jan	1	An Inventarium, salderande hos				
		Bergman, Hummel & Co den 31 Dec				
		1873	280 Kr	92	73	60
Dec	31	Upplysten ränta a 6%		44	60	
		Stafsägningens konto på för				
		under året tillverkade		150	74	55
				272	122	75

		Credit				
1874						
Dec	31	Per Bergman, Hummel & Co gästgärd		103	70	07
		för per Västergöt afstämmande				
		Balance konto				
		Inventarium a 64 Kr per stånd				
		Upplysten i London	70			
		Antikvarier	100	170	104	83
				272	122	75

Neder Kalix den 31 Okt 1873 L. Bergman Hummel & Co

Bil 22c Stafs Bonta

		Stands	Rimor
1875			
Jan 1	Per Inventarium från 1874.	170	11048 48
Dec 31	" Upplysten ränta derä i 6%		662 91
	" Förlust i Kamrunds last i London		748 68
	" Ståftillverkning bonta tillverkning Kostnad för	245	
	" Bergman Hummeloff 1/2 ten i vinsten		3580 03
	" Bergman Franbergoff		3580 03
		415	26711 25
1875			
Dec 15	Per Last taksticker för		27 88
	" Kamrunds last i London	70	00 00
	" Lätt för Bergman Hummeloff och af		
	" skräddaren Sarah Douglas	174	15734 11
	" Inventarium till 1876 a' 64 Kr	171	10950 00
		415	26711 88

Nederkalix den 31. Dec 1875 Bergman Franbergoff

Bil 22c. Att enligt af förtedda räkningar Herrar Bergman Franbergoff Krediteradt Herrar Bergman Hummeloff för följande belopp för år

1872	Winst i Båtkärrsås pågåffan	Rimor	3086 50
1873	"		15846 82
1874	"		5846 46
1875	"		3580 03
		Kronor	28359 81

Att Båtkärrsås Ängsäg enligt af Bergman

Bergoff förtedda böcker lemnade afan angifna behållning på Bergman Hummeloff andel för år 1872, sedan Ängsägens Korta var af Bergman Franbergoff godtskeifret för en af Bergman Hummeloff i tillverkningen beviljade tillräkning af Kronor Tolf Tusen ett hundre och trettio sex 1/2 och 3/4 enligt Bergman Hummeloff bilaga till G och att förtan denna tillräkning verkst skulle hafva lemnat en förlust af fem Tusen tio Hundre sextio fyra Kronor 32 öre det för nu härmed under edlig förpliktelse intygga i Nederkalix den 31 April 1885 Joh. Ulberg Hrn Jacobson.

Bil 24. Under tecknad som sedan 1872 sinner flättning förman haft anställning hos Herrar Bergman, Franbergoff och dervid alla är biträddt desamma vid timmerflättningen i Kemi, för härmed under edlig förpliktelse intygga. Det anseer till, att 1876 års flättningskostnader blifva så rentligt förordnade förare skades till en del der af, att det till Kemi nedflottade partiet då var mycket större än ännu både för och efter 1876, men dock hufvudsakligt deraf, att Bergman Franbergoff tillmer det äret blif sammanblandadt med ett till öfver 15000 stycken uppgående parti som nedflottades af andra verkstegare, men icke i någon ramskital eller förmåhet i Bergman Franbergoff sida, hvilka vara de enda hemmasägare som med nit och omtänka

d°	Kemi	d°	5378 88
d°	Nathjärvi	d°	2087 41
d°	Wänåfjärds	d°	280
d°	Luleå	d°	50
d°	Kurajärvi	d°	1000
d°	Börsskärs	d°	785 43
d°	Bräders bonta		9631 40
d°	Stäfs		4550
d°	Åkula Skogs skiftens	cto	2191 16
d°	Sparrars	d°	5575
d°	Tågtimmer	d°	3161 15
d°	Materialiers	d°	1777 07
Salda andel i nytt förlag till 1881			67354 07
Kronor			103605 57

Crediet

1880

Jan 1	Per Salda andel i nytt förlag	Kronor	67310 98
	Andel af ingående förlag enligt		
	Båtskärsnas Balance bonta		
	Halften af Kemi Skogs skiftens bonta		6093 58
d°	Nathjärvi	d°	2087 42
d°	Wänåfjärds	d°	280
d°	Luleå	d°	100
d°	Liknäs	d°	222
d°	Kurajärvi	d°	1000
d°	Sparrars	d°	481 50
d°	Weds bonta		187 76
d°	Börsskärs Skogs affär		957 81
d°	Bräders bonta		13938

d°	Stäfs		3875
d°	Tågtimmer		2250
d°	Materialiers		1697 39
d°	Åkula Skogs skiftens bonta		3142 17
Kronor			103605 57

Debet

Dec 31	Per Andel af till 1882 utgående		
	Förlag enligt Båtskärsnas Ba-		
	lance bonta, bestående af		
	Halften af Liknäs Skogs skiftens bonta	50	
d°	Luleå	d°	50
d°	Wänåfjärds	d°	280
d°	Kemi	d°	5575 45
d°	Nathjärvi	d°	2087 42
d°	Kurajärvi	d°	1000
d°	Åkula	d°	2191 16
d°	Börsskärs	d°	785 43
d°	Bräders	d°	9631 40
d°	Stäfs	d°	4550
d°	Sparrars	d°	5575
d°	Tågtimmer	d°	3161 15
d°	Materialiers	d°	1777 07
Salda andel i nytt förlag			18696 97
Kronor			103605 57

Crediet

1881			
Jan 1	Per Salda andel i nytt förlag från		
	år 1880	Kronor	67310 98
	Andel af ingående förlag enligt		

Båtskärsnäs Balance banta

bestående af			
Hälften af Leksås Skogskeftens banta	50		
" " Kemi	d°	5378	88
" " Kattjärvi	d°	2087	41
" " Wänåfjärds	d°	280	
" " Luleå	d°	50	
" " Kurajärvi	d°	1000	
" " Båtskärs	d°	785	43
" " Munka	d°	2191	16
" " Bräders	d°	963	40
" " Stafs	d°	4550	
" " Sparans	d°	5375	
" " Sjötimmer	d°	3161	15
" " Materialiens	d°	1711	07
		36251	50
		Kronor	103605

Credit

1882

Jan 1. Per Salda andel i nytt förlag från år 1881 Kronor 18696 47

" Andel af ingående förlag enligt

" Balance banta från 31/12 81.

" Bestående af

" Hälften i Leksås Skogskeftens banta 50

" " Luleå d° 50

" " Wänåfjärds d° 280

" " Kemi d° 5378 88

" " Kattjärvi d° 2087 41

" " Kurajärvi d° 1000

" " Munka	d°	2191	16
" " Båtskärs	d°	785	43
" " Bräders	d°	963	40
" " Stafs	d°	4550	
" " Sparans	d°	5375	
" " Sjötimmer	d°	3161	15
" " Materialiens	d°	1711	07
		36251	50
		Kronor	103605

Wil. H. 26 Bergman Kunnens af banta barent från år 1879-1881

Genom Bergman Kunnens af banta barent

1879			
Dec 31	An i M. H. Hjal till Ol. Kattjärvi	Kronor	24
	" 10 fms. Lånmed från Båtskärs		
	" Långt Matix enligt uppgift af Olaf		
	" Andersson		40
	" Hälften af 3 ^{de} under året upbygg		
	" de prämar		495 41
	" af året husbyggnader		743 37
	" Skots förvaltningsskade		10 00
	" Hälften af förtänt i året på		
	" rönlee i Båtskärsnäs		4728 16
	" Ranta i förlagskalden till 306155 66%		153 63
	" Salda till 1880		33978 14
		Kronor	53570 00

Losedunt

1879			
Jan 1	Per Salda från 1878	Kronor	78804 43
Dec 31	" Ranta i 6%		4708 42
	" Lårens räntebörning till		

Två ångf Risor för bogsering
af en spanstotta
santa dess a 8%.

100	
8	108 -

Dec 31, Ranta a ärets färlagsfordon 1866-67 a 8% 1495 72

~~Ranta a~~
Tabla afver för delning af Båtkäro mäs Hens-
halls bonta för åren 1876-1881

1876
Dec 31 Kosthåll för Bakhållaren Aug Franberg
under hela året a 1.75 p. dag 638 75
D. för Tiedt Franberg under 6 månader
a 1.75 p. dag 315 -
Representation till Skeppare & färburesande 372 10
Skonar 1325 85

1877
Dec 31 Kosthåll för Bakhållaren Aug Franberg
under 3 månader a 1.75 p. dag 157 50
D. för Bakh Tiedt Franberg under
hela året a 1.75 p. dag 638 75
D. för Byggnästare & grattersman
under 150 dag a 1.75 p. dag 262 50
Representation till Skeppare & färburesande 430 -
Skonar 1488 75

1878
Dec 31 Kosthåll för Bakh Tiedt Franberg under
hela året a 1.75 p. dag 638 75
D. för Bakh Aug Franberg under
3 månader a 1.75 157 50
D. för Byggnästare & grattersman

under 120 dag a 1.75
Representation till Skeppare & färburesande 210 -
Skonar 275 57
1281 81

1879
Dec 31 Kosthåll för Bakh Tiedt Franberg under
året a 1.50 p. dag 547 50
D. för Alb. Johansson under 3 må-
nader a 1.25 112 50
Representation till Skeppare & färburesande 187 85
Skonar 847 85

1880
Dec 31 Kosthåll för Bakh Tiedt Franberg un-
der året a 1.50 p. dag 547 50
D. Bakh Alb. Johansson under 3
mån a 1.25 p. d. 112 50
Representation till Skeppare & färburesande 289 75
Skonar 949 75

1881
Dec 31 Kosthåll för Bakhållaren Tiedt Franberg
under hela året a 1.50 547 50
D. under 6 månader för Bakh
Alb. Johansson a 1.50 270 -
D. under 3 mån för Bakh C. Teng
man a 1.50 135 -
Representation till Skeppare & färburesande 258 75
Skonar 1310 75

Skur. Under tiden till 1878 mellan vid lägen en-
dast fanns en sam, så var denna igång äfven alla

vintrar, hvar för hushåll måste finnas der hela året, hvilket förklarar, att hushålls kostnaderna der blefvo dyrare den tiden, än för de sednare åren när hushållet varit upplöst under en längre tid af vintrarne till följe af att säson icke då varit i verksamhet. Den till hushållet varit upplöst hafva till verkhet hörande beträden åtnjutit kostnaden af af enskildt utan att vi därför debiterat något särskildt utafver hvad som finnes nyttat i Båtskärsnäs hushålls bonte. Nederkalix den 6 April 1883. Bengtson Swanberg & Co.

Bil N:29 Att Herran Bengtson, Swanberg & Co för besittande af arbetsförtjenst åt sylsladåsa arbetare, kända under 1875 års vinter i Bodö hemman af tullar och vindfällan hugga ett större parti kosterad, samt att af detta vedparti en större del blef af en bristflod några år derefter utlagas kring stränderna; Och emedan den till följe af sin dåliga verkaffenhet icke ansågs bära, de med densamma besamlade förskade kostnader på blef endast en obetydlig del af tillvaratagen, det vander härmed under sollig förpliktelse intygadt: Nederkalix den 6 April 1883. Anton Nilsson

Wittne Fredrik Swanberg Aug Swanberg

Bil N:30 Undertecknade för under en följe af år idkat vedhandel, för härmed under sollig förpliktelse intygga, del vi aldrig någon sin för

mit sprunk och beakad i Båtskärsnäs hafva det värde, att vi kunnat betala något pris för densamma med utsigt att återfå på mycket på afsättnings platserna, att frakten dermed kunde vara betald. Likaledes hafva vi af bekant, att samma sorts ved användes för ångaren 'Kils Sture' och, att sådant utan betaltning plägar lemnas till vid verkets sysselsatta arbetare ifrån Långis och Kungslångis de byar. Nederkalix den 6 April 1883. J. Lindqvist. Conspirer Lindqvist.

Egenhändliga namnteckningarna berättas.

Carl Olof Styman Fredrik Swanberg

Vidimeras Herr Jacobson Anton Olberg

Bil N:33 Undertecknade som under flere för gående sommar varit i arbete hos Herran Bengtson, Swanberg & Co, deraf under de tre sista sommarne hafvudsakligen sysselsatts med timning af bilade hjulkar och desamma gertning för skippning, för härmed under sollig förpliktelse intygga, del Bengtson, Swanberg & Co hafva särskilda arbetare anställt för hjulk arbetet, samt att om vid något tillfälle skulle inträffa, att samma arbetare blefvo användne för såväl säsons arbete som med hjulkarne, dessa arbetare alltid blifvid tillgängliga, att några uppgifvor hvar läng tid de varit sysselsatta med hvarje arbete, på det att kostnaderna

må kunna noggrant fördelas. Nederkalix den
7 April 1883. Nils Fredr. Nilsson, Johan August
Johansson

Wittna Fredr. Swanberg & O. Nyman

Bil N:35a. Undertecknade som under åren 1875
och 1876 för Herrar Bergman, Swanberg & Co
ning vid utloppet af Torneå elfven att det till
desse Herrar från Länsteins afskändade Kronotim-
ret, får härmed under edlig förpliktelse intyga,
det jag hade order att för Herrar Bergman Hum-
mel & Co räkning ingålla och särskildt flottlägga
alla tre bjelkar dugliga timmer, hvilka sedan
af Bergman Hummel & Co ängbåtar bogserades till
Karlsborg. En mindre del tre bjelkar användba-
ra timmer, som inte kunde urskiljas vid Torneå-
rens utlopp, bogserades tillsammans med Berg-
man Swanberg & Co timmer till Båtskärsnäs, der
de skola hafva beläsnit för Bergman Hummel &
Co räkning ingållade och af deras ängbåtar li-
skades bogserade till Karlsborg. Nederkalix
den 6 April 1883 Anton Nilsson

Wittna Tr. Swanberg Aug. Swanberg

Bil N:35b. Att undertecknade i Båtskärsnäs
timmerbarr af det s. k. Länsteins timret år 1875
ingållade 34 400 stycken bjelketimmer hvilka för
Herrar Bergman Hummel & Co räkning bogse-
rade till Karlsborg, det vander härmed under
edlig förpliktelse intygadt. Nederkalix den

No 1883 Johan Gustaf Nilsson samgås
Wittna Johan Tansjö (Barnåker) Oskar Swanberg
Bil N:37. Afskrift Nederkalix den 10 Mars 1872.
Herrar Bergman Swanberg & Co Philipsborg.
Ändtligen har nu Balindens räkning ingått
den tillfogas härjämte, och hafva tillbätt för
pranter som stoda i den andra räkningen för
Karlsborg & Jemtlands. Hela Räkna dossumman
skade nu upptagas i Angsängens räkenskaper för
1871. Vi godtgåda ränta i sista löpiden från å-
rets början till betalning sker, så vidt vi kunna
undvika att betala Balindens lödare. Något him-
der torde således nu inte finnas, för Eder, att
under besöksförfarens bortvaro denna vecka
kunna komplettera hela räkningen intill
den 31 Decem. 1871. hvarvid särskild räkning
ä att som röres anläggningens kostnaden
och särskildt ä hvad som höder till verkets
förlag. Bjelkeräkning särskildt med ett ord
specifikt ä hvare sak för sig, samt sedan ett
general sammandrag af det hela. Om rida-
re upplysningar erfordras här skållas de
när som helst ä Kontoret. I Råman gifva
de Kreditpranter, som Eder tillkomma. Hög-
aktningssfullt Bergman Hummel &
Afskriftens entighet med originalt befunna.
Nils Nyman Fredr. Swanberg
Bil 38. Undertecknade följande anmodan ge-

omgått Herrar Bergman Hummel & färsäljningsräkningar afver Båteklarsnas Ansägs tillverkning för åren 1873-1876 på härmed intyga att en last släp med fartyget 'Karnsund' uppgifves i 1874 års försäljningsräkningar för somrasald, hvad som intet pris för den samt är upptaget i samma försäljningsräkningar sedemera visas af de sednare årens försäljningsräkningar att intet värde för samma last der heller är upptaget, men i 1875 års kon-
ta Kurant synes Bergman Hummel hafva på-
gätt Bergman Franberg & färsäljningsräkningar för R. 748.65 utgörande
bestående frakt till och fraktkostnader i London
för samma last i Nederkall den 6 April 1883.
Fredd Franberg Aug Franberg
Påil 1879 Afskrift Aktie Bolaget Bergman Hum-
mel & färsäljningsräkningar Kontor

1878			
Dec 31	Per Saldo till 1879		7798 93
		Kontor	7798 93
1878	Credit		
Oct 31	Per 11925 st. Sägtimmer att betalas		
	den 7/7 79	Kontor	7798 93
		Kontor	7798 93
1879	Debit		
Dec 31	Per Bergman Hummel & färsäljningsräkningar		1662 21
	Per Sällstämman påfär		21458 6

1879		Credit		Kontor 23120 92
Januari 1	Per Saldo från år 1878			Kontor 7798 93
Dec 31	Ränta 8% från 1/1 till 31/12			591 96
	levererat 16143 st Sägtimmer			12950 05
				Kontor 23120 92

Att afanstående är ord för ord afskrifvet från
Herrar Bergman Franberg & färsäljningsräkningar intyga
Udel Bergman Fredr Franberg
Under föredragning hvaref Bergman förklarade
sig helt och hållet bestida de ingifna intygen
Vidare ingaf Bergman denna skrift
För Nederkallis Håradets Rätt!
Sedan vi nu haft tillfälle att närmare genom-
gå de i ärendet hänförmiga tillkomna pro-
tocollet och eluru så last flygtigt granska
de af Bergman Hummel & färsäljningsräkningar tillkom-
nade bilagor, finna vi af nödsakade göra
några anmärkningar emot förenämnda bilagor
Jmte Med den muntliga behandlingen af ka-
sornälets andra punkt hafva af Bergman Hum-
mel & färsäljningsräkningar bilagor till J. som de påstått
innehålla att de afstätt från ifrågasattande
belopp enlast emat rikkor att de skulle få
sin vissat pris afvanta var Bergman Franbergs
färsäljningsräkningar 1875 års tillverkning, nästan anty-
dan om att dylikt vilken varit utfäst inne-
håller dock inte afvanta de bilagor

2° Förande de af matpraternas till styrkande af samt stämningpunkten inlemnade bilagor anmärkes, att Lita M och L icke äga ringaste betydelse, emär vi hafva styrket och äro ytterligare ämnade styrka, att vi med Aktiebolaget Bergman Hummel & Co uppgjort sannolika och förärrande ärende förkommande timmerleveranser och trävarulån, och det icke inverkar på denna sak, att firmen Bergman, Hummel & Co och Aktiebolaget med samma namn inträffat på en ömsesidiga affärer; att Lita N, som utgår "transumt af revisionsutdrag ur vid Båtskärnas ängsäg förda böcker" icke afvicensstämmer med våra hufvudböcker, af hvilka bestyrkt af skrift härnäst följande Bil N: 9, och således är utan betydelse, att Lita O¹¹ innehåller fullständigt bevis derom att ifrågasattande förlost på lasten per "sefina" drabbat Aktiebolaget Bergman Hummel & Co och icke firmen Bergman Hummel & Co, samt att rabatten i beörde last i själva verket utgjorde Kr. 229.65 och icke den summa, som nu affordras af oss eller 2.160 Kronor och hvilken summa betydligt afvinstiger hela värdet för de 125 stycken lyllkar, som Bergman Hummel & Co påstå af hafva af den kända och icke återställt, att Lita P och Q tygas af vara af så tvetydig bekräffethet, att vi bestrida desamma att riktiga, innan de blifvit med

ed. bekräftade.

3° att Det till styrkande af 6te stämningpunkten inlemnade intyg Lita Q icke afvicensstämmer med af oss förda böcker, i ty mening. att vedbeloppet i samman icke blifvit af oss utom af matpraternas revisor själv utskott. Lita R bestrides, till dess riktigheten deraf med ed bekräftas, emär den icke afvicensstämmer med andra personers - för egen noggrannare kännedom om saken - uppfattning.

4° Vi komma nu till stämningens 7de punkt, för Bergman Hummel & Co inlemnade skrifts memoria hufvudsakligast rör. Vidkommande Kronor 16.206.31

Härunder af matpraternas öberapade bilagan Lita S är ett papper, som afven tillfölje af sitt innehåll saknar all betydelse såsom bevis för afven angifna tvistemånen hvar för sig, vi anse att intet afseende bör fästas vid densamma, synnerligast som mera beörde bilaga bevisas vara bestyrkt af Lennar L O Ljörding och L Biörn, hvilkas förinaga att bedöma dylika sammandrag riktighet vi på det högsta betrifla, sedan vi sett dess intyg riktigheten af det under bilagan N: 30 af matpraternas angifna sammandrag, hvilket Lennar J. A. Bergman själv vid senaste sammanträdet mödgafts bekänna vara riktigt

Angående bil N° 4 a, 4b, 4c, 4d och 4e samt Lit I.
hafva vi redan vid det minnliga förhöret
utlatit oss. Bilagorn Lit A bestides på enahanda
grund som bilagan Lit S här ofran-
Konar 420 62

Här ofran anförda bilaga N° 3 utgår endast
bevis för att Bengman Hummel & Co påfört för
hoga omkostnader afven i andra räkningar
än de, som röra oss

Konar 384 78 & Nr 787. 34.

Riktigheten af det under Lit V öfverpröfadt in-
tyg bestides, när de personer som utfär-
dat detsamma, tydligen synes sakna erfara-
derlig insigt att bedöma sådana frågor; Och som
vi hafva full anledning tro det dessa perso-
ner icke ens kunna vidgå hvad de intygat
påstås deras hörande äro i saken.

Konar 26, 156. 51 & Nr 1928.

Bilagorn Lit G innehåller intet bevis gentemot
hvad vi upp gifvit

Konar 2061. 38.

Konst Lit O och Ö hafva vi här förinnan fram-
ställt våra anmärkningar

Konar 495. 41 och Nr 743. 37

Riktigheten af Lit V är af oss följande bestid

Konar 2219. 46 Nr 2409. 08 och Nr 3279. 52.

Konar 7484. 57

Konar 8. 685. 41.

Samtliga härunder öfverpröfadt bilagors bety-
delser såsom bevis är följande utredd och bestid
Konar 16217. 34.

Härunder öfverpröfadt bilaga Lit A hafva vi
icke kunnat finna i protokollet

Konar 12. 865. 24. Nr 5403. 40 Nr 2947. 01 och 2150. 14.

Angående Bil Lit J och Ö hafva vi redan här-
förinnan yttrat oss

Konar 2250.

Innehållet af bil Lit G och R är af oss följande bestid
Konar 747. 50 & Nr 413. 51.

Öfverpröfadt bilagan Lit V odelighet som be-
vismedel hafva vi följande framhållit

Konar 12. 267. 37 & Nr 14975. 80

Af det utaf Paranden öfverpröfadt aligatet N° 7
synes visserligen att Bengman Hummel & Co re-
dan i början af år 1877 affordrat oss hela beloppet
af vår skuld till dem, samt deraf från året bör-
jan upplupen 8% ränte, oaktadt de då ännu
icke vara berättigade att affordras af berörde
skuld, hvilket vi, enligt Kontrakt af den 30 Dec
1871 förbindit oss att betala under loppet af å-
ren 1877, 1878 och 1879 med en 1/2 del årligen tillika
med deraf upplupen 6 procent ränter. Af Lit K ä-
ter framgår endast att vi gerna skulle hafva
tillstått gätt motpartens önskan beträffande
skuldens betalning, oaktadt den icke var förfäl-
len till betalning, men deremot innehåller denna

bilagor icke det ringaste bevis att vi skulle haf-
va utfärdat oss att i skulden lägga högre ränta
än förberäde Kontraktet i dess andra punkt in-
nehåller eller 6%. Beträffande af motparterna för
ut öfverprade bilagor anmärkes att intyget un-
der Lit B¹ synes vara af sådant beskaffenhet, att
vi oumligen påyrka det de personer, som un-
der tecknat detsamma, med de bekräfta. Dess räk-
tighet. Intyget Lit O^{VI}, såsom utfärdadt af vår
vederdeloman, direktören i Aktiebalaget Berg-
man Hummel & Søn C. F. Skerström, kan ej till-
räkännas annat vittnesord än omöjlig utgåva
ett ytterligare bevis för våra påståenden, att för-
man Bergman Hummel & Søn och Aktiebalaget med
samma namn representerar skilda juridiska
personer. Nederkalix den 9 April 1883 Bergman
Swanberg & Søn

Bergman yrkade, att Bergman Hummel & Søn
fordran på förlaget, hvilken på grund af det
med Tallström uprättade Kontrakt ej borde up-
göras i förlagsräkningen, skulle till dem ut-
betalas, hvaremot han ansåg sig hafva visat, att
förlaget för Bäckströmsnas hult och hället till
Komme Bergman Hummel & Søn, enär Bergman Swan-
bergs hälft utgjorde säkerhet för deras skuld,
yrkade Bergman i öfrigt bifall till samtliga
stämningens påståenden, afseende att i händelse
redovisning öfver förlagsräkningen afseende

na des, Bergman Swanberg & Søn måtte läggas i en-
lighet med Bergman Hummel & Søn uträkning i
skadestånd för kvant och ett af åren 1880, 1881 och
1882. utgifva ett belopp af sekstusen Kronor, hvilket
yrkande Bergman bestred. Säsom svarsmål i den
af Bergman Swanberg & Søn uttagna stämning gen-
målde Bergman beträffande första punkten af
den utaf Bergman Swanberg & Søn till utveckling
af deras talan ingifna skrift, att de aldrig
fört eller erkänt sig hafva upfört den till ut-
ländska agenter utgående provision till högre
belopp, än de verkligen utbetalt.

Vidkommande andra punkten medgaf Bergman
att provisionen beräknats i räkningarna brut-
tobelopp, och icke i nettobeloppet, men ansåg
detta fullt riktigt.

I afseende till tredje punkten bestred Bergman
allt afseende i det af Bergman vid föreläggandet
ingifna, utaf Stadsrådsklaren Segerström upfär-
dade intyget.

Beträffande fjärde punkten anförde Bergman
att af 1874 års försäljningsräkning framgick,
att Bergman Hummel & Søn för en såsom tillräcklig del
af år 1874 skeddaste laster endast redovisat 1873
års priser, hvilka betydligt understigit priserna
1874, ehuru i själva verket försäljningarna
nått 1874, åberopande Bergman det pågående
Transit. Stockholm den 24 April 1878.

Herrn Bergman, Cronberg & Kall
Waida skrifvelser till W. H. Hummel af 8 den-
nes ingäffe

Vi hafva äfven i år varit lyckliga att i rätt
tid hafva försält Båtkärrnäs tillverkning till
högare priser, endast ett par hundra standard
äro ännu i marknaden. Ståfven är ännu icke
såld, men hoppas dock kunna sälja den, ehuru
marknaden i Liverpool är flau, endast Kend.
castlestaf torde väl tillverkas. Angående att
productionen går bra. Högaklunnig fullt Berg-
man Hummel & Co

Rätteligen transumeradt betygga Ant. Ulberg
Herr Jacobson

och de den förestående orden i rätt tid,
deraf framginge, att hela tillverkningen så när
som på ett par hundra standard blifvit såld
år 1874 dels och den i 1874 års räkning förestäm-
mande partem för försälda laster tilläggs 650 st.

Bergman återgafde härmed, hvad i den af ho-
nom angifna utredning anförts, afrensade att
Bergman Hummel & Co för att visa tillmätas gå-
ende mot motparterna beviljat dem ett tillägg
på 1873 års försäljningar af sexhundra femtio
pund, och återgafde Bergman i afrikt de af Berg-
man Cronberg & Co af gifna kvitterenser, på grund af

hvilka han till alla delar beströf deras Paromål
Bergman yrkade härmed, att som Bergman Hum-
mel & Co ännu icke aflemnat verifikat till sina
försäljningsräkningar, som måtte vara, &
sagdt att vid rite af tiotusen Kronor inom öfver
dagar hafva till Bergman Cronberg & Co af dess
kontor aflemnat alla till 1873 och 1874 års försäljnings
räkningar hörande verifikat, dertill höjde för-
säljningskontraakt, agenternas räkningar samt
Konnaissement, att i hufvudsak eller till rik-
tigheten styrkta afskrifter, hvarjämte Bergman för
sakens vidare behandling anhåll om uttima ting,
hvilket han dock ej vill hafva utsatt för medlet
af nästkommande Augusti månad

Bergman beströf ej mindre yrkandet om bala-
gets förpligtande att aflemna de till räkningar
hörande verifikat under återprande af Berg-
man Cronberg & Co af gifna kvitterenser samt med för-
målan, att erforderliga verifikat redan blifvit af-
lemnade, än äfven yrkandet om uttima ting an-
seende Bergman den af Bergman Cronberg & Co för-
slagna tidpunkten därför olämplig.
Sednare på dagen afslödes följande
Beslut

Härads Rätten anser sig, innan betydelser och
verkan af stentaf Bergman Hummel & Co återgafde
godkännanden af parternas omlyten blifvit af Hå-
rads Rätten beaktad, icke böra meddela något ä-

268.
Läggande för Bergman Hummel & Co att till
parterne aflemnas verifikat till de i fråga vara
försättningsräkningarne, hvar dan sålunda Be
rgman Hummel framtälde yrkande för det näm
rande lemnas utan afseende, och vill Håradts Rätt
i afrikt meddela utskatande vid tingets slut.

Emot beslutet anmälde Bergman Hummel, som ha
hänvisades fullfölja i sammanhang med andra
saken i hufvudsaken.

I sista dagen af tinget den 31 Juli afsade Håradts
Rätt efter afberläggning följande

Beslut

Håradts Rätten, som ansett sig icke böra förva
ra Bergman Hummel & Co att få i protokollet in
tagen dels vid detta ting ingifna, emot Län
stäm riktade skrift, men deremot icke funne
skäl för det nämrande intaga angifna afkän
ten af det emellan J. Lillström, Bergman Hum
mel & Co samt Bergman Hummel & Co den 18 Ja
nuari 1883 upprättade kontrakt, aktar skäligt
lemna Bergman Hummel & Co yrkande, att af
sakskuninge män måtte afverkinnas uprättan
de af jämförelse emellan J. Lillström och Berg
man Hummel & Co försättningskontrakter, utan afse
ende, hvarjante och då det tillkommer obun
den, icke parterne, att ledas rättsgången, Håradts
Rätten anser något yrkande angående Berg
man Hummel & Co och Lillströms yrkande, att

269.
skriftverkligen måtte förklarad slutad, icke
erforderligt; Och utsättes emellertid målets fort
satta behandling att förkommas i nästa ting,
hvilket kommer att hållas i vanliga tingstaden
Tisdagen den 25 nästkommande September då
parterne hafva att vid vite af femtio Kronor
för den hvar vid upprop påståttiga inställas
ti och dag som afvar

På Håradts Rättens vägnar.

Robert Linovack